

Návrh rozpočtového výhledu obce Horní Moštěnice

Bc. Andrea Vašková

Diplomová práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Andrea Vašková**
Osobní číslo: **M14340**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Finance**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Návrh rozpočtového výhledu obce Horní Moštěnice**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Na základě kritické literární rešerše popište problematiku hospodaření obcí v podmínkách ČR a způsoby sestavení rozpočtového výhledu.

II. Praktická část

- Charakterizujte obec a proveďte analýzu hospodaření pomocí vybraných ukazatelů.
- V návaznosti na zpracovanou analýzu a priority obce sestavte rozpočtový výhled na roky 2017–2018.
- Kriticky zhodnoťte stávající způsob sestavování rozpočtového výhledu a navrhněte možná zlepšení.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. Územní samospráva udržitelný rozvoj a finance. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
LEE, Robert D., Ronald Wayne JOHNSON a Philip G. JOYCE. Public budgeting systems. 7 th. ed. Boston, Mass.: Jones and Bartlett Publishers, 2004, 631 s. ISBN 0-7637-3129-3.
MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL. Veřejné finance v teorii a praxi. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2015, 208 s. ISBN 978-80-247-5561-8.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
ROSEN, Harvey S. a Ted GAYER. Public finance. 9th ed. New York: McGraw-Hill Higher Education, 2010, 595 s. ISBN 978-0-07-351135-1.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání diplomové práce: **15. února 2016**
Termín odevzdání diplomové práce: **18. dubna 2016**

Ve Zlíně dne 15. února 2016

doc. RNDr. PhDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Miloš Král, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 6.4.2016

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá problematikou sestavování rozpočtového výhledu na úrovni obce. Cílem práce je navrhnout rozpočtový výhled obce Horní Moštěnice na roky 2017 a 2018. Teoretická část popisuje finanční hospodaření obcí v České republice, rozpočet a rozpočtovou skladbu. Dále práce definuje rozpočtový výhled, zabývá se jeho metodikou sestavení a zdůrazňuje jeho význam ve finančním plánování obce.

Praktická část se věnuje analýze hospodaření obce Horní Moštěnice v letech 2011 až 2015, která je následně základem pro sestavení rozpočtového výhledu obce. Rozpočtový výhled je sestaven na roky 2017 a 2018 ve 2 variantách. V poslední kapitole je zhodnocen stávající způsob tvorby rozpočtového výhledu a jsou předloženy možnosti zlepšení postupu při jeho sestavování.

Klíčová slova: rozpočet obce, rozpočtový výhled, rozpočtová skladba, finanční analýza, rozpočtové určení daní

ABSTRACT

Diploma thesis deals with the budget outlook on the municipal level. The aim of the thesis is to propose the budget outlook of the municipality Horní Moštěnice for the years 2017 and 2018. The theoretical part describes the financial management of municipalities in the Czech Republic, the budget and the budget structure. The thesis also defines the budget outlook, deals with the methodology of compilation and underlines its importance in the financial planning of the municipality.

The practical part is devoted to the financial analysis of the municipality Horní Moštěnice in years 2011 to 2015, which is subsequently basis for drawing up the budget outlook of the municipality. The budget outlook is drawn up for years 2017 to 2018 in 2 options. The final chapter evaluates the existing method of creation budgetary outlook and are presented options for improving the procedure for its compilation.

Keywords: budget of the municipality, budget outlook, budget structure, financial analysis, budgetary tax determination

Na začátku práce bych ráda poděkovala paní Ing. Elišce Pastuszkové, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce, cenné rady, ochotu a čas, který mi věnovala v průběhu realizace diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala všem zaměstnancům obecního úřadu Horní Moštěnice za zodpovězení mých dotazů a spolupráci při poskytování potřebných dokumentů

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ OBCE	13
1.1 ROZPOČET OBCE.....	13
1.1.1 Funkce rozpočtu	16
1.1.2 Rozpočtový proces	16
1.1.3 Rozpočtové zásady	18
1.1.4 Příjmy a výdaje rozpočtu	18
1.1.5 Metody sestavování rozpočtu.....	21
1.2 ROZPOČTOVÁ SKLADBA	22
1.2.1 Druhové třídění	23
1.2.2 Odvětvové třídění.....	24
1.3 ZÁVĚREČNÝ ÚČET	25
1.4 FINANČNÍ ANALÝZA	26
1.4.1 Informační zdroje pro finanční analýzu obce.....	28
2 ROZPOČTOVÝ VÝHLED	29
2.1 VÝZNAM ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU	29
2.2 METODIKA SESTAVOVÁNÍ ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU.....	31
2.2.1 Postup.....	32
2.2.2 Běžná a kapitálová část rozpočtového výhledu	33
2.3 VÝHODY A NEVÝHODY ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU	33
2.3.1 Výhody rozpočtového výhledu	34
2.3.2 Nevýhody rozpočtového výhledu	35
II PRAKTICKÁ ČÁST	37
3 CHARAKTERISTIKA OBCE	38
3.1 SPECIFIKA OBCE	38
3.2 VÝZNAMNÉ INVESTICE	39
3.3 SWOT ANALÝZA OBCE	40
4 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ UPLYNULÉHO OBDOBÍ	42
4.1 ANALÝZA ROZPOČTU OBCE	42
4.1.1 Příjmy uplynulého období.....	46
4.1.1.1 Třída 1 – daňové příjmy.....	46
4.1.1.2 Třída 2 – nedaňové příjmy	48
4.1.1.3 Třída 3 – kapitálové příjmy	49
4.1.1.4 Třída 4 – přijaté transfery	50
Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování).....	51
4.1.2 Plnění příjmů	51
4.1.3 Výdaje uplynulého období	52
4.1.3.1 Třída 5 – běžné výdaje.....	52
Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)	53
4.1.3.2 Třída 6 – kapitálové výdaje	53
4.1.3.3 Odvětvové třídění výdajů.....	54
4.1.4 Plnění výdajů.....	55

4.2	FINANČNÍ ANALÝZA OBCE	56
4.2.1	Analýza majetkové struktury	56
4.2.2	Analýza finanční struktury	58
4.2.3	Ukazatel dluhové služby	59
4.2.4	Ukazatelé likvidity	60
4.2.5	Monitorující ukazatelé	61
4.2.6	Provozní přebytek	62
4.3	ANALÝZA ROZPOČTU ROKU 2015	63
4.3.1	Příjmy rozpočtu 2015	64
4.3.1.1	Daňové příjmy 2015	64
4.3.2	Výdaje rozpočtu 2015	67
4.3.2.1	Běžné výdaje	67
4.3.2.2	Kapitálové výdaje	67
4.4	REKAPITULACE HOSPODAŘENÍ	68
4.5	SCHVÁLENÝ ROZPOČET NA ROK 2016	70
5	ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍHO ZPŮSOBU SESTAVOVÁNÍ ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU A STANOVOVÁNÍ PRIORITY	72
5.1	STÁVAJÍCÍ ROZPOČTOVÝ VÝHLED OBCE	72
5.2	PROGRAMOVÉ CÍLE OBCE	73
6	ROZPOČTOVÝ VÝHLED OBCE HORNÍ MOŠTĚNICE 2017-2018.....	75
6.1	VARIANTA A – BEZ INVESTIČNÍ AKCE.....	75
6.1.1	Nahodilé příjmy a výdaje	76
6.1.2	Příjmy	77
6.1.3	Výdaje	80
6.1.4	Provozní přebytek	80
6.1.5	Ukazatel dluhové služby	81
6.1.6	Volné finanční prostředky	81
6.1.7	Rozpočtový výhled varianta A	82
6.2	VARIANTA B – S INVESTIČNÍ AKCÍ.....	84
6.2.1	Příjmy a výdaje	85
6.2.2	Dluhová služba.....	85
6.2.3	Provozní přebytek	86
6.2.4	Ukazatel dluhové služby	86
6.2.5	Volné finanční prostředky	87
6.2.6	Rozpočtový výhled varianta B	87
6.3	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ	90
6.4	POROVNÁNÍ STÁVAJÍCÍHO ZPŮSOBU SESTAVOVÁNÍ ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU A NÁVRHU ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU	91
6.4.1	Možnosti zlepšení postupu při sestavování rozpočtového výhledu	92
	ZÁVĚR	96
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	98
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	101
	SEZNAM OBRÁZKŮ	102
	SEZNAM TABULEK.....	103
	SEZNAM PŘÍLOH.....	107

ÚVOD

Obce využívají řadu finančních nástrojů, které jim zabezpečují transparentní, efektivní a dlouhodobé hospodaření s veřejnými prostředky. Jedním z těchto základních nástrojů hospodaření obce je rozpočet, který lze definovat jako finanční plán, podle něhož obec v daném roce řídí své financování. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, upravuje tvorbu a obsah rozpočtů obcí, dále stanovuje pravidla hospodaření s finančními prostředky. Vymezuje nástroje finančního hospodaření obce a to rozpočet a rozpočtový výhled.

Rozpočtový výhled představuje pomocný nástroj územního samosprávného celku a slouží tak pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. V současné době je zpracování rozpočtového výhledu velmi podceňováno, mnohdy se sklouzává pouze k formálnímu sestavení rozpočtového výhledu tak, aby byla dodržena zákonná povinnost. Je potřeba si uvědomit, že rozpočtový výhled vede ke zlepšení strategického plánování obce, napomáhá také k efektivnějšímu plánování zdrojů financování investičních projektů a řízení dlouhodobých závazků. Každá obec působí v jiných podmínkách, a proto je rozpočtový výhled každé obce zaměřen na jiné aktivity. Z formálního hlediska by měly být rozpočtové výhledy obdobné.

Teoretická část práce je věnována problematice hospodaření obcí v České republice. První část popisuje obecnou charakteristiku finančního hospodaření obcí, rozpočet obce, rozpočtovou skladbu, zásady a metody sestavení rozpočtu a současně charakterizuje hlavní oblasti finanční analýzy na úrovni obce. Druhá část je věnována rozpočtovému výhledu a vymezuje postup při jeho sestavení. V rámci této kapitoly jsou vymezeny přínosy a problémy, které jsou spojeny s tímto finančním nástrojem.

Praktická část v úvodu představuje obec Horní Moštěnici, popisuje významné investice uplynulých let. Dále je provedena analýza rozpočtu hospodaření obce, finanční analýza a v neposlední řadě analýza schváleného rozpočtu. Podstatou analýzy rozpočtu hospodaření je zhodnotit strukturu příjmů a výdajů obce, jejich vývoj v letech 2011 až 2015 a rozpoznat jejich podstatné meziroční odchylky. Finanční analýza se věnuje majetkové a finanční struktuře, tedy jaký majetek a jaké finanční zdroje obec využívá pro svou činnost. Pomocí vybraných ukazatelů finanční analýzy je zhodnoceno, jak obec ve sledovaném časovém horizontu hospodařila. Analýza schváleného rozpočtu na rok 2016 zahrnuje srovnání schválených rozpočtů z předchozích let.

V závislosti na provedené analýze hospodaření a priorit obce je sestaven rozpočtový výhled na roky 2017 a 2018. Rozpočtový výhled je sestaven ve 2 variantách, varianta A je namodelována jako základní a varianta B je alternativní. V poslední kapitole je zhodnocen stávající způsob tvorby rozpočtového výhledu a jsou zpracovány možnosti zlepšení postupu při jeho sestavování.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem diplomové práce je navrhnout rozpočtový výhled obce Horní Moštěnice na období let 2017 a 2018. Dílčími cíli je provést analýzu rozpočtu hospodaření, finanční analýzu a v neposlední řadě analýzu schváleného rozpočtu obce za účelem získání znalostí vedoucí ke správnému sestavení rozpočtového výhledu.

Cílem teoretické části diplomové práce je zpracovat teoretická východiska v oblasti finančního hospodaření obcí v České republice na základě dostupné literatury. Teoretická část je vypracována pomocí literární rešerše české i zahraniční literatury. K dosažení stanovených cílů v teoretické části diplomové práce jsem využila zejména metodu popisu. V praktické části byla použita metoda analýzy a srovnání účetních dokumentů obce Horní Moštěnice. Finanční hospodaření obce bylo analyzováno z hlediska vývoje v čase. Díky takto získaným poznatkům jsem byla schopna navrhnout rozpočtový výhled obce Horní Moštěnice a dále vyvodit možnosti zlepšení postupu při jeho sestavování.

Proto, aby měla diplomová práce co nejlepší vypovídací hodnotu, dotazovala jsem se ohledně dané problematiky kompetentních osob. Navštívila jsem pracovníky obecního úřadu Horní Moštěnice a vedla s nimi diskuzi k mým návrhům řešení rozpočtového výhledu. Pro dosažení stanoveného cíle jsem využila empirické metody, zejména pozorování a dotazování. Z dalších metod jsem využila analýzu, syntézu a indukci. V rámci kvalitativního výzkumu byla sbírána data především analýzou dokumentů a také pomocí nestandardizovaného rozhovoru.

Na základě získaných dat jsem dosáhla stanoveného cíle a vyslovila jsem možná zlepšení sestavování rozpočtového výhledu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ OBCE

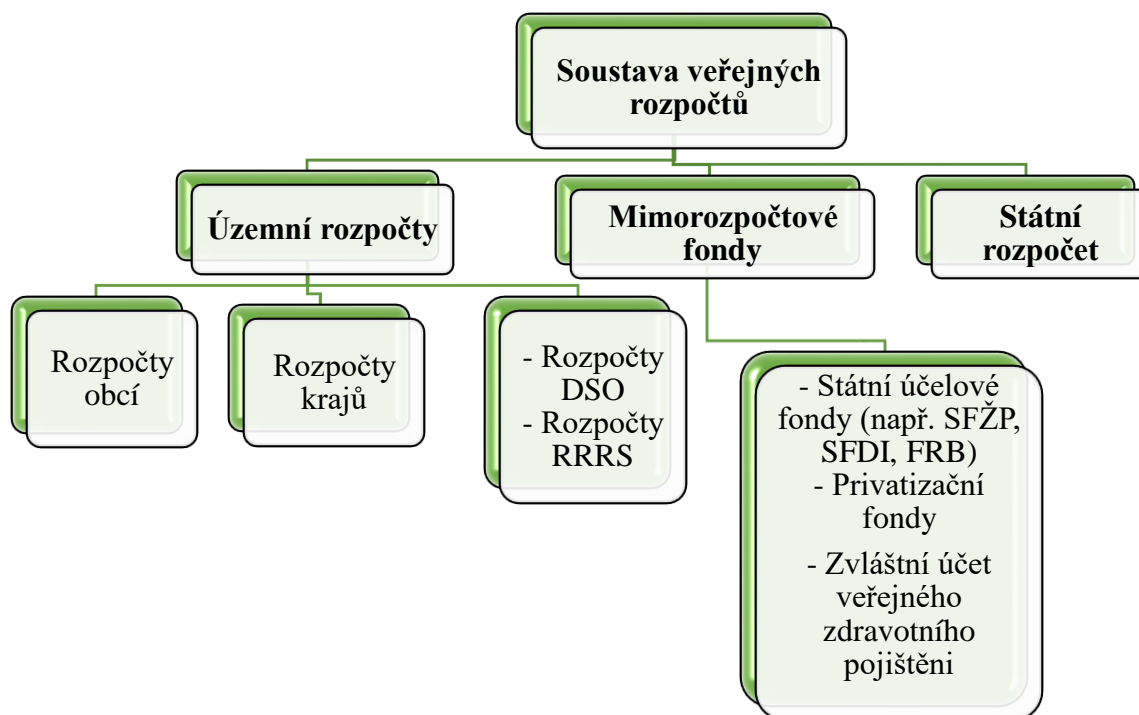
Obec zabezpečuje řadu úkolů, mezi něž se řadí důležité úkoly ekonomické povahy, tzn. zabezpečování různých druhů veřejných statků. Proto by se měl finanční management zaměřit na efektivní využívání dostupných finančních zdrojů, zajistit maximální efektivnost při využívání omezených rozpočtových zdrojů, a také zabezpečit maximální alokační efektivnost výdajů. Důležitou úlohou finančního managementu je efektivně alokovat finanční zdroje, které budou sloužit k financování současných i budoucích potřeb souvisejících se sociálně-ekonomickým rozvojem obce. (Kadeřábková a Peková, 2012)

Hrabalová (2004) uvádí, že mezi nástroje obce, které by měly zabezpečit efektivnost hospodaření a dlouhodobě vyrovnané hospodaření patří zejména rozpočtový výhled obce, rozpočet obce a plán pokladního plnění obce. Využitím těchto nástrojů finančního řízení jsou jasně stanoveny cíle, kterých má být činností obce dosaženo. Tyto nástroje mají zajistit transparentnost nakládání s finančními prostředky a zachytit dopady činnosti obce na její finanční pozici.

1.1 Rozpočet obce

Rozpočet se řadí mezi nejdůležitější dokumenty, které každoročně obce schvalují. V mnoha obcích začínají přípravné práce na rozpočtu již v letních měsících. V České republice se prostřednictvím municipálních rozpočtů vynaloží přibližně 10 % HDP. Z toho vyplývá, že obecní rozpočty zaujímají důležité místo v soustavě veřejných rozpočtů ČR, které představují jednotlivé veřejné rozpočty a síť vztahů mezi nimi. (Pro města a obce, 7/2015)

Harmeníková a Maaytová, (2010) tvrdí, že základním prvkem finančního systému jak na úrovni státu, tak na úrovni územní samosprávy je příslušný rozpočet. Rozpočty obcí a měst jsou součástí soustavy veřejných rozpočtů České republiky. Soustava veřejných rozpočtů je řízena rozpočtovými pravidly, tedy zákony: zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Rozpočtová pravidla definují řadu důležitých parametrů rozpočtového procesu a způsobu hospodaření v rámci veřejné rozpočtové soustavy.

Obr. 1: Rozpočtová soustava ČR

Zdroj: Pro města a obce, 7/2015 (vlastní zpracování)

Nahodil (2014, s. 61) tvrdí, že smyslem rozpočtového způsobu hospodaření je vytvořit plán budoucích výdajů na straně jedné a zajistit pro něj dostatečné krytí v podobě příjmů tak, aby tyto výdaje mohly být následně skutečně realizovány na straně druhé. Prostřednictvím soustavy veřejných rozpočtů dochází k uskutečňování všech tří základních funkcí veřejných financí – funkce alokační, redistribuční a stabilizační.

Provazníková a Sedláčková (2009, s. 57-58) pohlíží na rozpočet jako na bilanci příjmů a výdajů za rozpočtové období. Rozpočet obce na konci období může být:

- vyrovnaný, kde běžné příjmy se rovnají běžným výdajům;
- přebytkový, kde běžné příjmy přesahují běžné výdaje, přebytek rozpočtu se následně převádí do rezerv pro hospodaření v dalším roce;
- deficitní, kde běžné příjmy jsou menší než běžné výdaje, schodek rozpočtu je kryt finančními prostředky z rezerv minulých zdrojů nebo např. z návratných zdrojů.

Rozpočet územního samosprávného celku, jak jej definuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, je možné považovat za finanční plán, jímž se řídí jeho hospodaření. Můžeme také říci, že tento plán je sestaven na základě „politického“ zadání a je vždy zpracován na jedno rozpočtové období, které je totožné s rokem kalendářním. Rozpočet je považován za základní pilíř hospodaření územních samosprávných celků. (Lorenc a Kašpárková, 2012, s. 8)

Lee, Johnson a Joyce (2004, s. 18) uvádějí, že rozpočet je dokument nebo soubor dokumentů, který se vztahuje k finanční situaci a budoucím plánům dané organizace, dále obsahuje informace o příjmech, výdajích, aktivitách a cílech.

Rozpočet obce je základem finančního hospodaření obce a nástrojem pro vyjádření a realizaci jednotlivých politik obce. Jedná se o rozhodovací nástroj, pomocí něhož jsou stanoveny priority, vymezeny cíle, sestaveny operační programy a je uskutečňována kontrola. (Hrabalová, 2004)

Kadeřábková a Peková (2012, s. 233) uvádějí několik možností, jakým způsobem lze rozpočet charakterizovat:

- **peněžní fond**, který se tvoří, rozděluje a používá primárně na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence. Rozhodující podíl příjmů a výdajů má charakter nenávratných toků. Zároveň je nezbytné naplánovat, jak se rozpočet z pohledu účetní bilance vyrovná, tzn., kam se převede přebytek rozpočtu nebo jak se uhradí deficit;
- z účetního hlediska je **bilancí**, která bilancuje příjmy a výdaje, tato bilance musí být vyrovnaná. Požadavek vyrovnaného rozpočtu v dlouhodobé časové řadě neumožňuje vytvářet finanční rezervy, což znamená, že v závěru rozpočtového období nemá článek územní samosprávy vlastní finanční prostředky nezbytné pro financování potřeb dalšího rozpočtového období;
- **finanční plán**, podle kterého se v rozpočtovém období hospodaří. Základem je roční rozpočet, podle něj se v daném roce hospodaří, ale během tohoto období se skutečné plnění rozpočtu může od plánu lišit;
- nástrojem ovlivňování **dlouhodobého sociálně-ekonomického rozvoje** daného území. Zjednodušeně řečeno, jde o nástroj, který pomáhá zajišťovat veřejné statky a služby pro obyvatelstvo;
- nástrojem **financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru, řízení organizací**;

- **právní dokument** schválený příslušným zastupitelstvem.

1.1.1 Funkce rozpočtu

Dle Pekové plní rozpočet obce (2011, s. 214) tyto funkce:

- **alokační**, která je na úrovni územní samosprávy rozhodující. Prostřednictvím finančních prostředků soustředěných v rozpočtu obce se financují potřeby v lokálním veřejném sektoru, resp. zabezpečování veřejných statků;
- **redistribuční**, avšak na úrovni obcí pouze v omezené míře, využívá se především ve vztahu k sociálně slabším občanům. Relativně více se využívá na úrovni vyššího stupně územní samosprávy prostřednictvím přerozdělování části finančních prostředků z rozpočtu regionů do rozpočtu obcí;
- **stabilizační**, jejíž využití je na úrovni obcí rovněž omezené, nicméně ve vyspělých zemích obec svými aktivitami ovlivňuje růst ekonomického potenciálu daného území, např. budováním technické infrastruktury apod.

Harmeníková a Maaytová (2010, s. 166-167) doplňují k těmto základním funkcím další funkce rozpočtu obce, např. veřejný rozpočet plní funkci **autorizační**, protože úroveň příjmů a výdajů schválená zákonodárným orgánem (parlamentem, zastupitelstvem apod.) je závazná a musí být při realizaci rozpočtu mocí výkonnou (vládou, radou obce nebo kraje apod.) respektována. Veřejné rozpočty dále plní funkce **kontrolní a řídicí**, kdy je rozpočet základem pro vnitřní řízení jednotlivých institucí, ministerstev, odborů apod. a současně umožňuje jejich sledování a kontrolu například vládou, parlamentem, zastupitelstvem, nezávislým kontrolorem nebo veřejností.

Provazníková (2015, s. 55) uvádí, že rozpočet plní funkci **rozhodovací** – jde o rozhodování o tom, čeho chce územní celek dosáhnout. Provádí výběr umístění zdrojů mezi jednotlivé výdaje, tj. na různé druhy služeb, na investice apod.

1.1.2 Rozpočtový proces

Veřejný rozpočet lze zkoumat i z procesního hlediska. Rozpočet je sestavován, schvalován a spravován v určité časové posloupnosti, která je obsahem tzv. rozpočtového procesu. Je upraven právními předpisy. Na úrovni samosprávy se sestavování a správa rozpočtu řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších

předpisů. Kontrola vynaložených veřejných výdajů se řídí zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. (Maaytová, Ochrana a Pavel, 2015)

Rozpočtový proces znamená souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období. Rozpočet jakožto základ finančního hospodaření se v České republice tvoří na jeden kalendářní rok. Avšak rozpočtový proces je delší, zpravidla zahrnuje dobu 1,5 až 2 roky. Rozpočtový proces zahrnuje následující etapy:

- a) Analýza minulosti a vymezení priorit pro rozpočtové období.
- b) Tvorba návrhu rozpočtu, patří k nejdůležitější fázi rozpočtového procesu. Cílem této etapy rozpočtového procesu je co nejpřesněji naplánovat příjmy a výdaje obce. Návrh rozpočtu zpravidla sestavuje výkonný orgán obce, většinou finanční odbor. Se-stavení návrhu rozpočtu vychází z rozpočtového výhledu, dalším podkladem je roz-pis platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria. Návrh by měl také vy-cházet z analýzy hospodaření nejméně dva roky zpět.
- c) Rozpočet je projednáván radou obce a finančním výborem. Schválení rozpočtu před-chází zveřejnění jeho návrhu, aby se občané obce mohli k rozpočtu vyjádřit. Poté je návrh rozpočtu projednán a schválen zastupitelstvem obce na jeho veřejném zase-dání.
- d) Průběžná a následná kontrola plnění rozpočtu je prováděna jednak ze strany obce (finanční výbor, rada obce a zastupitelstvo obce), tak i ze strany občanů prostřednic-tvím veřejného zasedání obecního zastupitelstva.
- e) Přehled o skutečném plnění rozpočtu tzv. závěrečný účet projednává a schvaluje za-stupitelstvo obce. Závěrečný účet obce obsahuje údaje o plnění rozpočtu příjmů, vý-dajů, hospodaření s majetkem nebo např. údaje o tvorbě a použití peněžních fondů. Součástí závěrečného účtu obce je i výsledek přezkumu hospodaření.
- f) Následná kontrola – přezkum hospodaření má za úkol zjistit, zda jsou informace ob-sažené ve výkazu o plnění rozpočtu obce, ale i v dalších výkazech o ekonomické pozici věrné a pravdivé. Dále by měla kontrola upozornit na případná rizika, která byla v souvislosti s hodnocením hospodaření obce zjištěna.
- g) Aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu. (Provazníková, 2015)

1.1.3 Rozpočtové zásady

Při sestavování rozpočtu a hospodaření na jeho základě by měly být dodržovány určité zásady. Opletalová a Svoboda (2007) uvádějí nejčastěji uplatňované zásady:

- každoroční sestavování a schvalování rozpočtu,
- zásada dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu,
- zásada úplnosti a jednotnosti rozpočtu, z důvodu kontroly, analýzy a srovnání příjmů a výdajů rozpočtu,
- zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu, aby při jeho plnění nedocházelo ke zkreslení a výrazným odchylkám,
- zásada efektivnosti a účinnosti popř. účelovosti,
- zásada publicity rozpočtu tzn., důslednou informovanost všech občanů o hospodaření obce.

Harmeníková a Maaytová (2010) dále mezi zásady rozpočtového procesu řadí např. zásadu efektivnosti a hospodárnosti tzn. co nejekonomičtější využití rozpočtových prostředků. Zásadu přednosti výdajů před příjmy což vyjadřuje skutečnost, že výdaje by měly sloužit k ekonomickému růstu, pro který je třeba zabezpečit příslušné prostředky. Rozpočtové příjmy by tedy měly stabilizovat ekonomiku, za účelem dosažení jejího růstu.

1.1.4 Příjmy a výdaje rozpočtu

Samotný rozpočet obce můžeme chápat jako rozpis příjmů a výdajů obce podle rozpočtové skladby za období jednoho roku. Na rozdíl od finančního účetnictví v rozpočtu obce nenajdeme výnosy a náklady, ale jen příjmy a výdaje, jelikož rozpočet je založen na tzv. cash bázi. Rozpočet tedy neobsahuje informace o velikosti majetku, který obec vlastní, ani to, jak ho obec využívá. Dále neobsahuje informace o velikosti celkového dluhu obce, ale pouze to kolik jsme daný rok zaplatili na úrocích a jistinách úvěrů. (Pro města a obce, 7/2015)

Dle Lajtkepové (2013, s. 88) v průměru jednu polovinu obecních příjmů tvoří příjmy daňové. Především daň z nemovitostí, sdílené daně (část celostátního hrubého výnosu daně z příjmu fyzických osob, daně z příjmu právnických osob a daně z přidané hodnoty). Součástí daňových příjmů jsou i místní poplatky, např. poplatek ze psů, za lázeňský a rekreační pobyt aj. Daňový charakter mají i správní poplatky, kterými jsou poplatky za správní úkony

a rozhodnutí, jejich výsledkem jsou potom vydaná povolení a rozhodnutí. Významnou výdajovou stránku obecního rozpočtu tvoří zejména výdaje na vlastní činnost obce, na činnost spojenou s výkonem státní správy či různé závazky obce.

Dle § 7 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, **příjmy rozpočtu obce tvoří zejména:**

- a) příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- b) příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- c) příjmy z hospodářské činnosti právnických osob,
- d) příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů,
- e) příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona,
- f) výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,
- g) dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- h) dotace z rozpočtu kraje,
- i) prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce,
- j) přijaté peněžité dary a příspěvky,
- k) jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce (Česko, 2000b).

Rosen a Gayer (2010, s. 527) uvádějí, že dotace představují velice důležitý zdroj příjmů územních samospráv, kterou označují jako „metodu pro změnu fiskálních zdrojů v rámci federálního systému“. Využití grantů územním samosprávným celkům umožní financovat řadu aktivit.

Lajtkepová (2013, s. 89-90) klasifikuje dotace z několika hledisek. Základní možností rozdělení dotací je jejich účelovost. Potom se rozdělují na účelové, neúčelové. Účelové dotace jsou určeny na konkrétní potřebu. Jejich nevýhodou je především to, že nesmějí být použity na jiné potřeby, než na jaké měly být poskytnuty. Nevyčerpaná část dotace musí být vrácena. Neúčelové dotace mají výhodu v tom, že nejsou poskytnuty na konkrétní účel, a obce tedy mají větší možnost rozhodnutí, na který účel budou využity. Další možností, jak lze dotace klasifikovat je hledisko času. Z časového hlediska se dotace dělí na běžné a kapitálové. Běžné dotace jsou určeny a financování provozních, běžných potřeb. Zatímco kapitálové dotace jsou určeny na financování investičních potřeb. Z pohledu nárokovosti, lze dotace

dělit na nárokové a nenárokové. Nárokové jsou poskytovány na financování veřejných statků a služeb, obce se o ně nemusí ucházet zvlášť. Naopak o nenárokové dotace se musejí obce ucházet a jejich získání je vázáno na splnění stanovených podmínek.

Výdaje rozpočtu územních samospráv jsou určeny na financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru. Objem výdajů územních rozpočtů neustále roste, což je výsledkem zvýšené autonomie a odpovědnosti územní samosprávy. Veřejné výdaje rostou zejména vlivem demografických faktorů (růst počtu obyvatel, změny věkové a sociální struktury obyvatel), vlivem technického a technologického pokroku. Rozsah výdajů obce ovlivňuje rozpočtové omezení ze strany příjmů a také rozsah pravomocí a odpovědnosti za zajištění veřejných statků a služeb (Lajtkepová, 2013).

Podle § 9 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, se **z rozpočtu obce hradí zejména:**

- a) závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony,
- b) výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,
- c) výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem,
- d) závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila,
- e) závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,
- f) úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- g) výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,
- h) výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,
- i) jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely (Česko, 2000b).

Obecně se lze členit výdaje několika způsoby. Provazníková (2015, s. 212) uvádí několik nejpoužívanějších hledisek klasifikace výdajů:

- dle ekonomického hlediska: běžné a kapitálové,
- dle rozpočtové skladby: druhové, které je závazné a funkční,
- dle infrastruktury: ekonomické a sociální,

- dle funkcí veřejných rozpočtů: alokační, redistribuční a stabilizační,
- dle rozpočtového plánování: plánované a neplánované.

Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 211-212) říkají, že pro rozpočet, který představuje plánovanou bilanci je nezbytné členění výdajů na plánované a nahodilé výdaje. Plánované výdaje lze poměrně snadno naplánovat, např. výdaje na financování škol, výdaje na veřejnou správu, výdaje na platy zaměstnanců organizačních složek a příspěvkových organizací. Naproti tomu nahodilé výdaje se vyskytnou v průběhu rozpočtového období, např. výdaje na odstranění následků živelných pohrom apod., může se jednat i o sankční výdaje, např. pokuty za porušení rozpočtové kázně placené z rozpočtu obce do státního rozpočtu. Proto je důležité vytvářet v rozpočtu rezervy pro krytí neplánovaných potřeb, tedy i pro krytí výpadku v plnění příjmů rozpočtu.

1.1.5 Metody sestavování rozpočtu

Pro sestavení územních rozpočtů, lze využít různé způsoby. Provažníková (2015, s. 53 - 58) uvádí tyto metody sestavení ročního rozpočtu:

- Tradičním způsobem sestavování rozpočtu je **přírůstkový způsob**, někdy bývá označován jako indexový. Obce při projektování svých výdajů obvykle vycházejí z existující lokální politiky a úrovně poskytovaných statků a služeb. Podstatou uvedeného přístupu je odhad a stanovení meziročních změn, o které se přizpůsobí současný rozpočet, který je považován za základ budoucího rozpočtu. Je třeba vzít v úvahu celoroční dopady, jednorázové změny, inflaci, demografické trendy a legislativní změny.
- Dalším běžně používaným přístupem je **fixně limitovaný rozpočet**. Tento způsob je spíše využíván na úrovni ústřední vlády a ministerstev. Uplatňuje se především ve snaze ovlivňovat výdaje municipalit prostřednictvím systému dotací. Obec může tuto metodu pro sestavení rozpočtu využít v případě, že zabezpečuje poskytování veřejných statků a služeb prostřednictvím jiných organizací.

Vedle těchto výše uvedených základních metod existují i tzv. alternativní přístupy sestavování rozpočtu. V odborné literatuře jsou uváděny především tyto formy výkonnostního rozpočtování:

- **Přístup nulové základny** tzv. zero-based-budgeting. Tento způsob sestavení rozpočtu je považován za nejkompexnější, protože podrobuje každou položku rozpočtu

zkoumání ve vztahu k cílům a možným postupům, jak jich dosáhnout. Jelikož je tento přístup časově náročný, doporučuje se jej aplikovat pouze na služby, u kterých dochází ke značným změnám v poptávce nebo kde se volí z několika málo variant.

- **Metoda performance budgeting** – rozpočtování dle výsledku, je zaměřena na porovnání toho, zda využití veřejných zdrojů bylo efektivní a hospodárné, ale také na to, zda bylo dosaženo žádoucích účinků a cílů.
- Podle **metody programového rozpočtování** je rozpočet uspořádán ve struktuře klasifikuje navrhované výdaje podle jejich výsledků, nebo podle míry, v jaké přispívají k dosažení celkových záměrů obce.

1.2 Rozpočtová skladba

K tomu aby byla zajištěna srovnatelnost příjmů a výdajů jak mezi jednotlivými rozpočty stejné úrovně, tak i mezi různými obdobími, slouží jednotné členění příjmů a výdajů závazně pro všechny rozpočty. Takové členění nazýváme rozpočtovou klasifikací neboli rozpočtovou skladbu. Rozpočtová skladba představuje jednotné povinné třídění peněžních operací veřejných rozpočtů. Rozpočtovou skladbu stanoví Ministerstvo financí vyhláškou (č. 323/2002 Sb.), která je závazná pro celou soustavu veřejných rozpočtů. (Hrabalová, 2004)

Kadeřábková, Mates a Wokoun (2004) uvádějí, že rozpočtová skladba umožňuje obci:

- zabezpečit jednotnost a přehlednost rozpočtu,
- prozkoumat příjmy a výdaje v rozpočtové soustavě, v čase i prostorově, včetně mezinárodního srovnání,
- sumarizovat příjmy a výdaje za celou rozpočtovou soustavu s využitím konsolidace, která má za úkol eliminovat riziko spojené s několikanásobným načítáním různých operací, zejména u dotací,
- průhlednost rozpočtového hospodaření,
- zajistit a dále využít potřebné informace v rozpočtové politice.

Podle Opletalové a Svobody (2007) je rozpočtová skladba postavena na několika zásadních pilířích:

- vztahuje se jednotně na hlavní části soustavy veřejných rozpočtů a peněžní operace,
- je postavena na tzv. cash principu zaznamenávání operací,
- umožňuje kumulovat operace za jednotlivé veřejné rozpočty bez dvojího načítání,
- čtyři hlediska třídění: odpovědnostní, druhové, odvětvové a konsolidační.

Podle § 1a Vyhlášky č. 323/2002 Sb., obsahuje rozpočtová skladba následující třídění příjmů:

- odpovědnostní (třídění příjmů a výdajů z hlediska odpovědnostního),
- druhové (třídění příjmů a výdajů z hlediska druhového),
- odvětvové (třídění příjmů a výdajů z hlediska odvětvového),
- konsolidační (třídění příjmů a výdajů z hlediska konsolidačního),
- zdrojové (třídění příjmů a výdajů z hlediska zdroje),
- doplňkové (třídění výdajů z hlediska příslušnosti ke zvlášť sledovaným celkům),
- programové (třídění výdajů z hlediska jejich příslušnosti k programům),
- účelové (třídění výdajů z hlediska účelu rozpočtového přesunu),
- strukturní (třídění příjmů a výdajů z hlediska jejich věcné podstaty),
- transferové (třídění příjmů a výdajů z hlediska účelů transferů).

1.2.1 Druhové třídění

Druhové třídění je považováno za základní, kdy se všechny příjmy a výdaje třídí podle příjmových a výdajových druhů. Pro účely stanovení výdajového druhu se výdaje dělí na výdaje na nákupy, kterými jsou výdaje, proti kterým stojí přímá protihodnota, a transfery, kterými jsou výdaje, proti kterým přímá protihodnota nestojí. Druhové třídění příjmů a výdajů se používá v celé rozpočtové skladbě a umožňuje propojení na účetnictví. (Hejduková, 2015, s. 56)

Jak uvádí Provazníková (2015, s. 104) za příjmy se považují nenávratně inkasované prostředky připsané na bankovní účet, opěťované i neopěťované, z domácí i ze zahraniční ekonomiky, včetně přijatých darů a dotací a přijaté splátky za účelem rozpočtové politiky. Dále se do příjmů nezahrnují vypůjčené finanční prostředky (návrtné výpomoci, úvěry, příjmy z emise vlastních cenných papírů) a přijaté splátky půjček dříve poskytnutých za účelem řízení likvidity nebo výhodného finančního investování. Mezi výdaje patří nenávratné platby na běžné i kapitálové účely opěťované i neopěťované a poskytované návratné půjčky za účelem realizace rozpočtové politiky. Za výdaje se nepovažují úmor jistiny úvěru, splátky dluhopisů, půjčky poskytované jiným subjektům za účelem řízení likvidity.

Druhové třídění umožňuje odlišit třídy (jednomístný číselný kód), seskupení položek (dvoumístný číselný kód), podseskupení položek (třímístný kód) a jednotlivé položky příjmů a výdajů (čtyřmístný kód).

Například:

Třída: 1 Daňové příjmy → 11 Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů → 111 Daně z příjmů fyzických osob → 1111 Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. (Peková, 2011)

Podle druhového třídění se peněžní operace dělí do osmi tříd. Příjmové operace se třídí do čtyř tříd, výdajové operace se dělí do 5. a 6. třídy. Třída 8. – Financování má zvláštní význam, obsahuje takové operace, které nejsou peněžním tokem, jedná se o stavové údaje. Součástí této třídy jsou položky charakterizující změnu stavu finančních prostředků na bankovních účtech. Třída 8 charakterizuje, jakým způsobem jsou příjmové a výdajové operace financovány.

Tab. 1: Druhové třídění rozpočtové skladby

Druhové třídění
Třída 1 – Daňové příjmy
Třída 2 – Nedaňové příjmy
Třída 3 – Kapitálové příjmy
Třída 4 – Přijaté dotace
Třída 5 – Běžné výdaje
Třída 6 – Kapitálové výdaje
Třída 8 - Financování

Zdroj: Provazníková 2015, s. 105 (vlastní zpracování)

1.2.2 Odvětvové třídění

Provazníková (2015), uvádí, že z odvětvového hlediska jsou příjmy a výdaje klasifikovány podle odvětví. Toto třídění příjmů a výdajů říká, do jakých oblastí veřejného sektoru jsou peněžní prostředky vynakládány. Výdaje se z tohoto hlediska třídí všechny, z příjmů jen nedaňové a kapitálové příjmy obcí, krajů a DSO s výjimkou příjmů ze splátek půjčených prostředků, které se odvětvově nečlení. Odvětvové třídění doplňuje druhovou klasifikaci u peněžních operací, ve kterých to má význam.

Dle Hejdukové (2015, s. 56), tato klasifikace využívá čtyřmístný kód a umožňuje členění na skupiny (jednomístný kód), oddíly (dvoumístný kód), pododdíly (třímístný kód) a paragrafy (čtyřmístný kód). V ČR se dle tohoto hlediska třídí do šesti skupin.

Tab. 2: Odvětvové třídění rozpočtové skladby

Odvětvové třídění
Skupina 1 – Zemědělství a lesní hospodářství
Skupina 2 – Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
Skupina 3 – Služby pro obyvatelstvo
Skupina 4 – Sociální věci a politika zaměstnanosti
Skupina 5 – Bezpečnost státu a právní ochrana
Skupina 6 – Všeobecná veřejná správa a služby

Zdroj: Provazníková 2015, s. 102 (vlastní zpracování)

1.3 Závěrečný účet

Dle Provazníkové (2015, s. 64) má závěrečný účet obce důležitý význam při kontrole plnění rozpočtu a jeho vyhodnocení během roku. Přehled o skutečném plnění a vypracování závěrečného účtu sestavují výkonné orgány (finanční odbor a rada), jejich schválení je v kompetenci volených orgánů.

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb. (Česko, 2000a) říká, že závěrečný účet za uplynulý kalendářní rok projedná zastupitelstvo obce do 30. června následujícího roku. Schválení závěrečného účtu obce je vyhrazeno zastupitelstvu obce, projednání závěrečného účtu se uzavírá vyjádřením souhlasu s celoročním hospodařením, a to bez výhrad, nebo souhlasu s výhradami, na základě nichž přijme územní samosprávný celek opatření nezbytná k nápravě zjištěných chyb a nedostatků.

Struktura závěrečného účtu by měla obsahovat:

- celkový pohled na hospodaření v minulém roce, s porovnáním schváleného, upraveného rozpočtu a účetní skutečnosti v podrobnosti tříd rozpočtové skladby s vyjádřením salda hospodaření při zahrnutí i třídy 8 – financování;
- vyhodnocení příjmové části rozpočtu, rozdělením na daňové, nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace;

- rozdělení daňových příjmů na sdílené daně, výlučné daně, místní poplatky a správní poplatky;
- plnění sdílených daní po měsících v daném roce, eventuálně i v období minulých tří let;
- srovnání běžných výdajů v odvětvovém členění rozpočtové skladby;
- zhodnocení celkových výdajů dle odpovědnostního třídění rozpočtové skladby nebo dle klasifikace na běžné, kapitálové a výdaje celkem;
- analýza příjmů a výdajů po měsících;
- zhodnocení salda provozního přebytku;
- měsíční stav peněžních prostředků na účtech samosprávného celku;
- běžné a kapitálové výdaje po měsících (Provazníková, 2015, s. 65).

1.4 Finanční analýza

Jak uvádí Otrusínová a Kubíčková (2011, s. 85-87), finanční analýza je pro každou organizaci důležitým nástrojem finančního řízení, který pomáhá odhalit pozitivní i negativní faktory, které ovlivnily hospodaření. Umožňuje organizaci hodnotit úspěšnost a napomáhá správným rozhodnutím. Smyslem finanční analýzy je vyhodnocení údajů zachycených v účetních výkazech a dalších zdrojích, které jsou následně v podobě hodnot stanovených ukazatelů porovnávány za jednotlivá období nebo srovnány s jinými subjekty.

Kadeřábková a Peková (2012, s. 270-271) uvádějí, že mezi hlavní oblasti finanční analýzy patří běžné hospodaření, investiční činnost a její financování, hospodaření s majetkem. Soustřeďuje se na analýzu hospodaření v běžné části rozpočtu, a to dle jednotlivých běžně se opakujících příjmů a výdajů, včetně analýzy podílu obligatorních výdajů, na analýzu náhodných, neopakujících se běžných příjmů a výdajů, analýzu trendů, tendencí ve vývoji, dále na analýzu druhů příjmů a výdajů se zvláštním zřetelem na to, které z nich může daný subjekt územní samosprávy svým rozhodnutím ovlivnit a které nikoliv, na analýzu salda běžné části rozpočtu, na faktory, které saldo stabilně ovlivňují a které ho ovlivňují spíše nahodile, na analýzu dosahovaných úspor, jejich reálnost, resp. dosažitelnost, a za jaké podmínky, na efektivnost. Mezi další oblast analýzy se řadí analýza hospodaření v kapitálové části rozpočtu, analýza struktury příjmů a výdajů této části rozpočtu. Analýza musí být složena i z analýzy týkající se tvorby a užití rezerv, analýzy dluhů, jejich struktury z věcného i časového hlediska, příčiny využití návratných příjmů, způsob umořování dluhů.

Celková analýza efektivnosti hospodaření územních samosprávných celků, která obsahuje nejenom analýzu využití finančního majetku, ale i využití hmotného majetku, se mnohdy nazývá jako finanční a majetková analýza. Vstupní informace obsahují:

- **vývoj počtu obyvatel.** Analýza by se měla zaměřit i na sociální a věkové složení obyvatel, jelikož to ovlivňuje poptávku po jednotlivých kategoriích lokálních a regionálních veřejných statcích;
- **rozvahu aktiv a pasiv, výsledovku, likviditu;**
- vývoj minulého **rozpočtového hospodaření** a provázanost s rozpočtovým výhledem. Rozsah závislosti hospodaření obce, kraje na legislativních rozhodnutích státu – v oblasti rozpočtového určení daní, transferů územní samosprávě (jejich velikosti, struktuře, způsobu poskytování aj.). Čím větší je podíl sdílených daní a dotací ze státního rozpočtu, resp. státních fondů, v běžných příjmech rozpočtu, tím je finanční závislost subjektu územní samosprávy na státu vyšší;
- vývoj dluhové služby, vyhodnocení umoření dluhu (problémy, korekce splátkového kalendáře apod.);
- vývoj **struktury hmotného a nehmotného majetku**, jeho užití, zda je majetek pojištěn. Faktory ovlivňující ocenění majetku. Pro tuto analýzu jsou nezbytné podklady z evidence majetku a z inventarizace majetku;
- dlouhodobou **investiční strategii** a její vazbu na dlouhodobý plán sociálně-ekonomického rozvoje, strategii rozvoje obce, kraje;
- privatizační program – u majetku dlouhodobě nepotřebného pro zajišťování lokálních a regionálních veřejných statků (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 270).

Pokud srovnáváme výsledky finanční analýzy s jinými obcemi, měli bychom srovnávat obce s přibližně stejným počtem obyvatel, některé údaje lze na počet obyvatel přepočítávat. Dále bychom měli porovnávat obce v regionech se stejnými socioekonomickými charakteristikami. A v neposlední řadě, bychom měli mít na paměti, že kvalita a rozsah poskytovaných veřejných statků a služeb se může mezi jednotlivými obcemi lišit (Pro města a obce, 11/2015).

Samotné zpracování a výpočet finančních ukazatelů není komplikovaný, mnohem důležitější je správně pochopit a interpretovat výsledky finanční analýzy. Je proto nezbytné mít na paměti následující skutečnosti:

- data v účetních výkazech jsou ovlivněna používanými účetními metodami a způsoby sestavování účetních výkazů,
- výkazy popisují minulost a neříkají nic o budoucnosti,
- finanční data neříkají nic o kvalitě a rozsahu veřejné služby, kterou obce poskytují,
- rozpočtový výhled je založen na odhadu budoucího vývoje, konečný výsledek ovlivňují faktory, jež nelze vždy dobře předpovědět, např. ekonomický vývoj,
- rozpočtový výhled nepočítá s neočekávanými výdaji (Pro města a obce, 11/2015)

Kadeřábková a Peková (2012, s. 270) uvádějí, že finanční a majetková struktura používá několik propočtových a podílových ukazatelů, mezi něž se řadí např. hodnota majetku na obyvatele, daňové příjmy na obyvatele, vlastní příjmy na obyvatele, běžné výdaje na obyvatele, výše dluhu na obyvatele apod., míra finanční soběstačnosti, míra samofinancování, míra samofinancování investic, podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích, ukazatel roční dluhové služby, ukazatel likvidity apod.

1.4.1 Informační zdroje pro finanční analýzu obce

Pro zhodnocení finančního zdraví podniku je potřeba nejprve získat potřebné informace a data. Ta jsou v případě municipalit obvykle čerpána z rozpočtového hospodaření a jsou doplněna o data z účetnictví. Mezi základní zdroje dat patří účetní výkazy: rozvaha, výkaz zisku a ztráty, výkaz cash flow a výkaz o změnách ve vlastním kapitálu, v účetní závěrce doplněné přílohou. Účetní výkazy obsahují údaje o stavu a struktuře majetku, zdrojích jeho krytí, tvorbě a užití výsledku hospodaření a také o peněžních tocích. Pro finanční analýzu obce má pak mimořádný význam především rozvaha (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 89).

2 ROZPOČTOVÝ VÝHLED

Při hospodaření s veřejnými prostředky se stále častěji setkáváme s pojmy efektivnost, programovost, hospodárnost a koncepčnost. Jedním z nástrojů řízení, který dává možnost zvýšit právě efektivnost hospodaření s veřejnými prostředky, je rozpočtový výhled. Říká se, že v rozpočtovém procesu plní funkci pomocného nástroje, ale jeho důležitost neustále roste. (Češková, Kinšt, 2011, s. 201)

Podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, je rozpočtový výhled definován jako pomocný nástroj územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. U dlouhodobých závazků se uvedou jejich dopady na hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí po celou dobu trvání závazku (Česko, 2000b).

Zákon nestanovuje, kdy má být rozpočtový výhled schválen. Zastupitelstvo o něm může rozhodovat ve stejném, či v jiném termínu, než v jakém schvaluje rozpočet. Zákon však ukládá povinnost sestavovat rozpočet na základě rozpočtového výhledu. V návrhu rozpočtu by mělo být konstatováno, že tento návrh vychází ze schváleného rozpočtového výhledu. Dále také zákon nedefinuje, kdo schvaluje rozpočtový výhled, lze však odvodit, že rozpočtový výhled představuje spojnici mezi hospodářskou politikou a rozpočtem, a proto je schválení rozpočtového výhledu záležitostí zastupitelstva (Česko, 2000b).

2.1 Význam rozpočtového výhledu

Finanční plánování je důležitou součástí chování každého ekonomicky aktivního subjektu. Ať už občana, firmy či municipality, jelikož umožňuje dosahovat stanovených cílů a dlouhodobě je udržet. Tvorbu, obsah, pravidla a funkce rozpočtu a rozpočtového výhledu upravuje u municipalit zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Podle tohoto zákona jsou rozpočet a rozpočtový výhled vzájemně provázány, i když se liší nejen dobou, na kterou jsou sestavovány, ale také svou strukturou (Česko, 2000b).

Předpokladem pro udržení stability obecních rozpočtů je střednědobá nebo dlouhodobá finanční koncepce neboli strategické plánování. K dosažení dlouhodobějších cílů je potřeba

sestavit dílčí roční rozpočty, je nezbytné vypracovat i rozpočtový výhled, obvykle pro časový horizont 2 - 5 let. V rozpočtovém výhledu se odrážejí nejen plánované aktivity, ale také dopady současných kroků, které budou působit na ekonomiku obce v následujících letech, např. splátky úvěrů. Ekonomická situace, která se negativně projevila v roce 2009 mimo jiné poklesem výběru daňových příjmů a změnami v oblasti legislativního rámce, vyvolala nutnost sestavovat rozpočtové výhledy v co nejlepší kvalitě. Kvalitně sestavený rozpočtový výhled pomůže lépe reagovat na případné budoucí změny a zvládnout hospodaření obce. Rozpočtový výhled je z pohledu financujících bank a finančních ústavů považován za velmi důležitý ukazatel budoucího ekonomického vývoje obce. Kromě toho kvalitně vypracovaný rozpočtový výhled usnadní zastupitelům obce lépe zareagovat na případné budoucí změny a zvládnout hospodaření obce v době neočekávaných výkyvů ekonomiky. Rozpočtový výhled by měl být strategickým plánem obce, ve kterém jsou stanoveny cílové hodnoty hospodaření obce a důležité ukazatele, kterými jsou především:

- **Tvorba a velikost vlastních zdrojů** v rámci běžného rozpočtu. Finančně zdravá obec by se měla vždy dopracovat ke kladnému přebytku běžného rozpočtu, který by měl tvořit nejméně 10 % celkových běžných příjmů.
- **Aktivní řízení zadluženosti obce** s cílem určit odpovídající dluhovou službu, kterou bude obec v budoucnu schopna splácet. Vhodně dokládajícím ukazatelem je tzv. krytí roční dluhové služby. Pokud porovnáme předpokládaný přebytek běžného rozpočtu k roční dluhové službě, měly by hodnota tohoto ukazatele nabývat doporučené hodnoty 1,2 u menších obcí až 1,4. V procentuálním vyjádření to znamená, že obec vytváří 120 - 140 % vlastních zdrojů na krytí dluhové služby. Jinak řečeno ji po uhrazení roční dluhové služby (včetně úroků z úvěru) zbude ještě dostatečné množství prostředků na krytí vlastních potřeb včetně nových investic nebo vytváření finančních rezerv rozpočtu pro další léta.
- Velice rychlým a snadným testem zadluženosti obce je **ukazatel, který vyjadřuje za kolik let je obec schopna splatit své dlouhodobé závazky z vlastních zdrojů**. Za vlastní zdroj je zde považován víceletý průměr přebytku běžného rozpočtu, ke kterému se poměruje celková velikost dlouhodobých závazků obce. Pokud je výsledkem tohoto poměru 6 až 8 let, jedná se o adekvátní zadluženost obce (Obec a finance, 2014).

Rozpočtový výhled je významným pojítkem mezi definovanou hospodářskou politikou organizace (prioritami, úkoly apod.) a rozpočtem organizace. Přímé promítnutí hospodářské politiky do ročního rozpočtu obce by kladlo pozornost především na krátkodobé cíle (krátkodobé finanční otázky), dlouhodobé strategické cíle by byly utlumeny. Předpisy jinak rozpočtový výhled neomezují, rozpočtový výhled lze libovolně pozměňovat i mnohokrát do roka, pokud dojde k výrazné změně vnějších podmínek, např. v situaci, kdy má obec výměr od finančního úřadu na odvod neoprávněně použitých prostředků (Češková, Kinšt a Paroubek, 2006).

Češková a Kinšt (2011, s. 202) uvádějí, že pomocí rozpočtového výhledu obec a dobrovolný svazek obcí promýšlí své potřeby a možnosti finančního zabezpečení. Jinak řečeno, zvažují své výdaje a pro ně použitelné příjmy pro delší časové období, než je daný kalendářní rok, na který je aktuálně odsouhlasen rozpočet obce nebo dobrovolného svazku obcí. Podrobnost klasifikace rozpočtového výhledu zákon neupravuje a dává obcím možnost vybrat si míru jeho podrobnosti podle vlastních potřeb. Každá obec i dobrovolný svazek obcí mají povinnost předpovídat své střednědobé hospodaření, a to alespoň ve zjednodušené formě. Obecně lze říci, že rozpočtový výhled obsahuje minimálně základní souhrnné ukazatele, kterými jsou:

- celkové příjmy,
- celkové výdaje,
- saldo rozpočtu (a jeho financování),
- celkové pohledávky,
- celkové závazky.

2.2 Metodika sestavování rozpočtového výhledu

Provazníková (2015, s. 66-67) říká, že rozpočtový výhled je nástrojem, který má upotřebit i ta nejmenší obec. Zákon dává možnost vybrat si míru podrobnosti členění rozpočtového výhledu. Všechny samosprávné celky jej sestavují přinejmenším ve čtyřech základních ukazatelích: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky, celkové závazky. Zákon neomezuje, aby si především větší obce a všechna města zpracovaly svůj výhled mnohem podrobněji než v uvedených čtyřech ukazatelích. Vypracování výhledu umožní obcím přemýšlet o svých finančních zdrojích a potřebách v delším časovém horizontu než jeden kalendářní rok, což je důležité především pro plánování investičních potřeb a analýzu možností využívání návratných finančních prostředků pro jejich financování.

Nejčastěji se rozpočtový výhled sestavuje v několika variantách (optimistická, realistická a pesimistická) a to zejména z důvodu omezení nejistoty budoucího vývoje. Platnost víceletého rozpočtování nekončí uplynutím doby, na kterou byl sestaven, jelikož by měl být v návaznosti na vypracovaný rozpočet budoucího roku rovněž aktualizován. Jde vlastně o to, že z existujícího rozpočtového výhledu se vychází při zpracování rozpočtu na následující období a zároveň je sestavován i rozpočtový výhled pro další období (Hrabalová, 2004, s. 86).

2.2.1 Postup

Aby byl rozpočtový výhled co nejspolehlivější, je žádoucí podle Provazníkové (2015, s. 67) postupovat dle následujícího postupu:

1. sestavení analýzy hospodaření územního samosprávného celku za nejméně dva až tři uplynulé roky;
2. klasifikace analyzovaných dat na běžné a kapitálové příjmy a výdaje, běžné položky dále pak rozdělit na pravidelně se opakující a nahodilé;
3. přiřazení hodnot do rozpočtového výhledu na základě střednědobého výhledu státu – např. u sdílených daní;
4. z analýzy běžných příjmů a výdajů lze vyzorovat určité vazby, na jejichž základě lze jednotlivým položkám přiřadit podle vývoje koeficienty pro další období.

Tento postup směřuje k vytvoření běžného rozpočtového výhledu. Dalšími kroky je nezbytné do rozpočtového výhledu začlenit i kapitálové a nahodilé položky:

5. odhad plnění nahodilých položek v budoucnosti, např. přijaté dary, neinvestiční půjčky obyvatelstvu, programové vybavení apod.;
6. pokud má obec vypracovaný plán investic na základě územního plánu nebo programu rozvoje, mohou být tyto názory do dokumentu rovněž zahrnuty;
7. začlenění dluhové služby dle úvěrových smluv.

Provazníková (2015, s. 67) tvrdí, že nebudou-li do rozpočtového výhledu zpracovány investiční akce, bude takto sestavený rozpočtový výhled vykazovat volné finanční prostředky, které budou k dispozici na případné krytí investičních akcí.

Dle Lorence a Kašpárkové (2012, s. 15), pro zabezpečení reálnosti rozpočtového výhledu platí zásada, že nelze nadhodnocovat příjmy a podhodnocovat výdaje následujících let. U příjmů je nezbytné především určit vývoj daňových příjmů a vývoj vlastních nedaňových

příjmů, vyplývajících z poskytování služeb, z pronájmu majetku atd. Do oblasti příjmů rozpočtového výhledu lze začlenit i dotace, u kterých je reálné, že je obdrží. U výdajů je důležité zajistit veřejné statky a služby (veřejné osvětlení či svoz odpadů), výkon státní správy a další povinnosti plynoucí z obecně závazných předpisů. Nelze také opomenout příspěvky na provoz zřizovaných organizací, závazky z uzavřených smluv, splátky jistin a úroků z úvěrů a půjček, výdaje spojené s péčí o vlastní majetek, výdaje na investice, které byly započaty v uplynulých letech a výdaje na nové investice.

2.2.2 Běžná a kapitálová část rozpočtového výhledu

Hamerníková a Maaytová (2010, s. 219-220) uvádějí, že z hlediska hodnocení kvality rozpočtu je třeba vycházet z toho, že rozpočet má svoji běžnou (provozní) a investiční část. V podmínkách tržních ekonomik jsou veřejné investice jako např. dálnice, nemocnice, železniční koridory apod., financovány především z vládních úvěrů, které jsou následně refinancovány emisemi veřejných dluhopisů. Tyto investiční veřejné výdaje neslouží pouze současné generaci, ale budou přinášet užitek a uspokojovat potřeby i budoucích generací. Je samozřejmé, že příslušné emise veřejných dluhopisů musí být splaceny, toto splacení se uskuteční právě z příjmů budoucích generací.

Podle Hrabalové (2004, s. 23-24) by měl být rozpočtový výhled vypracován jak pro kapitálovou část rozpočtu, ve které by byly zachyceny zamýšlené investice ve vazbě na současný majetek obce, tak i pro běžnou část rozpočtu, jelikož právě přebytek běžného rozpočtu může sloužit pro financování investičních potřeb obce. Běžná část rozpočtového výhledu se týká zejména peněžních operací, které se opakují, jak na straně příjmů, tak na straně výdajů. Kapitálová část rozpočtového výhledu zachycuje kapitálové příjmy, které mají jednorázový charakter v podobě jednorázového příjmu do rozpočtu z prodeje majetku. Obec tedy upřednostňuje okamžitý zisk z majetku, který vlastní, před jeho dlouhodobým využíváním. Kapitálové výdaje představují peněžní prostředky vložené do rozvoje obce, přičemž daná investice se uskutečňuje na delší dobu, než je jeden rozpočtový rok.

2.3 Výhody a nevýhody rozpočtového výhledu

Sestavení rozpočtového výhledu slouží zejména k úspěšnému hospodaření daného subjektu, nelze však opomenout některé negativní aspekty. Hlavní výhody a nevýhody jsou popsány v rámci této kapitoly.

2.3.1 Výhody rozpočtového výhledu

Rozpočtový výhled přispívá velkou měrou k pozitivnímu rozhodování o využívání finančních zdrojů za podmínky úspěšného hospodaření. Aby neztratil svůj význam, je důležité jej průběžně kontrolovat a následně aktualizovat. Mezi hlavní přínosy použití rozpočtového výhledu se řadí zejména:

- **Zdokonalení strategického a dlouhodobého plánování**, jelikož zastupitelé a vedoucí dílčích oddělení jsou povinni rozhodovat o realizovaných výdajích a očekávaných příjmech obce v dlouhodobějším horizontu, z čehož vyplývá, že pro sestavení víceletého rozpočtu je nezbytné vymezit dlouhodobé priority a cíle rozvoje obce. Rozpočtový výhled také stanovuje finanční rámec pro uskutečnění strategického plánu. Podává informace o tom, zda jsou aktivity plánované ve strategickém plánu realizovatelné a za jakých podmínek.
- **Udržení fiskálního zdraví**. Víceletý rozpočet určuje rozmezí budoucího hospodaření obce a zajišťuje informace o finančních dopadech zamýšlených opatření a politik obce v dlouhodobějším horizontu. Poukazuje na rizika budoucího hospodaření a umožňuje je jistým způsobem usměrňovat a předcházet jejich vzniku. Tím reaguje na omezení ročního rozpočtu, který popisuje značně krátké období na to, aby bylo možné zhodnotit veškeré dopady zamýšlených rozhodnutí.
- Obce používají víceletý rozpočet pro lepší **řízení svých závazků**, jelikož znázorňují jejich schopnost přijaté závazky v budoucnosti splácet, také se využívají při rozhodování o objemu investičních aktivit v následujících letech. Přispívá tak k udržení finančního zdraví obce a dlouhodobé vyrovnanosti jejího rozpočtového hospodaření.
- **Lepší úspora času věnovaného pracím na rozpočtu**. Změna od ročního rozpočtování k rozpočtování víceletému znamená obvykle zvýšení času věnovaného přípravě víceletého rozpočtu, jelikož je sestavována podoba tohoto dokumentu. Jestliže je víceletý rozpočet reálný a je zahrnut do rozpočtového procesu obce, dochází v následujících letech ke snížení úsilí zaměstnanců věnovaného přípravě ročního rozpočtu.
- **Orientace na hodnocení výkonů**. Víceleté rozpočtování umožňuje jak politickým představitelům, tak zaměstnancům obce přeměnit způsob rozhodování a opustit přístup, kdy se rozhoduje o detailech a jednotlivých položkách rozpočtu a vystřídat ho rozhodováním o realizovaných politikách a programech, jejich cílech a výstupech a s tímto pohledem řídit finanční zdroje obce.

- **Omezení vlivu jednorázových příjmů a krátkodobých dotací.** Tyto příjmy jsou chápány v rámci víceletého rozpočtu, kdy je zřejmá jejich krátkodobost. Představitelé obce potom mají volbu vybrat alternativní zdroje financování a jimi nahradit tyto jednorázové příjmy a krátkodobé dotace. (Obec a finance, 2005)
- **Plánování cílené potřeby,** tzn. kvantity a kvality veřejných statků a služeb.
- **Plánování zdrojů financování** střednědobých a dlouhodobých investičních projektů a plánování opakujících se výdajů.
- **Efektivnější kontrola nad budoucím hospodařením.** Víceleté rozpočtování upozorňuje na rizika budoucího hospodaření a případného neplánovaného zadlužení. (Lorenc a Kašpárková, 2012, s. 16-17)

2.3.2 Nevýhody rozpočtového výhledu

S víceletým rozpočtováním souvisí i určité problémové oblasti, které je nutné při jeho sestavování brát v úvahu:

- **Nedostatek přizpůsobivosti** při rozhodování o budoucích změnách ovlivňujících hospodaření obce, např. při změně podmínek provádění určitých projektů, či navýšení nezbytných provozních výdajů na úkor plánovaných investic nebo pokles předpokládaných příjmů.
- **Větší časová náročnost** pro pracovníky obce při zavádění rozpočtového výhledu do běžného fungování organizace vzhledem k tomu, že je nezbytná aktualizace rozpočtového výhledu na následující rozpočtová období a adaptace skutečnému vývoji hospodaření.
- **Nezbytnost zavedení dalších kontrolních mechanismů** do rozpočtového procesu a přizpůsobení vnitřních směrnic a norem.
- **Reálnost rozpočtového výhledu** bude záležet na tom, zda má obec stanovené priority, z kterých by víceletý rozpočet mohl vycházet, jaké nástroje používá pro vytvoření odhadů příjmů a výdajů, jak funguje její finanční systém, jak je posuzováno plnění rozpočtu, jak jsou nastaveny kontrolní mechanismy.
- **Nestabilita podmínek** ovlivňující hospodaření obce např. nestabilní místní ekonomické prostředí, legislativní změny či politické změny na úrovni ústřední vlády.
- Implementace rozpočtového výhledu může vyžadovat **dodatečné výdaje**, např. výdaje, které souvisí s pořízením nového softwaru, s nutným školením pracovníků obce apod. (Obec a finance, 2005)

- Schopnost odpovědných zástupců střednědobého odhadu příjmů, výdajů a jejich meziročního vývoje. Zpracování rozpočtového výhledu je založeno na kvalitativní analýze minulého tak budoucího vývoje hospodaření obce. Tento problém by mohl vzniknout u menších obcí, u kterých existuje určitá skepse v odborné kompetenci zástupců obce. (Provazníková, 2009, s. 74)
- Nedostatečná legislativní úprava. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtu upravuje problematiku spojenou s rozpočtovým výhledem minimálně (Lorenc, Kašpárková, 2012, s. 17).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 CHARAKTERISTIKA OBCE

Obec Horní Moštěnice se nachází v Olomouckém kraji, v bezprostřední blízkosti statutárního města Přerov, na silnici spojující Přerov s Hulínem a Otrokovicemi. Obec je součástí mikroregionu Moštěnka, který se skládá z 22 obcí ležících v jižní části Olomouckého kraje. Horní Moštěnice má rozlohu 982 ha, na které žije 1 640 obyvatel (ČSÚ, 2015). Orgány obce jsou starosta, místostarosta, zastupitelstvo, finanční výbor, kontrolní výbor, komise rady obce a obecní úřad. Zastupitelstvo má celkem 15 členů včetně starosty a místostarosty. Finanční výbor je složen z předsedy a 2 členů, kontrolní výbor taktéž.

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1131, kdy obec patřila archidiakonátu přerovskému. Název obce pochází z dávné minulosti, kdy v období velkomoravské říše tudy procházela cesta spojující Velehrad s Přerovem a Olomoucí. V té době zde byla řada močálů a bažin, proto musela být cesta tvrzena, aby mohla být sjízdná. K tvrzení cesty se používalo propouštěných otýpek tzv. moštin, podle toho pak byla obec pojmenována.

Obr. 2: Znak Horní Moštěnice

Zdroj: obec Horní Moštěnice

3.1 Specifika obce

Obec je velmi dobře sociálně vybavena, jelikož se zde nachází MŠ a ZŠ pro 1. – 9. ročník, zdravotní středisko – praktický lékař, dětský lékař, zubní lékař, kino, pošta, místní knihovna, široká škála drobných živnostníků, několik restauračních zařízení a potravinových obchodů. V obci se nacházejí tři prameny minerálních vod – dva oficiální. Nejznámější je „Hanácká kyselka“, která je připomínána již od roku 1854. V současné době patří společnost Hanácká kyselka, s.r.o. mezi nejvýznamnější výrobce minerálních vod v České republice. Mezi další

firmy podnikající v obci patří např. společnost DAVAZ, Janků SERVIS s.r.o., SALIX MORAVA a.s., UNIFAPRO s.r.o.

Mezi zajímavé kulturní památky patří:

- dva boční oltáře ve farním kostele Nanebevzetí Panny Marie;
- socha sv. Floriána na náměstí Dr. M. Tyrše;
- boží muka u silnice 1/55 mezi Horní Moštěnicí a Říkovcem;
- socha Jana Nepomuku u mostu přes Moštěnku;
- farní kostel Nanebevzetí Panny Marie;
- Švédské šance – pozůstatky opevnění z třicetileté války
- Jínan dvoulaločný (Ginkgo biloba „Pendula“), stáří více jak 120 let, atypický tvar koruny stromu – strom roste v zámecké zahradě;
- budova zámku;
- kaplička u Horní hospody;
- kamenný kříž v ulici Hliníky.

3.2 Významné investice

Za významné investice obce Horní Moštěnice v posledních letech lze považovat zejména:

- vybudování nového víceúčelového hřiště v areálu TJ Sokol Horní Moštěnice. Celá tato investice probíhala za finanční podpory Olomouckého kraje s přidělenou dotací 0,5 mil. Kč, obec Horní Moštěnice ve výši 0,5 mil. Kč a z vlastních zdrojů TJ Sokol ve výši 0,4 mil. Kč;
- revitalizace chodníků a odstavných parkovišť v ulici Dr. A. Stojana, včetně náměstí Dr. Tyrše. Obec Horní Moštěnice získala dotaci z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Morava ve výši 7,9 mil. Kč. Celkové výdaje činily 12,6 mil. Kč, obec využila 4,7 mil. Kč z vlastních zdrojů.
- revitalizace zeleně v zámecké zahradě a areálu bývalého statku, obnova zeleně v ulicích Dr. A. Stojana a 9. května z dotované akce Operačního fondu Životního prostředí;
- rekonstrukce a zateplení všech objektů ZŠ a MŠ v hodnotě 20,5 mil. Kč;
- stavební úpravy a zřízení centrálního bezbariérového zdravotního střediska v hodnotě 1,5 mil. Kč;

- výstavba malometrážních domků pro seniory v hodnotě 10 mil. Kč. Investiční akce probíhala za finanční podpory ministerstva pro místní rozvoj, v dotační investiční akci „Podpora sociálního bydlení“;
- kanalizace a parkovací plocha u hřiště TJ Sokol v hodnotě 1,3 mil. Kč;
- rekonstrukce chodníků, sociálního zařízení, bufetu a veřejného osvětlení v zámecké zahradě v hodnotě 1,2 mil. Kč;
- oprava čelní fasády obecního úřadu v hodnotě 700 tis. Kč;
- výměna střechy budovy pošty v hodnotě 250 tis. Kč;
- rekonstrukce kulturního domu – nové rozšířené sociální zařízení, vybudování nové jídelny a zázemí, vzduchotechnika včetně rekuperace vzduchu, nové rozvody a kotel na vytápění, nová elektroinstalace a odpady, odhlučnění štítové zdi. Celková hodnota této investiční akce byla ve výši 1,8 mil. Kč

3.3 SWOT analýza obce

Obec Horní Moštěnice má vypracovaný dokument Program obnovy obce na období let 2015 - 2020, který obsahuje i podrobnou analýzu silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení.

Silné stránky:

- dobrá dostupnost do města Přerova,
- vybudovaná infrastruktura v obci,
- aktivní a bohatá činnost spolků v obci,
- kvalitní personální složení obecního úřadu,
- kvalitní materiální a personální zajištění a vybavení ZŠ a MŠ, včetně jídelny,
- dobře vyřešené odpadové hospodářství,
- zmodernizovaný a energeticky úsporný kulturní dům pro využití občanů,
- bohatá nabídka kulturních akcí pro občany během celého roku,
- nabídka stavebních míst pro rodinnou výstavbu mladých lidí,
- zajištění sociálního bydlení pro seniory obce prostřednictvím malometrážních domků,
- maximální využití čerpání z dostupných státních i evropských dotačních titulů
- aktivní zájem a snaha převážné většiny zastupitelů obce řešit podstatné problémy.

Slabé stránky:

- havarijní stav zídky zámecké zahrady,
- nedostatečné kulturní a sportovní vyžití mládeže,
- nevzhledný stav obecní budovy pošty a prodejny potravin,
- špatný stav veřejného osvětlení,
- chybějící sportovní areál při ZŠ a MŠ,
- havarijní stav hřbitovní zídky a chodníků na hřbitově,
- zastaralá kanalizační stoka pod bytovkami,
- špatný stav chodníků v ulici Havlíčkova,
- chátrající obecní byty ve statku,
- nízká úroveň prezentace aktivit obce v médiích,
- absence výdejny léků a zdravotnického materiálu.

Příležitosti:

- využití potenciálu občanů k dalšímu zlepšení v nakládání s odpady,
- další získávání státních a evropských dotací k řešení slabých stránek,
- koncepční dořešení obecních bytů v areálu bývalého statku,
- rozšíření sportovního a kulturního zázemí obce,
- zpracování obecní vyhlášky k parkování vozidel mimo obecní komunikace,
- dořešení nevyužitých 2 oddělení v MŠ při poklesu dětí během 2-3 let
- vybudování naučné stezky na Švédské Šance,
- podpora podnikatelských aktivit,
- větší zapojení spolků do nových kulturních a sportovních akcí v obci.

Hrozby:

- přívalové deště, které mohou způsobit záplavy,
- kamionová doprava, která zhoršuje stav komunikace 1. třídy,
- havarijní stav zámecké zídky a zídky hřbitova, ohrožující bezpečnost občanů,
- zvyšující se náklady na opravy nevyhovujícího veřejného osvětlení,
- snižující se porodnost dětí a tím během 2-3 let bude ZŠ na výjimku – dofinancování z obecních zdrojů,
- nevyhlášení žádného dotačního titulu z Operačního programu, z důvodu nepřiznání dotací EU. (Program obnovy obce Horní Moštěnice na období let 2015-2020)

4 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ UPLYNULÉHO OBDOBÍ

Významným krokem před sestavením rozpočtového výhledu obce je zhodnocení jejího předešlého hospodaření. Jelikož analýza hospodaření podává ucelený přehled o hospodaření minulých období a především slouží jako významný podklad při sestavení rozpočtového výhledu. Proto se tato kapitola věnuje analýze hospodaření obce Horní Moštěnice v letech 2011 až 2015. Hospodaření v roce 2016 naznačí schválený rozpočet. Mezi základní zdroje pro analýzu dat jsou výkazy obce – závěrečný účet, rozvaha, výkaz zisku a ztrát dále potom výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu. Uvedená data jsou uvedena v tisících Kč a dle potřeby zaokrouhlena.

Analýza je tvořena ze tří částí:

- analýza rozpočtu obce neboli analýza závěrečného účtu v letech 2011 až 2015. tato analýza se zaměřuje především na příjmy, výdaje a způsob financování deficitu rozpočtu, popřípadě použití přebytku rozpočtu. Příjmy jsou děleny dle druhového třídění rozpočtové skladby. Pro potřeby zpracování rozpočtového výhledu jsou příjmy členěny na běžné a kapitálové. Výdaje jsou klasifikovány dle druhového třídění, podrobněji dle odvětvové klasifikace rozpočtové skladby.
- finanční analýza obce, obsahuje analýzu struktury majetku, finančních zdrojů a posouzení hospodaření obce podle vybraných ukazatelů.
- analýza současného hospodaření obce tedy analýza schváleného rozpočtu obce na rok 2016.

4.1 Analýza rozpočtu obce

Nejprve se zaměřím na analýzu rozpočtového hospodaření obce, jejíž součástí bude analýza rozpočtových příjmů a rozpočtových výdajů, jejich struktury a také plnění schváleného rozpočtu v reálu. Pro tuto analýzu využiji rozpočty schválené, upravené a jejich skutečné plnění uvedené v závěrečných účtech obce za období let 2011-2014.

Základní informace o hospodaření obce v letech 2011 až 2014 obsahuje Tabulka 3, která zahrnuje položky příjmů, výdajů a financování. Podle údajů v tabulce lze konstatovat, že v roce 2011 obec hospodařila se schodkem rozpočtu, naopak v roce 2012 dosáhlo saldo rozpočtu kladné hodnoty, v období let 2013 a 2014 obec hospodařila opět se schodkem rozpočtu. S největším deficitem hospodařila v roce 2014, kdy dosáhl přibližně 5 302 tis. Kč. K tomu abych zjistila, jakým způsobem došlo ke krytí schodku rozpočtu, popř. jak byl využit

přebytek rozpočtu, jsem věnovala pozornost položce Financování. Obec ve všech analyzovaných letech hradila splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků.

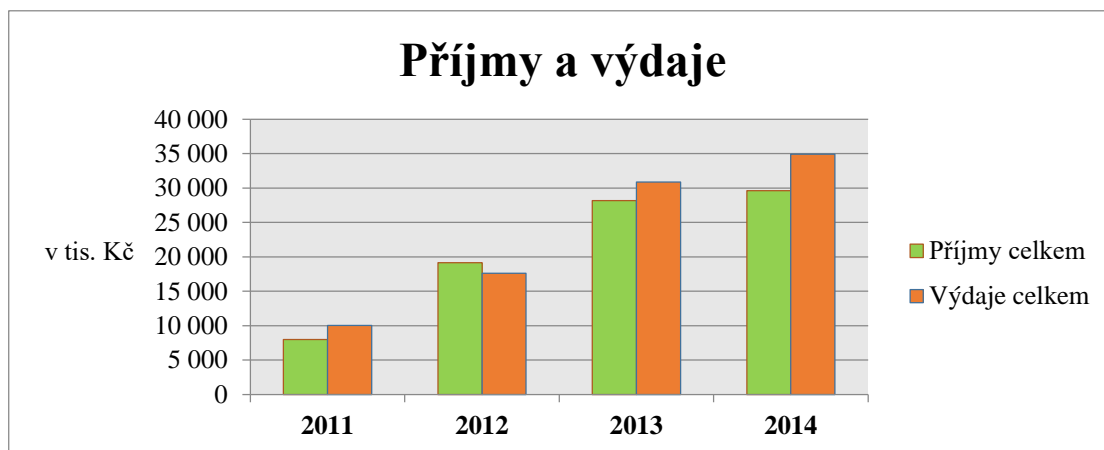
V roce 2012 celkové příjmy klesly o 46 % oproti minulému roku, daňové příjmy se nepatrně zvýšily a to o zhruba 11 %. Naopak přijaté dotace klesly oproti roku 2011 o celých 90 %. Celkové výdaje se oproti roku 2011 snížily o téměř 56 %, což bylo zapříčiněno především poklesem kapitálových výdajů o zhruba 85 %. V roce 2012 příjmy překročily výdaje o 1 533 tis. Kč a obec hospodařila s přebytkem. Rok 2012 byl pro obec finančně náročným, jelikož splatila dva úvěry ve výši 2,5 mil. Kč, dále zaplatila druhou splátku za odkup přečerpávací stanice odpadních vod ve výši 750 tis. Kč, dofinancovala investiční akci centrálního zdravotního střediska za 600 tis. Kč a došlo k vybudování čtvrtého oddělení mateřské školy ve výši 320 tis. Kč. Ale i přes tyto výdaje se obci podařilo dosáhnout kladného výsledku a rok 2012 můžeme označit jako rok finančně úspěšný. Naopak v následujících dvou letech bilance příjmů a výdajů vykazovala záporné saldo. V roce 2013 činil schodek rozpočtu 2 713 tis. Kč, následující rok výdaje překročily příjmy o 5 302 tis. Kč. V roce 2013 došlo u celkových příjmů k nárůstu o 47 %, tento nárůst byl zapříčiněn zejména položkou přijaté dotace, kde došlo k navýšení téměř o 302 % oproti předcházejícímu období.

Tab. 3: Vývoj hospodaření obce v letech 2011-2014 v tis. Kč

Položka (v tis. Kč)	2011	2012	2013	2014
Daňové příjmy	13 052	14 520	17 268	18 574
Nedaňové příjmy	3 519	2 111	1 601	1 677
Kapitálové příjmy	81	635	1 686	704
Přijaté transfery	19 078	1 893	7 619	8 642
Příjmy celkem	35 730	19 159	28 174	29 598
Běžné výdaje	16 710	14 216	18 652	22 337
Kapitálové výdaje	23 470	3 409	12 235	12 564
Výdaje celkem	40 180	17 626	30 887	34 900
Saldo příjmů a výdajů	-4 450	1 534	-2 713	-5 302
Změna stavu bankovních účtů	1 133	-313	-3 665	1 906
Dl. Přijaté půjčené prostředky (DPPP)	4 860	1 200	9 858	4 388
Uhrazené splátky DPPP	-1 543	-2 421	-3 850	-1 267
Operace z peněžních účtů	0	0	520	0
Řízení likvidity - výdaje	0	0	-150	-200
Nepřevedené částky vyrovnávající schodek	0	0	0	475
Financování	4 450	-1 534	2 713	5 302

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

Vývoj příjmů a výdajů názorně zobrazuje následující graf. Na jeho základě můžu konstatovat, že v analyzovaných letech rostly jak celkové příjmy, tak celkové výdaje. Z rozdílů příjmů a výdajů zjišťuji, že v roce 2012 hospodařila obec Horní Moštěnice s přebytkem, naopak v letech 2011, 2013 a 2014 se schodkem rozpočtu.

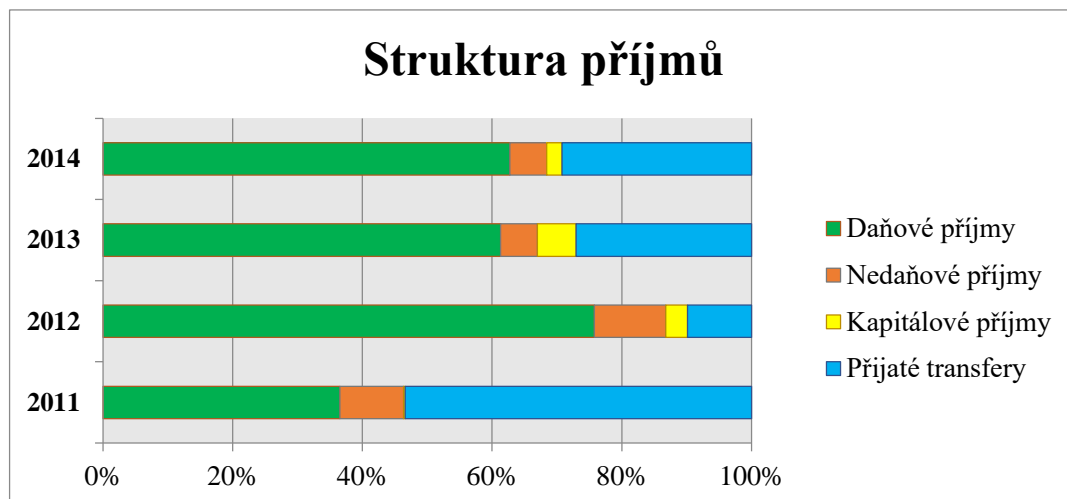

Obr. 3: Vývoj příjmů a výdajů obce Horní Moštěnice za roky 2011-2014

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

Podle grafu níže (Obr. 4) lze konstatovat, že daňové příjmy tvoří nejvýznamnější složku příjmů obce a jejich výše má v letech 2012-2014 rostoucí charakter. Pohybuje se od 76 % do 63 %. Nedaňové příjmy se v analyzovaných letech pohybovaly stabilně na úrovni 11 % až 6 %. Za pozitivní považuji podíl přijatých transferů na celkových příjmech, jejich průměrná výše představuje cca 29 %.

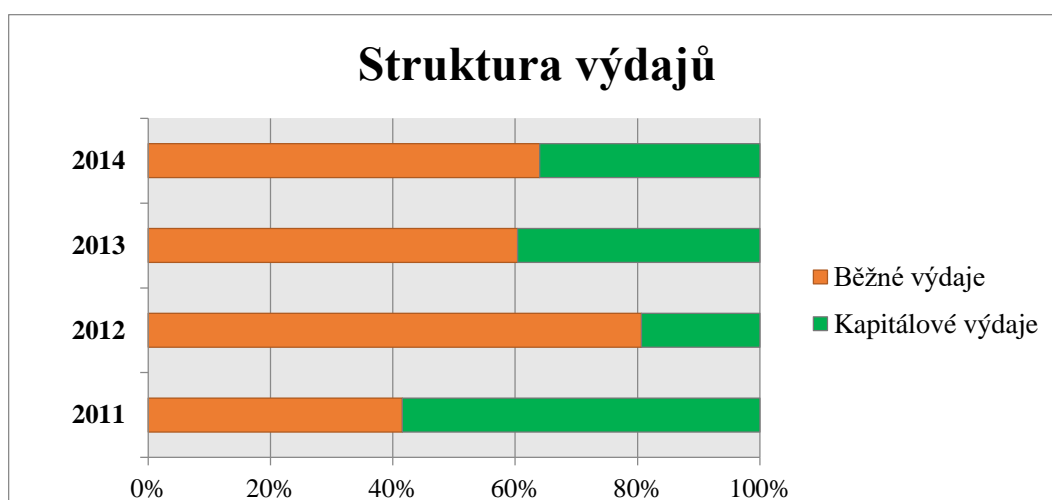
Přijaté transfery představovaly v roce 2011 největší položku příjmů, jejich podíl na celkových příjmech obce činil 53 %. Další nejvýznamnější položkou byly daňové příjmy, které představovaly 37 % podíl na celkových příjmech obce. V roce 2012 celkové příjmy obce Horní Moštěnice tvořily ze 76 % daňové příjmy, z 11 % nedaňové příjmy, z 10 % přijaté transfery a nízký podíl tvořily kapitálové příjmy, cca 3 %. Můžeme konstatovat, že ve sledovaném období dosáhly daňové příjmy svého maximálního podílu. Naopak v roce 2013 se podíl daňových příjmů snížil o cca 15 %, jejich výše tvořila 61 %. U přijatých transferů došlo k nárůstu, jejich podíl se oproti předcházejícímu roku zvýšil o 17 % na celkovou úroveň 27 %. Rok 2014 nepřinesl výraznější změny ve struktuře příjmů, daňové příjmy opět tvořily více než polovinu příjmů obce, tj. jejich podíl na celkových příjmech činil 63 %. Podíl nedaňových příjmů a přijatých transferů na celkových příjmech obce byl přibližně stejný jako v předchozím roce. Naopak podíl kapitálových příjmů na celkových příjmech poklesl přibližně o 4 % oproti předchozímu roku na úroveň 2 %.

Obr. 4: Struktura příjmů obce Horní Moštěnice za roky 2011-2014

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

Následující graf (Obr. 5) zobrazuje podíl výdajů v jednotlivých analyzovaných letech. Jak potvrdily výpočty, běžné výdaje téměř ve všech sledovaných letech tvoří nejdůležitější složku výdajů obce, jejich průměrný podíl na celkových výdajích v analyzovaných letech představuje cca 62 %. Jejich výše se pohybuje se v rozmezí od 81 % do 42 %. Vývoj kapitálových výdajů naznačuje, že obec ve sledovaných letech realizovala významné investiční akce. Nejvyšší úroveň dosáhly kapitálové výdaje v roce 2011, na celkových výdajích se podílely z 58 %. V roce 2012 tvořily kapitálové výdaje cca 19 %, v dalším roce se pohybovaly na úrovni 40 %. V roce 2014 došlo k jejich mírnému poklesu o cca 4 % na konečnou úroveň 36 %.

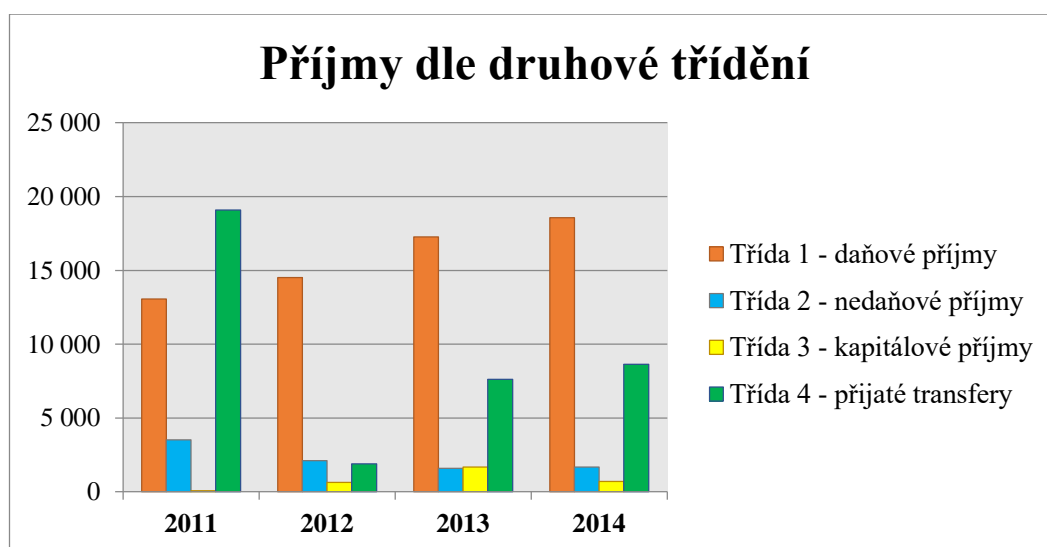
Obr. 5: Struktura výdajů obce Horní Moštěnice za roky 2011-2014

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.1.1 Příjmy uplynulého období

Hlavním cílem této analýzy bude identifikovat položky, které tvoří důležitou část jednotlivých příjmů, případně zjistit příčiny odchylek v jejich výši. Příjmy obce jsou rozčleněny do 4 tříd podle druhového třídění rozpočtové skladby: Třída 1 – daňové příjmy, Třída 2 – nedaňové příjmy, Třída 3 – kapitálové příjmy a Třída 4 – přijaté transfery.

Níže uvedený graf (Obr. 6) zobrazuje vývoj příjmů dle druhového třídění v letech 2011 až 2014. Daňové příjmy v horizontu analyzovaných let vykazují rostoucí charakter. Tyto příjmy tvoří značnou část celkových příjmů obce Horní Moštěnice (průměrně 60 %), pohybují se na úrovni 13 052 tis. Kč až 18 574 tis. Kč. Nedaňové příjmy a kapitálové příjmy vykazují ve sledovaných letech téměř stabilní charakter. Naopak přijaté transfery vykazují nepravidelný charakter.

Obr. 6: Vývoj příjmů obce v letech 2011-2014

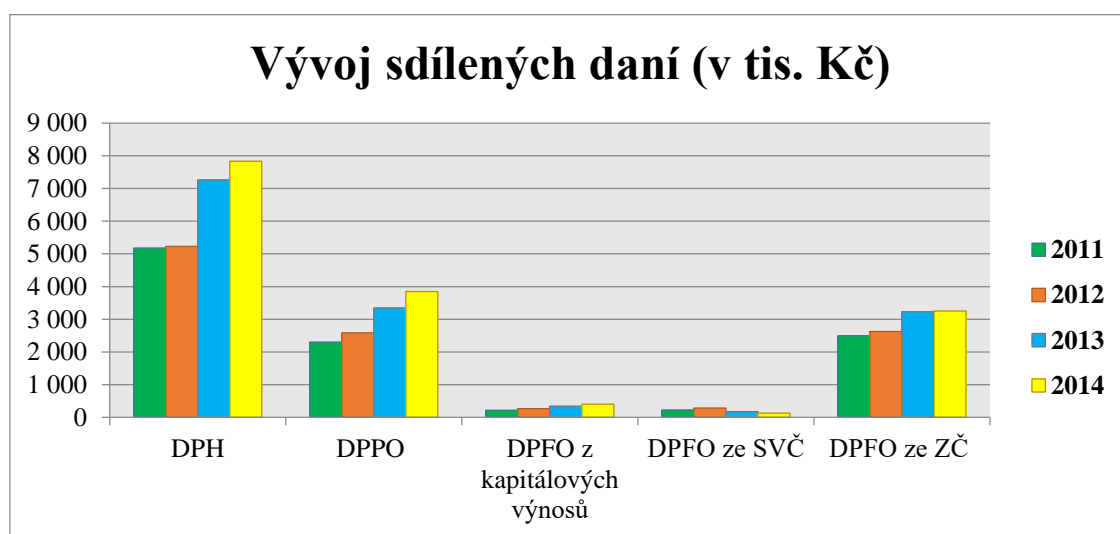
Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.1.1.1 Třída 1 – daňové příjmy

Daňové příjmy představují významnou skupinu z hlediska podílu na celkových příjmech, neboť tvoří průměrně polovinu všech příjmů obce, zahrnují sdílené daně, svěřené daně, poplatky a odvody.

Zásadní podíl na celkových příjmech obce mají sdílené daně. Nejvýznamnější položku tvoří daň z přidané hodnoty (DPH) – podíl na celkových příjmech je cca 40 %. Dalšími důležitými položkami jsou DPFO ze závislé činnosti a DPPO – obě daňové položky tvoří cca 18 %.

V roce 2013 došlo díky přijetí novely zákona o rozpočtovém určení daní 243/2000 Sb. k posílení procentního podílu u obcí na celostátním výnosu daní. Výjimku tvořila pouze daň z přidané hodnoty, kdy došlo ke snížení z 21,7 % na 20,83 % celostátního výnosu pro obce. Jelikož počátkem roku 2013 došlo k navýšení sazeb DPH na 15 % a 21 %, tak se výnos daně z přidané hodnoty ve srovnání s předchozím rokem zvýšil přibližně o 2040 tis. Kč a činil 7 267 tis. Kč. Dále nově nastavené rozpočtové určení daní zapříčinilo navýšení daně z příjmu právnických osob z 21,4 % na 23,58 %, došlo také k navýšení daně z příjmu fyzických osob. Tyto změny přispěly k posílení finančních prostředků pro obce.

Obr. 7: Vývoj sdílených daní v letech 2011-2014

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

Následující Tabulka č. 4. znázorňuje složení daňových příjmů a jejich vývoj ve sledovaných letech 2011 – 2014. Celkové daňové příjmy se pohybovaly od 13 mil. Kč do 18,5 mil. Kč. V roce 2013 došlo k nárůstu o 20 % a v posledním roce o 7,5 %. Největší podíl na tomto navýšení mělo zvýšení příjmů z daně z přidané hodnoty, daně z příjmů FO ze závislé činnosti a daně z příjmů PO.

Svěřené daně představují daň z příjmů právnických osob za obec a daň z nemovitých věcí. Výnos daně z nemovitých věcí v analyzovaných letech klesal, v roce 2013 došlo k poklesu o 33 % oproti roku předcházejícímu. V letech 2013 – 2014 se výnos této daně pohyboval na úrovni 1 500 tis. Kč. Daň z příjmů právnických osob za obec vykazovala ve sledovaných letech rostoucí charakter, v roce 2013 došlo k přibližně 31 % nárůstu a v roce 2014 byl nárůst 62 %.

Ostatní daňové příjmy zahrnují poplatek za provoz systému komunálních odpadů, poplatek ze psů, správní poplatky, dále odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, odvody z loterií a podobných her a odvod z výherních hracích přístrojů. Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu mají nahodilý charakter, ve sledovaném období představují cca 0,2 % podíl na celkových daňových příjmech. Za zmínku, také stojí odvody z loterií a podobných her a výherních hracích přístrojů, které jsou nově od roku 2012 součástí příjmové stránky obce. Následující tabulka obsahuje jednotlivé položky daňových příjmů obce.

Tab. 4: Daňové příjmy obce v letech 2011-2014

Položka (v tis. Kč)	2011	2012	2013	2014
DPH	5 180	5 227	7 267	7 837
DPPO bez daně placené obci	2 307	2 587	3 348	3 854
DPFO z kapitálových výnosů	221	264	348	403
DPFO ze SVČ	230	289	176	129
DPFO ze ZČ a FP	2 499	2 622	3 234	3 248
Celkem sdílené daně	10 437	10 989	14 373	15 471
Daň z nemovitých věcí	1 262	2 225	1 490	1 539
DPPO za obec	367	370	485	789
Celkem svěřené daně	1 629	2 595	1 975	2 328
Poplatek za provoz systému komunálních odpadů	809	736	717	583
Poplatek za užívání veřejného prostranství	9	10	3	0
Poplatek ze vstupného	0	4	0	0
Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	10	3	0	0
Poplatky za znečišťování ovzduší	0	1	0	0
Poplatek ze psů	20	62	57	60
Správní poplatky	61	42	35	32
Odvody za odnětí půdy ze ZPF	76	37	24	23
Odvody z loterií a podobných her	0	22	72	60
Odvody z výherních hracích přístrojů	0	19	12	17
Celkem ostatní daňové příjmy	985	936	920	775
Celkem daňové příjmy	13 051	14 520	17 268	18 574

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.1.1.2 Třída 2 – nedaňové příjmy

Podíl nedaňových příjmů na celkových příjmech obce Horní Moštěnice tvoří průměrně 8 %. Pro přehlednost jsem nedaňové příjmy shrnula do Tabulky č 5., pomocí níž jsem porovnála jednotlivé položky. Nedaňové příjmy mezi lety 2012 a 2013 klesly tyto příjmy o 24 %, naopak v roce 2014 došlo k mírnému nárůstu o přibližně 5 %.

Tab. 5: Nedaňové příjmy obce v letech 2011-2014

Položka (v tis. Kč)	2011	2012	2013	2014
Příjmy z vlastní činnosti	1 826	495	359	340
Příjmy z pronájmu majetku	448	457	480	507
Výnosy z finančního majetku	19	7	6	48
Ostatní nedaňové příjmy	386	603	436	611
Přijaté sankční platby	165	2	10	1
Přijaté splátky půjčených prostředků	675	547	310	170
Celkem nedaňové příjmy	3 519	2 111	1 601	1 677

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

Velkou část nedaňových příjmů představují příjmy z vlastní činnosti a příjmy z pronájmu majetku obce. Podíl příjmů z vlastní činnosti na celkových nedaňových příjmech tvoří přibližně 30 % a ve sledovaném časovém horizontu mají klesající charakter. Příjmy z pronájmu majetku obce jsou tvořeny zejména příjmy za pronájem kulturního sálu, kde jsou realizovány různé kulturní akce. V roce 2012, 2013 a 2014 se tyto příjmy pohybovaly na úrovni 457 tis. Kč až 507 tis. Kč. Ostatní nedaňové příjmy představují cca 30 % nedaňových příjmů, mezi ostatní nedaňové příjmy patří např. přijaté investiční dary nebo přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady. Přijaté splátky půjčených prostředků jsou tvořeny splátkami půjčených prostředků od obyvatelstva a ve sledovaných letech mají klesající charakter. V analyzovaných letech se jejich výše postupně snižovala z 547 tis. Kč na 170 tis. Kč, neboť dochází k doběhu půjček.

4.1.1.3 Třída 3 – kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy představují v průměru 4 % příjmů obce, ve sledovaných letech tvoří jejich podíl na celkových příjmech 0,23 %, 3 %, 6 % a 2 %. Kapitálové příjmy jsou tvořeny příjmy z prodeje pozemků a z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí. V roce 2013 kapitálové příjmy vzrostly o 165 %, hlavní příčinou tohoto navýšení byl prodej nemovitostí a jejich částí ve výši 1 148 tis. Kč.

Jak lze vyčíst z uvedené Tabulky č. 6, kapitálové příjmy představují nahodilé příjmy a jejich plnění je ovlivněno zejména záměry obce. To lze také vidět u vývoje příjmů z prodeje ostatních nemovitostí, např. v roce 2012 a 2013, kdy tyto příjmy pohybovaly na úrovni 53 tis. Kč a v následujícím roce činily 1 148 tis. Kč. Naopak v roce 2014 vykazovaly nulovou hodnotu.

Tab. 6: Kapitálové příjmy obce v letech 2011-2014

Položka (v tis. Kč)	2011	2012	2013	2014
Příjmy z prodeje pozemků	0	582	538	704
Příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí	81	53	1 148	0
Celkem kapitálové příjmy	81	635	1 686	704

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.1.1.4 Třída 4 – přijaté transfery

Podíl přijatých transferů na celkových příjmech obce se ve sledovaných letech pohyboval na úrovni 53 %, 10 %, 27 % a 29 %. V průměru představují přijaté transfery cca 30 % příjmů obce. Podle rozpočtové skladby jsou přijaté transfery klasifikovány na investiční a neinvestiční, investiční (kapitálové) transfery jsou určeny na financování investic, resp. na pořízení investičního majetku, kdežto neinvestiční transfery jsou určeny na financování běžných (provozních) potřeb obce. Vývoj přijatých transferů v jednotlivých letech znázorňuje příložená Tabulka č 7.

Investiční transfery byly ve sledovaných letech poskytovány převážně ze státního rozpočtu, popř. státních fondů. V roce 2011 dosahovaly investiční transfery nejvyšší úrovně, neboť, obec Horní Moštěnice obdržela v roce 2011 ze Státního fondu životního prostředí investiční dotaci na akci Kompostování pro obec Horní Moštěnice ve výši 5 435 tis. Kč – 85 % z Fondu soudržnosti a 5 % ze státního rozpočtu a neinvestiční dotaci ve výši 16 tis. Kč – 85 % z Fondu soudržnosti a 5 % ze státního rozpočtu. Další významnou dotací v roce 2011 byla dotace na Snížení energetické náročnosti objektu ZŠ a MŠ Horní Moštěnice – zateplení objektů základní školy, mateřské školy, školní jídelny a tělocvičny a to v celkové výši 10 998 tis. Kč. V roce 2013 došlo k významnému nárůstu celkových přijatých transferů přibližně o 362 % oproti roku 2012, zejména z důvodu řady přijatých dotací a transferů na realizaci investic, jako např. výstavba malometrážních domků, rekultivace areálu bývalého statku, komplexní rekonstrukce sociálního zařízení na obecním úřadě, oprava čelní fasády a parku obecního úřadu. Mezi další dotační akce realizované v rámci roku 2013 patří i nákup nového integrovaného varovného systému – bezdrátový rozhlas. V roce 2014 byla obci Státním fondem Životního prostředí přidělena dotace ve výši 6 mil. Kč na zateplení budovy centrálního zdravotního střediska a kina. Tato investiční akce byla následně realizována na jaře 2015.

Neinvestiční transfery, které jsou poskytovány ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu, z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu a také neinvestiční transfery

od krajů představují poměrně stabilní složku přijatých transferů obce. Celkové neinvestiční transfery vykazují ve sledovaném horizontu klesající charakter, pohybovaly se od 2 273 tis. Kč do 970 tis. Kč.

Tab. 7: Přijaté transfery obce v letech 2011-2014

Položka (v tis. Kč)	2011	2012	2013	2014
Transfery od krajů	371	245	0	0
Transfery ze státních fondů	913	0	117	442
Transfery ze SR	15 521	0	6 066	7 230
Celkem investiční přijaté transfery	16 805	245	6 183	7 672
Transfery z všeobecné pokladní správy SR	1	45	102	108
Transfery ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu	1 097	1 135	677	678
Ostatní transfery ze SR	929	278	539	83
Transfery od obcí	195	111	0	0
Transfery od krajů	51	79	118	101
Celkem neinvestiční přijaté transfery	2 273	1 648	1 436	970
Celkem přijaté transfery	19 078	1 893	7 619	8 642

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.1.2 Plnění příjmů

Plnění příjmů znázorňuje následující Tabulka č. 8, ve které jsou uvedeny příjmy ve schváleném rozpočtu, příjmy v rozpočtu po změnách a skutečné plnění příjmů. Jak lze vidět, celkové příjmy ve schváleném rozpočtu jsou vždy podstatně nižší než jejich skutečné plnění. Z uvedeného srovnání lze konstatovat, že celkové příjmy obce Horní Moštěnice byly v roce 2011 plněny ze 150 %, v roce 2012 ze 128 %, v dalším roce ze 153 %. Výjimkou nebyl ani rok 2014, kdy došlo také k více než 100 % plnění příjmů, jejich celková výše byla na úrovni 146 %.

Tab. 8: Plnění příjmů obce v letech 2011-2014

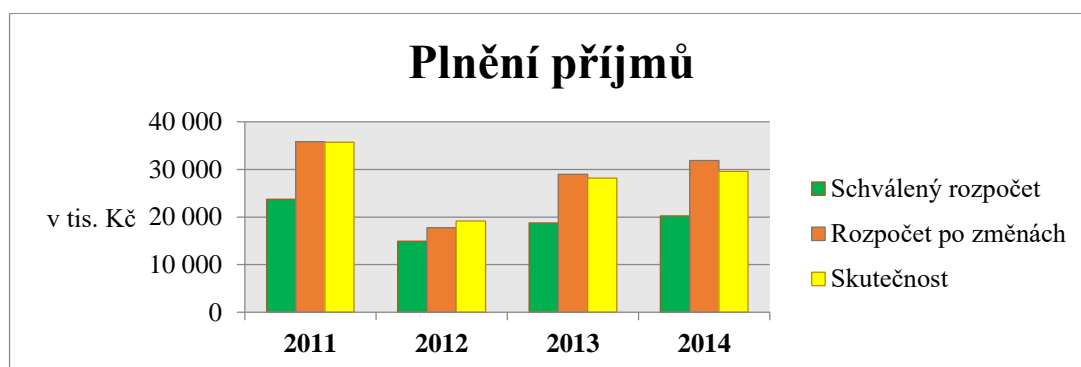
Položka (v tis. Kč)	2011	2012	2013	2014
Schválený rozpočet	23 770	14 952	18 801	20 225
Rozpočet po změnách	35 859	17 769	29 001	31 866
Skutečnost	35 730	19 159	28 174	29 598

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

V roce 2011 byly příjmy rozpočtovány ve výši 23 770 tis. Kč, jejich skutečné plnění dosáhlo úrovně 35 730 tis. Kč. Významný vliv na toto navýšení měla položka přijaté transfery, jelikož jejich skutečné plnění převýšilo přibližně o 17 980 tis. Kč schválený rozpočet. Skutečně dosažené příjmy obce Horní Moštěnice v roce 2012 převyšovaly upravený rozpočet zhruba o 1 390 tis. Kč a schválený rozpočet o 4 207 tis. Kč. Zásadní podíl na tom měly zejména

daňové příjmy, neboť jejich skutečné plnění převýšilo přibližně o 1 930 tis. Kč schválený rozpočet.

Skutečné plnění přijatých transferů a nedaňových příjmů v roce 2012 téměř kopíruje schválený rozpočet. Skutečný příjem přijatých transferů v roce 2013 dosáhl cca 7 620 tis. Kč a převýšil tak schválený rozpočet o 6 720 tis. Kč. Skutečné příjmy v roce 2014 překročily schválený rozpočet o cca 9 400 tis. Kč, nejvýznamnější vliv na tom měly zejména přijaté transfery, neboť jejich skutečná úroveň byla vyšší o 7 940 tis. Kč.

Obr. 8: Plnění příjmů obce v letech 2011-2014

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.1.3 Výdaje uplynulého období

Hlavním úkolem této analýzy bude identifikovat položky, které představují významnou část jednotlivých výdajů, případně zjistit příčiny odchylek v jejich výši. Výdaje obce jsou rozčleněny do 2 tříd podle druhového třídění rozpočtové skladby: Třída 5 – běžné výdaje, Třída 6 – kapitálové výdaje. Dále lze podle rozpočtové skladby výdaje třídit podle odvětví a to celkem do 6 odvětví. Díky této klasifikaci výdajů, lze určit, na jaký konkrétní účel výdaje obce směřují.

4.1.3.1 Třída 5 – běžné výdaje

Běžné výdaje obce Horní Moštěnice obsahují neinvestiční nákupy (nákup materiálu, nákup služeb, nákup vody, paliv a energie aj.), neinvestiční transfery, platy, odměny a pojistné. Jednotlivé položky běžných výdajů jsou uspořádány v následující Tabulce č. 9.

Významnou položkou běžných výdajů obce jsou neinvestiční nákupy, jejich podíl na celkových běžných výdajích činí v průměru cca 50 %. Ve sledovaném období se tyto výdaje po-

hybovaly od 6 718 tis. Kč do 11 864 tis. Kč. Další důležitou položku běžných výdajů představují platy, odměny a pojistné, jejich výše se v daném časovém horizontu pohybovala v rozmezí 4 764 tis. Kč až 5 418 tis. Kč. Platy a podobné související výdaje se na celkových běžných výdajích podílejí z 28 %. Neinvestiční transfery představují transfery obcím, krajům, obyvatelstvu, soukromoprávním subjektům či veřejnoprávním subjektům.

Tab. 9: Vývoj běžných výdajů obce v letech 2011-2014

Položka (v tis. Kč)	2011	2012	2013	2014
Neinvestiční nákupy a související výdaje	7 284	6 718	9 263	11 864
Neinvestiční půjčené prostředky	0	0	0	88
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	29	10	30	392
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	492	460	620	698
Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům	3 775	2 263	3 649	3 877
Ostatní neinvestiční výdaje	0	1	20	0
Platy a podobné související výdaje	5 130	4 764	5 070	5 418
Celkem běžné výdaje	16 710	14 216	18 652	22 337

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.1.3.2 Třída 6 – kapitálové výdaje

Kromě běžných výdajů sloužících na zajištění chodu obce jsou součástí celkových výdajů kapitálové výdaje. Tyto výdaje představují výdaje na investice obce, např. na nákup budov, hal, strojů, přístrojů či investiční transfery územním rozpočtům a neziskovým organizacím. Vývoj jednotlivých položek kapitálových výdajů obce Horní Moštěnice znázorňuje následující Tabulka č. 10.

Tab. 10: Vývoj kapitálových výdajů obce v letech 2011-2014

Položka (v tis. Kč)	2011	2012	2013	2014
Budovy, haly a stavby	17 574	3 044	11 954	11 540
Stroje, přístroje a zařízení	5 621	212	281	667
Pozemky	72	0	0	0
Ostatní nákup DNM	145	84	0	0
Celkem investiční nákupy a související výdaje	23 412	3 340	12 235	12 207
Investiční transfery veřejným územním rozpočtům	58	69	0	57
Investiční transfery neziskovým organizacím	0	0	0	300
Celkem investiční transfery	58	69	0	357
Celkem kapitálové výdaje	23 470	3 409	12 235	12 564

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích obce představuje v průměru 38 %. Rok 2011 byl finančně náročným, neboť obec vybudovala novou kompostárnu ve výši 5 400 tis. Kč, další významné výdaje byly realizovány na snížení energetické náročnosti objektu ZŠ

a MŠ Horní Moštěnice - zateplení objektů základní školy, mateřské školy, školní jídelny a tělocvičny a to v celkové výši 10 998 tis. Kč. Celkové náklady na uvedenou akci činily částku ve výši 19 220 tis. Kč. V roce 2011 obec odkoupila přečerpávací stanici od Hanácké kyselky s.r.o. v celkové výši 1 493 960 Kč, byla uhrazena záloha ve výši 750 000 Kč a zbývající část byla zaplacená v roce 2012.

V roce 2012 obec splatila dva úvěry ve výši 2,5 mil. Kč, dále zaplatila druhou splátku za odkup přečerpávací stanice odpadních vod ve výši 750 tis. Kč, dofinancovala investiční akci centrálního zdravotního střediska za 600 tis. Kč a došlo k vybudování čtvrtého oddělení mateřské školy ve výši 320 tis. Kč. Ve sledovaném období se celkové investiční nákupy a související výdaje zvyšovaly, v období 2012 – 2013 vzrostly o 266 %. Největší podíl na tomto zvýšení v roce 2013 měla především položka pořízení dlouhodobého hmotného majetku (budovy, haly, stavby, stroje, přístroje a zařízení), která se oproti předcházejícímu období zvýšila o celých 275 %. Důvodem tohoto zvýšení byla například realizace nového integrovaného varovného systému – bezdrátový rozhlas, dovybavení sportovního areálu STADION a areálu ZŠ a MŠ o další herní prvky pro děti atd. Další položkou kapitálových výdajů jsou investiční transfery, které se pohybovaly mezi 69 tis. Kč a 357 tis. Kč, tyto investiční transfery jsou spíše nepravidelného charakteru.

V roce 2014 byly vynaloženy významné kapitálové výdaje zejména na rekonstrukci kulturního domu v částce 1 300 tis. Kč, spoluúčast na dotační akci zateplení kulturního domu ve výši 250 tis. Kč, dále na spoluúčast na dotační akci víceúčelového hřiště TJ Sokol v částce 500 tis. Kč.

4.1.3.3 Odvětvové třídění výdajů

Členění výdajů dle odvětví zobrazuje následující Tabulka č. 11. Z níže uvedené tabulky lze konstatovat, že výdaje obce směřují především do odvětví služby pro obyvatelstvo, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství a také všeobecná veřejná správa. Největší podíl finančních prostředků obec vynakládá na služby pro obyvatelstvo, průměrně 70 %. Tato položka zahrnuje služby, které jsou spojeny především s provozem a údržbou veřejného osvětlení, s kulturou, sběrem a svozem komunálního odpadu, výdaje na provoz základní školy, výdaje spojené s provozem a údržbou rozhlasu. Tyto výdaje se pohybovaly od 10 611 tis. Kč do 30 839 tis. Kč. Druhou významnou položku tvoří výdaje spojené s všeobecnou veřejnou správou, jejich podíl na celkových výdajích představuje v průměru 18 %. Třetí nejvýznamnější část výdajů představují výdaje směřující do průmyslových odvětví a ostatních hospodářství,

především výdaje na údržbu a opravy silnic, odvádění a čištění odpadních vod a úpravy drobných vodních toků. Výdaje na bezpečnost státu a právní ochranu zahrnují výdaje, které jsou spojené s požární ochranou, tyto výdaje vykazují ve sledovaném horizontu téměř stabilní charakter. Jejich výše se pohybovala v rozmezí 211 tis. Kč a 422 tis. Kč.

Tab. 11: Odvětvové třídění obce v letech 2011-2014

Položka (v tis. Kč)	2011	2012	2013	2014
Bezpečnost státu a právní ochrana	211	422	320	362
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	4 738	2 115	4 191	1 753
Služby pro obyvatelstvo	30 839	10 611	20 621	26 860
Sociální věci a politika zaměstnanosti	0	6	32	0
Všeobecná veřejná správa a služby	4 392	4 472	5 723	5 925
Celkem	40 180	17 626	30 887	34 900

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.1.4 Plnění výdajů

Plnění výdajů ve sledovaném období reprezentuje následující Tabulka 12 a graf (Obr. 9). Stejně tak jak u příjmů, jsou i výdaje ve schváleném rozpočtu nižší než je jejich následné skutečné plnění. Na rozdíl od příjmů lze vyšší plnění výdajů označit jako negativum, tzn., že skutečné výdaje byly ve všech analyzovaných letech vyšší než rozpočtované.

Tab. 12: Plnění výdajů obce v letech 2011-2014

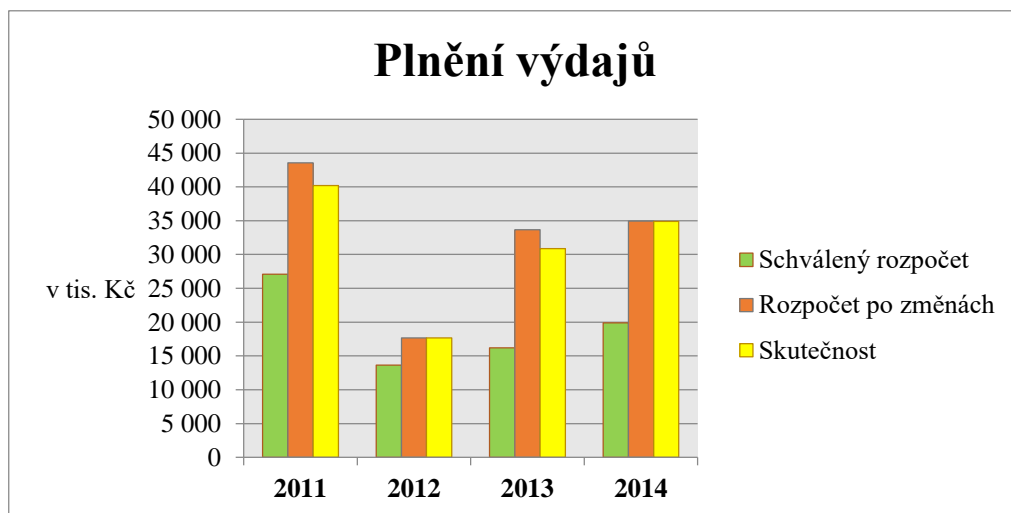
Položka (v tis. Kč)	2011	2012	2013	2014
Schválený rozpočet	27 087	13 656	16 212	19 915
Rozpočet po změnách	43 566	17 673	33 679	34 950
Skutečnost	40 180	17 673	30 887	34 900

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

V roce 2011 byly výdaje rozpočtovány ve výši 27 087 tis. Kč, jejich skutečné plnění dosáhlo úrovně 40 180 tis. Kč. Významný vliv na toto navýšení měla položka investiční nákupy a související výdaje – pořízení dlouhodobého majetku, jelikož jejich skutečné plnění převýšilo přibližně o 11 950 tis. Kč schválený rozpočet.

Skutečně dosažené výdaje obce Horní Moštěnice v roce 2012 převyšovaly schválený rozpočet zhruba o 4 017 tis. Kč. Zásadní podíl na tom měly zejména běžné výdaje – položka neinvestiční nákupy, neboť jejich skutečné plnění převýšilo přibližně o 2 270 tis. Kč schválený rozpočet. Skutečné plnění výdajů směřující na platy a podobné související výdaje v roce 2012 téměř kopíruje schválený rozpočet. Skutečné kapitálové výdaje v roce 2013 dosáhly cca 12 235 tis. Kč a převýšily tak schválený rozpočet o 10 685 tis. Kč, zásadní podíl na tomto

navýšení měly zejména výdaje spojené s pořízením dlouhodobého hmotného majetku. Skutečné výdaje v roce 2014 překročily schválený rozpočet o cca 14 900 tis. Kč, nejvýznamnější vliv na tom měly zejména kapitálové výdaje, neboť jejich skutečná úroveň byla vyšší o 10 347 tis. Kč.

Obr. 9: Plnění výdajů obce v letech 2011-2014

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.2 Finanční analýza obce

Důležitou součástí analýzy hospodaření obce Horní Moštěnice je také finanční analýza. Data, která jsou pro její provedení nezbytná, jsou data obsažená v účetních výkazech obce. Cílem této analýzy je zhodnotit majetkovou a finanční strukturu obce, tedy prozkoumat s jakým majetkem obec hospodář a jaké zdroje využívání pro financování. Podkladem pro tuto analýzu je účetní výkaz – rozvaha, vždy k 31. 12. roku 2011, 2012, 2013 a 2014. V rámci této analýzy provedu zhodnocení vybraných ukazatelů finanční analýzy obce. Vybrala jsem 5 ukazatelů – ukazatel likvidity, ukazatel dluhové služby, dva monitorující ukazatele a provozní přebytek. Uvedené hodnoty jednotlivých složek majetku byly zaokrouhleny matematicky na celá čísla, procentuální hodnoty na 1 desetinné místo, a pro přesnost hodnoty ukazatelů na 2 desetinná místa.

4.2.1 Analýza majetkové struktury

Nejprve jsem se zaměřila na stranu aktiv, tedy na majetkovou strukturu obce. Majetek jsem rozčlenila dle rozvahy na stálý a oběžný. Uvedené hodnoty jsou Netto. Celková aktiva se v analyzovaných letech svou výší příliš výrazně nemění, avšak lze konstatovat, že od roku

2011 se jejich celková hodnota mírně zvyšuje. Lze také konstatovat, že dlouhodobý majetek několikanásobně převyšuje hodnotu oběžných aktiv, podíl dlouhodobého majetku a oběžného majetku je v jednotlivých letech skoro 95 : 5.

Nejvýznamnější část majetku obce tvoří ve všech sledovaných letech dlouhodobý hmotný majetek (DHM), který zaujímá 84 – 87 % z celkového majetku obce, konkrétně stavby, pozemky, samostatné movité věci a soubory hmotných movitých věcí. Jeho hodnota v období let 2011 – 2014 vykazovala mírně rostoucí charakter. Hodnota dlouhodobého nehmotného majetku (DNM) a dlouhodobého finančního majetku (DFM) se v analyzovaných letech značně neměnila.

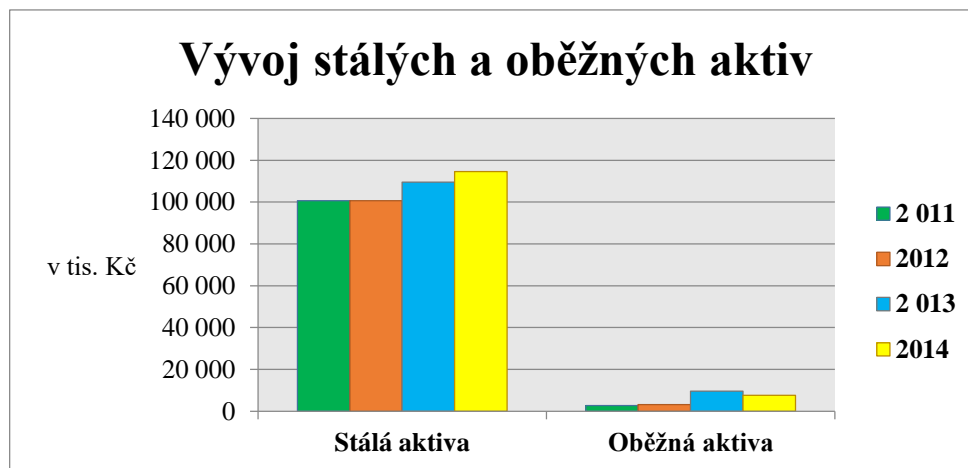
Přechodná aktiva jsou tvořena zásobami, pohledávkami a krátkodobým finančním majetkem. Oběžný majetek se ve sledovaném časovém horizontu pohybuje zhruba ve stejné výši, a to konkrétně od 2,6 – 8,1 %, jeho celková hodnota vykazuje ve sledovaných letech rostoucí charakter. V roce 2012 u něj můžeme vidět meziroční růst o cca 199 %, což bylo způsobeno položkou Pohledávky, kdy došlo k růstu o 6 166 tis. Kč.

Tab. 13: Analýza aktiv obce v letech 2011-2014

Položka v tis. Kč	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
Stálá aktiva	100 590	97,4%	100 626	96,9%	109 500	91,9%	114 593	93,8%
DNM	898	0,9%	946	0,9%	745	0,6%	710	0,6%
DHM	90 618	87,7%	91 153	87,8%	100 620	84,4%	105 830	86,6%
DFM	7 875	7,6%	7 876	7,6%	7 794	6,5%	7 794	6,4%
Dl. pohledávky	1 199	1,2%	651	0,6%	341	0,3%	259	0,2%
Oběžná aktiva	2 726	2,6%	3 228	3,1%	9 656	8,1%	7 562	6,2%
Zásoby	103	0,1%	103	0,1%	73	0,1%	73	0,1%
Pohledávky	1 067	1,0%	1 254	1,2%	7 420	6,2%	7 012	5,7%
KFM	1 556	1,5%	1 871	1,8%	2 163	1,8%	477	0,4%
Celkem aktiva	103 316	100%	103 854	100%	119 156	100%	122 155	100%

Zdroj: Rozvaha obce Horní Moštěnice k 31. 12. 2011, 2012, 2013, 2014 (vlastní zpracování)

Hodnota stálých aktiv se od roku 2011 mírně zvyšuje a to díky zateplení objektu základní školy, mateřské školy, školní jídelny a tělocvičny, obecního úřadu či kulturního domu. Dále díky výstavbě malometrážních podporovaných domků pro seniory, rekonstrukci zdravotního střediska. Dalším důvodem je i to že, v roce 2013 byl pořízen nový integrovaný varovný systém - bezdrátový rozhlas, byl dovybaven sportovní areál STADION a areál ZŠ a MŠ.

Obr. 10: Vývoj stálých a oběžných aktiv obce v letech 2011-2014

Zdroj: Rozvaha obce Horní Moštěnice k 31.12 2011, 2012, 2013, 2014 (vlastní zpracování)

4.2.2 Analýza finanční struktury

Finanční struktura obce, resp. zdroje financování majetku, rozděluje rozvaha na vlastní a cizí zdroje. U obce Horní Moštěnice tvoří vlastní kapitál, zejména jmění účetní jednotky, fondy účetní jednotky a výsledek hospodaření. Rezervy a závazky, ať už krátkodobé či dlouhodobé představují cizí zdroje financování. Obec ve sledovaném časovém horizontu netvořila žádné rezervy. Z hlediska finanční struktury je nutno podotknout, že hodnota položky Vlastní kapitál se postupně ve sledovaných letech mírně zvyšuje, a jeho výše několikanásobně převyšuje hodnotu cizích zdrojů.

Tab. 14: Analýza pasiv obce v letech 2011-2014

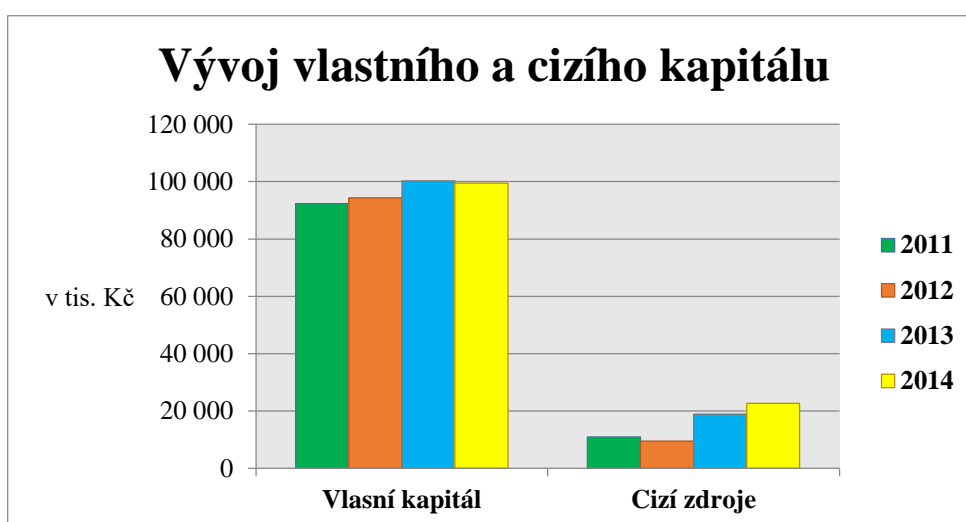
Položka v tis. Kč	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
Vlastní kapitál	92 346	89,4%	94 369	90,9%	100 287	84,2%	99 528	81,5%
Jmění ÚJ	87 663	84,8%	87 737	84,5%	93 729	78,7%	94 229	77,1%
Fondy ÚJ	1 323	1,3%	749	0,7%	405	0,3%	230	0,2%
VH	3 360	3,3%	5 883	5,7%	6 153	5,2%	5 069	4,1%
Cizí zdroje	10 970	10,6%	9 485	9,1%	18 869	15,8%	22 627	18,5%
Rezervy	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Dl. závazky	8 957	8,7%	8 257	8,0%	10 661	8,9%	13 781	11,3%
Krát. závazky	2 013	1,9%	1 229	1,2%	8 208	6,9%	8 846	7,2%
Celkem pasiva	103 316	100%	103 854	100%	119 156	100%	122 155	100%

Zdroj: Rozvaha obce Horní Moštěnice k 31.12 2011, 2012, 2013, 2014 (vlastní zpracování)

Nejvýznamnější část zdrojů financování obce tvoří ve všech sledovaných letech jmění účetní jednotky, které zaujímá 77 – 84 %. Jeho hodnota v období let 2011 – 2014 vykazovala mírně

rostoucí charakter. Hodnota výsledku hospodaření se v analyzovaných letech značně neměnila, pohybovala se v rozmezí od 3 360 tis. Kč do 6 153 tis. Kč. V analyzovaných letech v cizích zdrojích převažovaly dlouhodobé závazky, které zaujímaly přibližně 72 %, naopak krátkodobé závazky tvořily v průměru 28 % cizích zdrojů. Cizí zdroje představují zanedbatelnou položku pasiv, podílejí se na nich pouze do 18,5 %.

Níže uvedený graf (Obr. 11) znázorňuje strukturu vlastních a cizích zdrojů obce. S výrazným rozdílem převládá vlastní kapitál což, znamená, že obec je financována vlastními zdroji. Pro obec je to pozitivní neboť financování vlastním kapitálem je méně rizikové, ale na druhou stranu vlastní kapitál představuje dražší formu financování než cizí kapitál.

Obr. 11: Vývoj vlastního a cizího kapitálu obce v letech 2011-2014

Zdroj: Rozvaha obce Horní Moštěnice k 31.12 2011, 2012, 2013, 2014 (vlastní zpracování)

4.2.3 Ukazatel dluhové služby

Významným indikátorem hospodaření je ukazatel dluhové služby, tento ukazatel je nezbytný při přidělování dotací obcím, jelikož je podkladem pro posouzení finančního zdraví obce. Maximální úroveň by neměla překročit hodnotu 30 %, tuto hodnotu stanovuje ministerstvo financí. Ukazatel dluhové služby je výsledkem poměru dluhové služby ke skutečnému objemu dluhové základny za uplynulý kalendářní rok, je vyjádřen v procentech. Dluhová základna zahrnuje součet příjmů obce po konsolidaci. Dluhová služba zahrnuje následující výdaje: splátky dluhopisů, jistin, leasingu a úroky.

Vývoj ukazatele dluhové služby pro období let 2011 – 2014 znázorňuje níže uvedená tabulka. Ukazatel dluhové služby se ve sledovaném horizontu pohyboval do limitu 30 %.

Vzhledem k poměru dluhové základny a dluhové služby dosahuje ukazatel dluhové služby v letech 2011 a 2014 poměrně nízkých hodnot nepřesahujících úroveň 6 %. Naopak ukazatel dluhové služby dosáhl vyšší hodnoty v roce 2012 (14,18 %) a 2013 (14,54 %), což bylo způsobeno zejména vyšší hodnotou dluhové služby a nižší dluhovou základnou. V roce 2012 činila dluhová služby 2 716 tis. Kč, z toho ve výši cca 2 400 tis. Kč splatila dva úvěry. Z uvedených Tabulky č. 15 je patrné, že obec Horní Moštěnice neměla výrazný problém se získáním dotací, neměla problém uhrazovat splátky dlouhodobých půjčených prostředků ze svých příjmů a nemusela přijímat opatření vedoucí ke snížení dluhu.

Tab. 15: Vývoj ukazatel dluhové služby v letech 2011-2014

Položka v tis. Kč	2011	2012	2013	2014
Příjem celkem po konsolidaci	35 730	19 159	28 174	29 598
Dluhová základna	35 730	19 159	28 174	29 598
Úroky	48	295	247	326
Splátky jistin a dluh.	1 543	2 421	3 850	1 267
Splátky leasingu	0	0	0	0
Dluhová služba	1 591	2 716	4 097	1 593
Ukazatel dluhové služby	4,45%	14,18%	14,54%	5,38%

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.2.4 Ukazatelé likvidity

Likvidita patří mezi důležité poměrové ukazatele finanční analýzy obce, podává souhrnný pohled na stav zajištění úhrady závazků. Likvidita vyjadřuje schopnost přeměnit krátkodobý majetek na prostředky, které je možno použít na úhradu krátkodobých závazků. U likvidity se rozlišují tři stupně, a to běžná (celková), pohotová a peněžní (okamžitá) likvidita. Běžná likvidita je vyjádřena poměrem celkových oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Pohotová likvidita z výpočtu vylučuje zásoby, popř. i nedobytné pohledávky. Okamžitou schopnost uhradit své krátkodobé závazky vyjadřuje okamžitá likvidita, vypočítá se jako podíl finančního majetku a krátkodobých závazků. (Otrusínová a Kubíčková, 2011)

Pokud hodnota běžné likvidity klesne pod hodnotu 1, tak ekonomický subjekt není schopen dostát svým závazkům, tedy pokrýt krátkodobé závazky z oběžných aktiv. V roce 2012 hodnota běžné, pohotové i peněžní likvidity přesahovala hranici doporučené hodnoty. Běžná se pohybovala na úrovni 2,63 a pohotová na úrovni 2,54, dále peněžní likvidita dosáhla vysoké hodnoty 1,52. Výsledky značně převýšily doporučené rozmezí, což bylo způsobeno zejména

nízkou hodnotou krátkodobých závazků a vyšší hodnotou pohledávek a krátkodobého finančního majetku. Obec tedy byla v roce 2012 dostatečně likvidní, tedy byla schopna uhradit své krátkodobé závazky z oběžných aktiv.

Jak můžeme vidět v následující Tabulce č. 16, tak nejvíce se ke kritické hodnotě běžné likvidity obec Horní Moštěnice přiblížila v roce 2013 - 2014, což bylo způsobeno nárůstem krátkodobých závazků z důvodu realizace nového integrovaného varovného systému. I v roce 2014 došlo k navýšení krátkodobých závazků a hodnota běžné, pohotovové a peněžní likvidity nedosáhla doporučených hodnot. Důvodem tohoto nepříznivého stavu byla jednak vyšší hodnota krátkodobých závazků, tak nízká hodnota krátkodobého finančního majetku. Dokonce v roce 2014 dosáhla hodnota peněžní likvidity 0,0539, tzn., že obec byla schopna pokrýt své krátkodobé závazky krátkodobým finančním majetkem pouze z 5,39 %. Z uvedené tabulky plyne, že obec Horní Moštěnice v letech 2014 nebyla zcela schopna hradit krátkodobé závazky.

Tab. 16: Vývoj ukazatelů likvidity v letech 2011-2014

Likvidita	Doporučená hodnota	2011	2012	2013	2014
Běžná	2,5 - 1,5	1,35	2,63	1,18	0,85
Pohotovává	1,5 - 1	1,30	2,54	1,17	0,85
Peněžní	0,5 - 0,2	0,77	1,52	0,26	0,05

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.2.5 Monitorující ukazatelé

Monitorující ukazatelé jsou součástí soustavy informativních a monitorujících ukazatelů. Mezi monitorující ukazatele se řadí podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %) a celková likvidita. V případě, že ukazatel celkové likvidity bude k 31. 12. daného roku v intervalu $<0; 1>$ a zároveň podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 %, bude obec oslovena dopisem ministerstva financí a požádána o zdůvodnění tohoto stavu a o stanovisko zastupitelstva obce (MF ČR, 2005-2013b). Níže uvedená Tabulka č. 17 shrnuje výsledky těchto ukazatelů v období let 2011 – 2014.

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům obce Horní Moštěnice nepřesáhl ani v jednom roce kritickou hodnotu 25 %. Podíl cizích zdrojů obce na celkových aktivech se pohybuje mezi 6-13 %. Rostoucí tendence je dána především zvyšováním cizích zdrojů. Druhým ukazatelem je celková neboli běžná likvidita. Její úroveň se pohybovala v kritickém intervalu $<0; 1>$ pouze v roce 2014. Důvod nízké likvidity byla určena již při výpočtech všech stupňů likvidity.

Tab. 17: Vývoj monitorujících ukazatelů v letech 2011-2014

Monitorující ukazatel	Vyšší míra rizika	2011	2012	2013	2014
Podíl CZ k celk. A v %	> 25%	7,67%	6,49%	11,52%	13,36%
Celková likvidita	<0; 1>	1,35	2,63	1,18	0,85

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.2.6 Provozní přebytek

Provozní přebytek popisuje, zda je obec schopna prostřednictvím svých běžných příjmů pokrýt běžné výdaje, popřípadě v jaké výši by obec vytvořila přebytek, který mohl být využit na krytí plánovaného schodku kapitálového rozpočtu. Za zmínku také stojí požadavek na vyrovnanost běžné části rozpočtu, který je důležitý zejména v dlouhodobém časovém horizontu.

Pomocí výpočtu ukazatele provozního přebytku jsem zjistila, že v letech 2011 – 2013 obec Horní Moštěnice neměla problém financovat běžné výdaje z běžných příjmů. Tzn., že běžná část rozpočtu obce vykazovala přebytek. Největší přebytek byl 4 063 tis. Kč v roce 2012. V důsledku nižších běžných výdajů a vyšších daňových příjmů. V roce 2014 měla obec problém financovat běžné výdaje z běžných příjmů, jelikož běžná část rozpočtu vykazovala schodek ve výši 1 116 tis. Kč. Podstatný vliv na tento schodek měly především běžné výdaje, které byly v analyzovaném období nejvyšší (22 337 tis. Kč).

Tab. 18: Provozní přebytek obce v letech 2011-2014

Položka v tis. Kč	2011	2012	2013	2014
Daňové příjmy	13 051	14 520	17 268	18 574
Nedaňové příjmy	3 519	2 111	1 601	1 677
Neinvestiční přijaté transfery	2 273	1 648	1 436	970
Běžné příjmy	18 843	18 279	20 305	21 221
Běžné výdaje	16 710	14 216	18 652	22 337
Provozní přebytek	2 133	4 063	1 653	-1 116

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

Dále jsem se zabývala kapitálovou částí rozpočtu obce, zjišťovala jsem, zda kapitálový rozpočet prohloubil schodek běžné části rozpočtu obce, nebo jej snížil. Ve všech sledovaných letech vykazoval kapitálový rozpočet deficit. Podstatný vliv na tento výsledek měly kapitálové příjmy, které se v analyzovaném horizontu mírně snižovaly.

Tab. 19: Kapitálový rozpočet obce v letech 2011-2014

Položka v tis. Kč	2 011	2 012	2013	2014
Kapitálové příjmy	81	635	1 686	704
Investiční přijaté dotace	16 806	245	6 183	7 674
Kapitálové příjmy celkem	16 887	880	7 869	8 378
Kapitálové výdaje	23 470	3 409	12 235	12 564
Přebytek kapitálového rozpočtu	-6 583	-2 529	-4 366	-4 186

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.3 Analýza rozpočtu roku 2015

Rozpočet pro rok 2015 byl sestaven jako přebytkový, příjmy 19 708 tis. Kč a výdaje 16 494 tis. Kč. Přebytek příjmů nad výdaji ve výši 3 214 tis. Kč byl určen především na úhradu splátek dlouhodobých přijatých půjčených prostředků. Plnění příjmů a výdajů v roce 2015 dokládá následující Tabulka č. 20. Stejně tak jak u příjmů, jsou i výdaje ve schváleném rozpočtu nižší než je jejich následné skutečné plnění.

Tab. 20: Plnění rozpočtu obce v roce 2015

Položka v tis. Kč	Příjmy	Výdaje
Schválený rozpočet	19 708	16 494
Rozpočet po změnách	32 123	32 828
Skutečnost	24 147	30 254

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

Skutečné příjmy za rok 2015 ve výši 24 147 tis. Kč představují plnění rozpočtu na 122 %. Zásadní podíl na tom měly zejména daňové příjmy, neboť jejich skutečné plnění převýšilo přibližně o 1 611 tis. Kč schválený rozpočet. Skutečné výdaje za rok 2015 ve výši 30 254 tis. Kč byly čerpány na 183 %. Následující Tabulka č. 21 znázorňuje hospodaření obce Horní Moštěnice v roce 2015. Bilance příjmů a výdajů vykazuje záporné saldo ve výši 6 107 tis. Kč. Ke krytí schodku obec využila DPPP ve výši 12 355 tis. Kč dále došlo k úhradě splátek DPPP ve výši 3 025 tis. Kč

Tab. 21: Hospodaření obce v roce 2015

Položka v tis. Kč	2015
Daňové příjmy	19 186
Nedaňové příjmy	1 619
Kapitálové příjmy	1 079
Přijaté transfery	2 263
Příjmy celkem	24 147
Běžné výdaje	14 567
Kapitálové výdaje	15 687

Výdaje celkem	30 254
Saldo příjmů a výdajů	-6 107
Změna stavu bankovních účtů	-3 048
Řízení likvidity - příjmy	550
Řízení likvidity - výdaje	-200
Dl. Přijaté půjčené prostředky (DPPP)	12 355
Uhrazené splátky DPPP	-3 025
Operace z peněžních účtů	-50
Nepřevedené částky vyrovnávající schodek	-475
Financování	6 107

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.3.1 Příjmy rozpočtu 2015

Daňové příjmy tvoří u obce Horní Moštěnice velmi důležitou položku, jejich podíl na celkových příjmech tvoří v roce 2015 přibližně 79 %. Tyto příjmy jsou plněny na 109 %. Dále v roce 2015 celkové příjmy obce tvořily ze 7 % nedaňové příjmy, z 9 % přijaté transfery a nízký podíl tvořily kapitálové příjmy, cca 4 %. Můžeme konstatovat, že ve sledovaném období dosáhly daňové příjmy svého maximálního podílu.

Tab. 22: Příjmy obce v roce 2015

Položka v tis. Kč	2015
Třída 1 - daňové příjmy	19 186
Třída 2 - nedaňové příjmy	1 619
Třída 3 - kapitálové příjmy	1 079
Třída 4 - přijaté transfery	2 263

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.3.1.1 Daňové příjmy 2015

Daňové příjmy v porovnání s rokem 2014 mírně vzrostly o 4 %. K nárůstu daňových příjmů došlo zejména v případě daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, neboť zde došlo k meziročnímu nárůstu o 144 %. Daň z přidané hodnoty byla naplněna na 104 % oproti schválenému rozpočtu, i v tomto sledovaném období představuje DPH nejvýznamnější položku sdílených daní obce. Daň z nemovitých věcí, která byla v roce 2015 plněna na 126 %, zaznamenala oproti roku 2014 mírný nárůst o přibližně 7 %.

Sdílené daně jsou významným zdrojem daňových příjmů, v roce 2015 dosáhly úrovně 15 933 tis. Kč. Daň z přidané hodnoty tvoří dlouhodobě významnou část sdílených daní. Rok 2015 přinesl i další pozitiva ve třídě daňových příjmů došlo ke zvýšení výnosu daně z příjmu fyzických osob z kapitálových výnosů a daně z příjmů fyzických osob ze závislé

činnosti. Svěřené daně představují 8,5 % podíl z celkových daňových příjmů obce, jejich výše se nijak výrazně nezměnila. Představují stabilní položku obce Horní Moštěnice. Ostatní daně zaznamenaly v roce 2015 nárůst o cca 107 %, a to zejména díky položce odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, které jsou nahodilého charakteru. V daném období dosáhly výše 852 tis. Kč. Správní poplatky, poplatky ze psů a odvody z loterií a podobných her se ve sledovaném roce téměř nezměnily.

Tab. 23: Daňové příjmy obce v roce 2015

Položka v tis.	2015
DPH	7 813
DPPO	3 986
DPFO z kapitálových výnosů	429
DPFO ze SVČ	316
DPFO ze ZČ	3 389
Celkem sdílené daně	15 933
Daň z nemovitých věcí	1 644
DPPO za obec	0
Celkem svěřené daně	1 644
Poplatek za provoz systému komunálních odpadů	592
Poplatek za užívání veřejného prostranství	2
Poplatek ze vstupného	0
Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	0
Poplatky za znečišťování ovzduší	0
Poplatek ze psů	62
Správní poplatky	34
Odvody za odnětí půdy ze ZPF	852
Odvody z loterií a podobných her	67
Odvody z výherních hracích přístrojů	0
Celkem ostatní daňové příjmy	1 609
Celkem daňové příjmy	19 186

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

Nedaňové příjmy jsou splněny na 113 %. Nejvýznamnější položku opět představují příjmy z pronájmu majetku, které tvoří 40 % nedaňových příjmů, jsou tvořeny zejména příjmy za pronájem kulturního sálu, kde jsou realizovány různé kulturní akce. Dále položka příjmy z vlastní činnosti představuje 23 % podíl. V roce 2015 se tyto příjmy pohybovaly na úrovni 378 tis. Kč. Ostatní nedaňové příjmy představují cca 24 % nedaňových příjmů, mezi ostatní nedaňové příjmy patří např. přijaté investiční dary nebo přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady.

Tab. 24: Nedaňové příjmy obce v roce 2015

Položka	2015
Příjmy z vlastní činnosti	378
Příjmy z pronájmu majetku	661
Výnosy z finančního majetku	63
Ostatní nedaňové příjmy	385
Přijaté sankční platby	0
Přijaté splátky půjčených prostředků	132
Celkem nedaňové příjmy	1619

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

Kapitálové příjmy představují v průměru 4 % příjmů obce, ve sledovaném roce se pohybovaly na úrovni 1 079 tis. Kč a jsou tvořeny pouze příjmy z prodeje pozemků. Tyto příjmy představují nahodilé příjmy a jejich plnění je ovlivněno zejména záměry obce.

Tab. 25: Kapitálové příjmy obce v roce 2015

Položka (v tis. Kč)	2015
Příjmy z prodeje pozemků	1 079
Příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí	0
Celkem kapitálové příjmy	1 079

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

Podíl přijatých transferů na celkových příjmech obce v roce 2015 tvořil 9 % podíl. Investiční transfery byly poskytovány ze státního rozpočtu ve výši 1 031 tis. Kč, státních fondů 7 tis. Kč a od krajů v celkové výši 200 tis. Kč. Neinvestiční transfery, které jsou poskytovány ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu, z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu a také neinvestiční transfery od krajů představují poměrně stabilní složku přijatých transferů obce. Celkové neinvestiční transfery vykazují ve sledovaném roce úroveň 1 025 tis. Kč.

Tab. 26: Přijaté transfery obce v roce 2015

Položka (v tis. Kč)	2015
Investiční přijaté transfery od krajů	200
Investiční přijaté transfery ze státních fondů	7
Ostatní investiční přijaté transfery ze SR	1 031
Celkem investiční přijaté transfery	1 238
Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy SR	0
Neinvestiční přijaté transfery ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu	678
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze SR	334
Neinvestiční přijaté transfery od obcí	0
Neinvestiční přijaté transfery od krajů	13

Celkem neinvestiční přijaté transfery	1 025
Celkem přijaté transfery	2 263

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.3.2 Výdaje rozpočtu 2015

Celkové výdaje obce Horní Moštěnice byly v roce 2015 poskytnuty ve výši 30 254 tis. Kč. Provozní výdaje v částce 14 567 tis. Kč představují výdaje určené k zajištění provozu obce. Investiční výdaje v částce 15 686 tis. Kč se na celkových výdajích obce podílejí z 52 %

Tab. 27: Výdaje obce v roce 2015

Položka v tis. Kč	2015
Běžné výdaje	14 567
Kapitálové výdaje	15 686

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.3.2.1 Běžné výdaje

Provozní výdaje ve sledovaném roce představují přibližně 48 % podíl, oproti roku 2014 došlo ke snížení o 34 %. Zásadní podíl na tomto snížení, měla zejména položka neinvestiční nákupy, kde došlo ke snížení o 5 756 tis. Kč. Jak jsem zjistila z výkazu obce Horní Moštěnice, důležitou položku běžných výdajů představují neinvestiční nákupy a související výdaje, platy, odměny, pojistné dále neinvestiční transfery.

Tab. 28: Běžné výdaje obce v roce 2015

Položka (v tis. Kč)	2015
Neinvestiční nákupy a související výdaje	6 098
Neinvestiční půjčené prostředky	0
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	290
Neinvestiční transfery soukromoprávními subjekty	625
Neinvestiční transfery veřejnoprávními subjekty	2 534
Ostatní neinvestiční výdaje	23
Platy a podobné související výdaje	4 997
Celkem běžné výdaje	14 567

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.3.2.2 Kapitálové výdaje

Rok 2015 byl pro obec Horní Moštěnice rokem dokončování realizace projektů z evropských programů – jednalo se o projekt Revitalizace zeleně zámecké zahrady a veřejného prostranství, Snížení energetické náročnosti budovy zdravotního střediska a kina. Dále se

podarilo vybudovat víceúčelový sportovní areál na hřišti TJ Sokol Horní Moštěnice v celkové částce 1 400 tis. Kč. Celkové kapitálové výdaje se oproti roku 2014 zvýšily o cca 24 %. Investiční nákupy zaznamenaly v roce 2015 nárůst o 3 071 tis. Kč, oproti předcházejícímu roku se jedná o 17 % nárůst. Zásadní podíl na tomto zvýšení měla především položka budovy, haly a stavby, kde došlo k nárůstu o 2 042 tis. Kč. Položka stroje, přístroje se ve sledovaném roce zvýšila o 77 % oproti roku 2014.

Tab. 29: Kapitálové výdaje obce v roce 2015

Položka (v tis. Kč)	2015
Budovy, haly a stavby	13 582
Stroje, přístroje a zařízení	1 192
Pozemky	484
Ostatní nákup DNM	20
Celkem investiční nákupy a související výdaje	15 278
Investiční transfery příspěvkovým organizacím	208
Investiční transfery veřejným územním rozpočtům	0
Investiční transfery neziskovým organizacím	200
Celkem investiční transfery	408
Celkem kapitálové výdaje	15 686

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

4.4 Rekapitulace hospodaření

Obec Horní Moštěnice měla po celé sledované období podobnou skladbu příjmů. Co do objemu nejvýznamnější roli v hospodaření obce hrály příjmy daňové, které v analyzovaném období rostly. Jejich výše se pohybovala mezi 13 052 tis. Kč až 19 186 tis. Kč. Nedaňové příjmy spolu s daňovými příjmy představují stabilní příjem rozpočtu obce Horní Moštěnice. Významný podíl na nedaňových příjmech mají především příjmy z vlastní činnosti a příjmy z pronájmu majetku. U kapitálových příjmů se potvrdilo to, že jsou nahodilé a jednorázové, jejich výše se odvíjí od aktuálních priorit obce. Průměrný podíl těchto příjmů na celkových příjmech obce tvoří přibližně 3 %.

Na celkovém objemu příjmů se významně podílely také přijaté transfery, v neinvestiční části se jedná především o transfery poskytované ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu. Ve sledovaném období se tyto dotace přechodně snižovaly. Výše neinvestičních transferů od kraje je méně důležitá a dosahuje v průměru objem 72 tis. Kč. Nezanedbatelnými položkami jsou také investiční transfery ze státního rozpočtu, které jsou důležité pro rozvoj obce, jejich maxima dosáhla obec v roce 2011 (15 521 tis. Kč).

Výdajovou část provozního rozpočtu nejvíce zatěžovaly výdaje spojené s neinvestičními nákupy, dále pak platy a související výdaje, neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům. V analyzovaných letech se běžné výdaje pohybovaly od 14 216 tis. Kč do 22 337 tis. Kč. Naopak kapitálové výdaje jsou odrazem záměrů obce, jejich průměrný podíl na celkových výdajích obce představuje v průměru 40 %.

Obec Horní Moštěnice hospodářá především s dlouhodobým majetkem, jelikož dlouhodobý hmotný majetek zaujímá 84 - 87 % z celkového majetku obce, konkrétně stavby, pozemky a samostatné movité věci a soubory movitých věcí. Oběžná aktiva jsou tvořena zásobami, pohledávkami a krátkodobým finančním majetkem. Ve sledovaném časovém horizontu se pohybuje zhruba ve stejné výši, a to konkrétně od 2,6 – 8,1 %, jeho celková hodnota vykazuje ve sledovaných letech rostoucí charakter. Finanční struktura je u obce Horní Moštěnice tvořena zejména jměním účetní jednotky, fondy účetní jednotky, výsledkem hospodaření a závazky, ať už krátkodobými či dlouhodobými.

Pomocí ukazatele likvidity bylo zhodnoceno, zda byla obec ve sledovaném časovém horizontu schopna hradit své závazky. V roce 2012 výsledky všech stupňů likvidity značně převyšily doporučené rozmezí, což bylo způsobeno zejména nízkou hodnotou krátkodobých závazků a vyšší hodnotou pohledávek a krátkodobého finančního majetku. Obec tedy byla v roce 2012 dostatečně likvidní, byla schopna uhradit své krátkodobé závazky z oběžných aktiv. V roce 2013 a 2014 byly výsledky pod doporučenou hodnotou, důvodem tohoto nepříznivého stavu byla zejména vyšší hodnota krátkodobých závazků. Ukazatel dluhové služby nepřekročil v období let 2011 – 2014 kritickou hranici 30 %. Pouze dosáhl vyšší hodnoty v roce 2012 (14,18 %) a 2013 (14,54 %), zejména díky vyšší hodnotě dluhové služby a nižší dluhové základny. Z uvedených výsledků je patrné, že obec Horní Moštěnice neměla problém uhrazovat splátky dlouhodobých půjčených prostředků ze svých příjmů a nemusela přijímat opatření vedoucí ke snížení dluhu. Monitorující ukazatel podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům se pohyboval v rozmezí 6 – 13 %, což bylo v rámci doporučeného podílu 25 %. Druhý monitorující, ukazatel běžné likvidity se pohyboval v kritickém intervalu $<0; 1>$ pouze v roce 2014. Důvod nízké likvidity byl určen již při výpočtech všech stupňů likvidity.

Pomocí výpočtu ukazatele provozního přebytku bylo zhodnoceno, zda byla obec schopna pokrýt ze svých běžných příjmů své běžné výdaje. V letech 2011 – 2013 obec Horní Moštěnice neměla problém financovat běžné výdaje z běžných příjmů. Pouze v roce 2014 běžná

část rozpočtu vykázala schodek ve výši 1 116 tis. Kč. Podstatný vliv na tento schodek měly především běžné výdaje, které dosahovaly v analyzovaném období nejvyšší úrovně.

I přesto, že v některých letech analyzovaného období došlo k překročení ukazatelů finanční analýzy lze říci, že hospodaření obce je poměrně zodpovědné.

4.5 Schválený rozpočet na rok 2016

Obec Horní Moštěnice sestavila a schválila rozpočet na rok 2016 jako přebytkový s využitím třídy 8 – Financování. Příjmy byly rozpočtovány ve výši 19 588 tis. Kč, výdaje ve výši 15 554 tis. Kč. Saldo rozpočtu vykazuje přebytek 4 034 tis. Kč, který je určen zejména na úhradu splátek DPPP ve výši 2 872 tis. Kč. Daňové příjmy kopírují skutečnosti, předpoklad příjmů do konce roku 2015 a jsou téměř totožné. Kromě běžných výdajů, které slouží na zajištění chodu obce, jsou rozpočtovány také kapitálové výdaje. Jejich celková výše činí 500 tis. Kč, z toho 300 tis. Kč je určeno na příspěvek pro občany na vybudování odstavných ploch pro parkování motorových vozidel, dalších 200 tis. Kč je vyčleněno na zpracování projektů a administraci žádostí o dotace na víceúčelový sportovní areál ZŠ a MŠ, snížení energetické náročnosti budovy pošty a prodejny.

Schválený rozpočet na rok 2016 jsem porovnávala se schválenými rozpočty minulých let (Tabulka č. 30). Za zmínku stojí kapitálové příjmy, které ve všech sledovaných letech byly rozpočtovány v nulové výši, což znamená, že obec cíleně neplánuje prodej majetku obce. Přijaté transfery zahrnují pouze neinvestiční transfery. Saldo příjmů a výdajů vykazovalo ve všech sledovaných letech přebytek, výjimkou je pouze rok 2011. Nelze opomenout, že při porovnání schváleného rozpočtu a skutečného plnění příjmů a výdajů v minulých letech byly příjmy a výdaje ve schváleném rozpočtu nižší než jejich skutečné plnění. Tento vývoj, lze proto očekávat i v roce 2016.

Na základě příjmů a výdajů schváleného rozpočtu na rok 2016 jsem vyčíslila dva důležité ukazatele, mezi které patří, ukazatel dluhové služby a provozní přebytek. Tyto výsledky jsou pouze orientační a je potřeba je brát s rezervou. Ukazatel dluhové služby je na úrovni 16 %, nepřesahuje tedy doporučovanou hranici 30 % a lze říci, že obec bude schopna hradit splátku přijatých půjčených prostředků ze svých rozpočtovaných příjmů. Provozní přebytek, tj. rozdíl běžných příjmů a výdajů, by se měl dosáhnout úrovně 4 534 tis. Kč.

Tab. 30: Schválený rozpočet obce v letech 2011-2016

Položka (v tis. Kč)	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Daňové příjmy	17 576	17 576	18 032	16 591	12 591	13 732
Nedaňové příjmy	1 312	1 432	1 493	1 310	1 311	8 941
Kapitálové příjmy	0	0	0	0	0	0
Přijaté transfery	700	700	700	900	1 050	1 098
Příjmy celkem	19 588	19 708	20 225	18 801	14 952	23 771
Běžné výdaje	15 054	14 850	18 056	14 662	11 494	15 733
Kapitálové výdaje	500	1 644	1 860	1 550	2 162	11 355
Výdaje celkem	15 554	16 494	19 916	16 212	13 656	27 088
Saldo příjmů a výdajů	4 034	3 214	309	2 589	1 296	-3 317
Změna stavu bankovních účtů	-962	-197	1 188	-624	1 128	0
Dl. přijaté půj. prostř. (DPPP)	0	0	0	0	0	4 860
Řízení likvidity	-200	-200	-200	-200	0	0
Uhrazené splátky DPPP	-2 872	-2 817	-1 297	-1 765	-2 424	-1 543
Financování	-4 034	-3 214	-309	-2 589	-1 296	3 317
Dluhová služba	3 152	3 068	1 520	1 935	2 774	1 543
Dluhová základna	19 588	19 708	20 225	18 801	14 952	23 770
Ukazatel dluhové služby v %	16,09%	15,57%	7,52%	10,29%	18,55%	6,49%
Běžné příjmy	19 588	19 708	20 225	18 801	14 952	23 770
Běžné výdaje	15 054	14 850	18 056	14 662	11 494	15 733
Provozní přebytek	4 534	4 858	2 169	4 139	3 458	8 037

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

5 ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍHO ZPŮSOBU SESTAVOVÁNÍ ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU A STANOVOVÁNÍ PRIORIT

Následující kapitola je věnována problematice stávajícího způsobu sestavování rozpočtového výhledu obce Horní Moštěnice a stanovování priorit.

5.1 Stávající rozpočtový výhled obce

Koncem měsíce listopadu 2014 proběhlo rozšířené zasedání Rady obce, Finančního výboru ZO, Kontrolního výboru ZO a Komise Rady obce k projednání a zhodnocení rozpočtového výhledu na roky 2016 - 2020. Usnesením č. 4/2014 z jednání Rady obce dne 9. 12. 2014 byl schválen rozpočtový výhled. Výhled je sestaven na 5 let v souladu se zákonem, jelikož splňuje stanovenou strukturu i délku.

Tab. 31: Původní rozpočtový výhled obce Horní Moštěnice

Předpoklad příjmů (v tis. Kč)	2016	2017	2018	2019	2020
Daň z příjmů	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
DPH	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
Komunální odpad	750	750	750	750	750
Poplatky	200	200	200	200	200
Daň z nemovitosti	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300
Příspěvek ze SR	700	700	700	700	700
Pronájem nemovitostí	200	200	200	200	200
Tříděný odpad	300	300	300	300	300
Ostatní	550	550	550	550	550
Celkem příjmy	19 500	19 500	19 500	19 500	19 500
Předpoklad výdajů (v tis. Kč)	2016	2017	2018	2019	2020
Dopravní údržba	300	300	300	300	300
Dopravní obslužnost	120	120	120	120	120
Kanalizace	200	200	200	200	200
Příspěvek na provoz ZŠ a MŠ	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900
Film, knihovna	250	250	250	250	250
Kultura	700	700	700	700	700
Příspěvky - spolky, církev	700	700	700	700	700
Bytové hospodářství	100	100	100	100	100
Veřejné osvětlení, rozhlas	300	300	300	300	300
Nebytové hospodářství	200	200	200	200	200
Odpadové hospodářství	800	800	800	800	800
Zastupitelstvo	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Zeleň	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Správa OÚ	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Pojištění	100	100	100	100	100
Spoření do podílových listů ISČS	200	200	200	200	200
Daně a poplatky státní správě	300	300	300	300	300

Splátka úvěru	1 300	1 300	1 300	0	0
Úroky z úvěru	120	120	120	0	0
Celkem výdaje	14 690	14 690	14 690	13 270	13 270
Zůstatek	4 810	4 810	4 810	6 230	6 230

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

Mezi nedostatky stávajícího způsobu sestavování rozpočtového výhledu patří zejména:

- Jeho nedostatečná aktualizace.
- Téměř neměnný objem příjmů a výdajů. Příjmy jsou v každém roce rozpočtovány ve výši 19 500 tis. Kč, výdaje jsou v období let 2016 – 2018 rozpočtovány v celkovém objemu 14 690 tis. Kč a v následujících letech 2019 a 2020 jsou výdaje ve výši 13 270 tis. Kč.
- Rozpočtový výhled nezohledňuje prognózu Ministerstva financí na rok 2016, kdy by mělo dojít k navýšení daňových příjmů, v souvislosti se zavedením kontrolního hlášení a dalších opatření v boji proti daňovým únikům.
- Stávající rozpočtový výhled obce není podložen žádnými ekonomickými predikcemi či analýzou hospodaření uplynulých let.

Proto lze říci, že stávající rozpočtový výhled je neúčinný a nereaguje na programové cíle obce. Z výše uvedeného lze konstatovat, že sestavování rozpočtového výhledu obce Horní Moštěnice se může jevit spíše jako formální a zákony vyžadovanou záležitostí.

5.2 Programové cíle obce

Prioritami obce v následujících letech jsou:

- **Protipovodňová opatření řeky Moštěnky**, neboť při zvýšené hladině řeky Moštěnky dochází k zaplavení odtokových výustí kanalizace a tím k zabránění odtoku z kanalizace, což má za následek vyplavení sklepů rodinných domů v ulicích Hliníky, Revoluční a Zámostí. Předmětem veřejné zakázky je realizace protipovodňových opatření formou vybudování varovného systému. V současné době má obec Horní Moštěnice již zpracovaný projekt a stavební povolení. Také byla podána žádost o dotaci, jak z programů EU, tak našich ministerstev.
- **Rekonstrukce sociálního zařízení pavilonů ZŠ**, jelikož současný stav je značně zastaralý a nevyhovující. Převážná většina prací bude provedena pracovníky obecního úřadu, včetně financování z rozpočtu obce.

- **Revitalizace chodníků v ulici 9. května**, v současné době jsou chodníky v ulici 9. května ve velmi špatném stavu. Tento programový cíl bude plně financován z rozpočtu obce.
- **Oprava podlahy a stropů tělocvičny ZŠ a MŠ**, v současné době se v tělocvičně nacházejí velké spáry v parketové podlaze a chátrající stropní obložení, díky nimž dochází k vysoké prašnosti. Tato realizační akce bude financována z rozpočtu obce.
- **Oprava místní komunikace v ulici Pod Vinohrady**, jelikož je zpevněná plocha v části této ulice ve velmi špatném stavu. Proto by v roce 2017 mělo dojít ke zhotovení asfaltového povrchu, včetně obrubníků. Tato oprava bude financována z rozpočtu obce.

Programové cíle jsou reálné a vychází ze závěrů jednání Rady obce s Finančním a Kontrolním výborem, Zastupitelstva obce a Komise Rady obce. Obec Horní Moštěnice má vypracovaný a schválený program obnovy obce, který slouží ke stanovení strategie a prioritních oblastí rozvoje obce a nastavení účinných opatření k jejich neustálému zlepšování.

Investiční akce budou financovány z provozního přebytku obce a investičních transferů (sestavení položek 42). Rozpis plánovaných investičních akcí na období let 2016 – 2018 je uveden v následující Tabulce č. 32.

Tab. 32: Rozpis plánovaných investičních akcí v letech 2016-2018

Název investice (v tis. Kč)	2016	2017	2018	Celkem
Protipovodňová opatření	250	8 250		8 500
Rekonstrukce sociálního zařízení pavilonů ZŠ	400	400		800
Revitalizace chodníků v ulici 9. května		500	4 000	4 500
Oprava podlahy a stropů v tělocvičně ZŠ a MŠ			2 000	2 000
Oprava místní komunikace v ulici Pod Vinohrady		1 000		1 000
Investice celkem	650	10 150	6 000	16 800

Zdroj: Interní dokumenty obce Horní Moštěnice (vlastní zpracování)

6 ROZPOČTOVÝ VÝHLED OBCE HORNÍ MOŠTĚNICE 2017-2018

V rámci diplomové práce jsou namodelovány dvě varianty rozpočtového výhledu obce Horní Moštěnice na roky 2017 a 2018. Varianta A je vytvořena jako základní, nezahrnuje zvažované investiční akce. Slouží jako prvotní pohled na vývoj hospodaření obce bez investičních akcí, zahrnuje nejen běžné příjmy a výdaje, ale ukazuje nám, kolik peněžních prostředků zůstává obci ke krytí svých investičních záměrů, aniž by použila návratné finanční prostředky. Tato varianta může být využita, jako výchozí materiál pro modelování hospodaření v budoucích letech. Varianta B vychází z varianty A, a navíc zahrnuje plánované investiční akce.

Rozpočtový výhled je namodelován s jistou mírou opatrnosti, tedy s mírně nižšími očekávanými příjmy a s mírně nadhodnocenými výdaji. Je ale postaven na reálných základech, příjmy a výdaje jsou vypočteny pomocí průměrných hodnot a četnosti jejich výskytu. Konkrétní postup je uveden v úvodu každé varianty rozpočtového výhledu. Data jsou uvedena v celých tisících Kč, procentuální hodnoty jsou zaokrouhleny matematicky na 2 desetinná místa.

Zdroje rozpočtového výhledu obce Horní Moštěnice:

- provedená analýza hospodaření obce v letech 2011 – 2015;
- platný rozpočet obce na rok 2016 – základní dokument, z něhož vychází namodelovaný rozpočtový výhled;
- střednědobý výhled státního rozpočtu – především hodnoty sdílených daní;
- makroekonomická predikce;
- konzultace se starostou obce;
- program obnovy obce Horní Moštěnice;
- předpokládané nahodilé příjmy a výdaje.

6.1 Varianta A – bez investiční akce

Varianta A je vytvořena jako základní, tzn., že neobsahuje zvažované investiční akce. Podstatnou část rozpočtu obce tvoří běžné příjmy a běžné výdaje. Při stanovení jejich výše vycházím z jejich průměrných hodnot a četnosti výskytu. Tato základní varianta, může obci sloužit jako východisko pro zvážení případných budoucích investic.

6.1.1 Nahodilé příjmy a výdaje

V první řadě klasifikuji a příjmy a výdaje, které lze z hlediska jejich výše považovat za nahodilé, jelikož se každý rok opakují, ale v různé výši. Např. u poplatku ze vstupného obec nemůže dopředu určit jeho objem, neboť ten se odvíjí od počtu realizovaných kulturních, sportovních, prodejních či reklamních akcí. Dále výše odvodů z odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu se odvíjí od počtu těchto odnětí, a proto může být jejich výše každý rok různá. Nahodilé příjmy znázorňuje níže uvedené Tabulka č. 33, která zahrnuje vybrané položky daňových i nedaňových příjmů. Při vymezení jejich výše vycházím z realizované analýzy, z jejich průměrné výše a četnosti výskytu. Odvody z loterií a z výherních hracích přístrojů jsou příjmem obce teprve od roku 2012, proto je odvozuji z jejich průměrné výše za předchozí 4 roky.

Tab. 33: Předpokládané nahodilé příjmy obce v letech 2016-2018 - varianta A

Položka v tis. Kč	2016	2017	2018
Odvody z odnětí půdy ze ZPF	40	40	40
Odvody z loterií a podobných her	44	44	44
Odvody z výherních hracích přístrojů	10	10	10
Poplatek za užívání veřejného prostranství	5	5	5
Poplatek ze vstupného	1	1	1
Přijaté sankční platby	35	2	2

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 34 sumarizuje výdaje, které jsou také svou výši nahodilé. Jsou stanoveny z jejich průměrné hodnoty uplynulých let. Položka ostatní platy zahrnuje především refundace platů hrazené jiným organizacím, jejich objem je pro následující roky určen v obvyklé výši 2 tis. Kč. Úroky by se měly v daných letech mírně snižovat v důsledku splacení dříve přijatých úvěrů. Neinvestiční transfery obyvatelstvu se odvíjí od aktuálních potřeb obyvatelstva a také rozhodnutí zastupitelstva, proto je jejich úroveň stanovena průměrem předchozích let. Dále se mezi tyto výdaje obce řadí neinvestiční půjčené prostředky neziskovým organizacím a ostatní neinvestiční výdaje, jelikož jejich výši lze považovat také za nahodilou.

Tab. 34: Předpokládané nahodilé výdaje obce v letech 2016-2018 – varianta A

Položka v tis. Kč	2016	2017	2018
Ostatní platy	2	2	2
Úroky	225	120	120
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	150	150	150
Neinvestiční půjčené prostředky	18	18	18
Ostatní neinvestiční výdaje	9	9	9

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.2 Příjmy

Zásadní podíl na celkových příjmech obce Horní Moštěnice tvoří daňové příjmy. Při jejich predikci jsem vycházela ze střednědobého výhledu státního rozpočtu. Výpočet sdílených daní vychází z návrhu státního rozpočtu na rok 2016, ze střednědobého výhledu státního rozpočtu na léta 2017 a 2018, ze zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní a z přílohy k vyhlášce č. 213/2015 Sb., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a dani z příjmů. Také doporučuji, aby byl rozpočtový výhled v případě změn v rozpočtovém určení daní na budoucí roky aktualizován.

Od roku 2016 by již mělo docházet k postupnému zvýšení daňových příjmů z důvodu zavedení opatření, která by měla omezit daňové úniky. Jedná se především o kontrolní hlášení u daně z přidané hodnoty a elektronickou evidenci tržeb. V roce 2017 ministerstvo financí předpokládá meziroční nárůst inkasa DPH o cca 5,2 %, tj. 12,9 mld. Kč. Nárůst DPH v roce 2017 nebude způsoben žádnými novými legislativními návrhy, dojde pouze k promítnutí dopadů opatření, která byla zavedena v roce 2016. Podle predikce Ministerstva financí se v roce 2018 předpokládá meziroční zvýšení celostátního inkasa daně z přidané hodnoty ve výši cca 4,2 %, tj. 10,9 mld. Kč. U daně z příjmu právnických osob dojde v roce 2017 k meziročnímu nárůstu inkasa o 4 %, v tomto výhledu je zohledněn dopad postupného zavádění elektronické evidence tržeb. V roce 2018 se u této daně předpokládá meziroční zvýšení o cca 3,8 %, neboť se zde bude projevovat plný dopad zavedení elektronické evidence tržeb. Co se týká daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, tak i zde lze v roce 2017 a 2018 předpokládat zvýšení. Inkaso této daně je na rok 2017 predikováno ve výši 101,7 mld. Kč a v roce 2018 107,8 mld. Kč (MF ČR, © 2005-2013a).

Svěřené daně tvoří daň z nemovitých věcí a daň z příjmů právnických osob za obec. V následujících letech se nepředpokládají žádné legislativní změny u daně z nemovitých věcí, proto jsem jejich výši určila průměrem z analyzovaných let.

Podíl obce Horní Moštěnice na celostátním inkasu daní pro obec znázorňuje následující tabulka.

Tab. 35: Podíl obce Horní Moštěnice na celostátním inkasu daní pro obec

Sdílené daně	Podíl obce
DPH (20,83 %)	0,011546 %
DPPO bez daně placené obcí (23,58 %)	0,011546 %
DPFO z kapitálových výnosů (23,58 %)	0,011546 %
DPFO ze SVČ (23,58 %)	0,011546 %
DPFO ze ZČ (23,58 %)	0,011546 %
DPFO ze ZČ (1,5 %)	0,012666 %

Zdroj: MF ČR 2016, (vlastní zpracování)

Zbylé daňové příjmy představují příjmy z poplatků za provoz systému komunálních odpadů, poplatek ze psů a správní poplatky, u kterých se neočekává žádný výrazný růst ani pokles. Proto jsou tyto příjmy stanoveny průměrem předchozích let. Odvody za odnětí půdy ze ZPF, odvody z loterií a podobných her, odvody z výherních hracích přístrojů, poplatek za užívání veřejného prostranství a také poplatek ze vstupného představují příjmy, jejichž výše je nahodilého charakteru.

Tab. 36: Daňové příjmy obce v letech 2016-2018 – varianta A

Položka v tis.	2016	2017	2018
DPH	8 056	8 455	8 820
DPPO	3 885	4 047	4 199
DPFO z kapitálových výnosů	418	428	437
DPFO ze SVČ	162	265	351
DPFO ze ZČ	4 018	4 265	4 522
Daň z nemovitých věcí	1 632	1 632	1 632
DPPO za obec	244	244	244
Poplatek za provoz systému komunálních odpadů	687	687	687
Poplatek za užívání veřejného prostranství	5	5	5
Poplatek ze vstupného	1	1	1
Poplatek ze psů	52	52	52
Správní poplatky	41	41	41
Odvody za odnětí půdy ze ZPF	40	40	40
Odvody z loterií a podobných her	44	44	44
Odvody z výherních hracích přístrojů	10	10	10
Daňové příjmy celkem	19 295	20 216	21 085

Zdroj: vlastní zpracování

Nedaňové příjmy zobrazuje následující Tabulka č. 37. Tyto příjmy netvoří tak zásadní podíl na celkových příjmech obce Horní Moštěnice jako daňové příjmy, přesto je lze na základě provedeného srovnání uplynulých let označit jako poměrně stabilní. Objem nedaňových příjmů vychází z jejich průměrné výše v analyzovaných letech. U příjmů z vlastní činnosti se předpokládá meziroční růstu o cca 4 %. Také příjmy z pronájmu majetku budou postupně narůstat. Přijaté splátky půjčených prostředků jsou tvořeny splátkami půjčených prostředků

od obyvatelstva a jejich výše se bude postupně snižovat, neboť dochází k doběhu půjček. Ostatní položky, jejichž výše je nahodilého charakteru, jsou tedy stanoveny v konstantní výši.

Tab. 37: Nedaňové příjmy obce v letech 2016-2018 – varianta A

Položka v tis. Kč	2016	2017	2018
Příjmy z vlastní činnosti	680	706	734
Příjmy z pronájmu majetku	511	526	553
Výnosy z finančního majetku	28	28	28
Ostatní nedaňové příjmy	484	484	484
Přijaté sankční platby	35	2	2
Přijaté splátky půjčených prostředků	103	80	62
Celkem nedaňové příjmy	1 841	1 826	1 863

Zdroj: vlastní zpracování

Kapitálové příjmy zahrnují pouze příjmy z prodeje pozemků. V roce 2017 se očekává prodej dvou obecních stavebních pozemků nad areálem bývalého statku v celkové hodnotě 1 500 tis. Kč.

Tab. 38: Kapitálové příjmy obce v letech 2016-2018 – varianta A

Položka (v tis. Kč)	2016	2017	2018
Příjmy z prodeje pozemků	0	1 500	0

Zdroj: vlastní zpracování

Přijaté transfery tvoří pravidelné neinvestiční transfery, které jsou obci Horní Moštěnice poskytovány ze státního rozpočtu, případně z rozpočtu krajů. Jejich výše se odvíjí ze schváleného státního rozpočtu na příslušný rok. Úroveň transferů jsem určila na základě schváleného státního rozpočtu na rok 2016 a ze střednědobého výhledu státního rozpočtu. Nepředpokládá se, že se objem neinvestičních transferů poskytnutých ze státního rozpočtu v roce 2016 sníží či zvýší. Přijaté transfery znázorňuje následující Tabulka č. 39.

Tab. 39: Přijaté neinvestiční transfery obce v letech 2016-2018 - varianta A

Položka v tis. Kč	2016	2017	2018
Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy SR	51	51	51
Neinvestiční přijaté transfery ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu	853	853	853
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze SR	430	430	430
Neinvestiční přijaté transfery od krajů	72	72	72
Celkem neinvestiční přijaté transfery	1406	1406	1406

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.3 Výdaje

Běžné a kapitálové výdaje jsou uvedeny v následující tabulce. Běžné výdaje budou mít v letech 2016 – 2018 mírně rostoucí charakter, neboť neinvestiční nákupy se budou dle odhadu starosty obce zvyšovat o cca 3 %. Neinvestiční transfery soukromoprávním a veřejnoprávním subjektům jsou určeny jejich průměrnou výší. Neinvestiční transfery obyvatelstvu, neinvestiční půjčené prostředky a ostatní neinvestiční výdaje jsou určeny jejich průměrnou výší přechozích let a jedná se o výdaje, které mají spíše nahodilou výši. Výdaje na platy, odměny a pojistné jsou stanoveny průměrnou výší z analyzovaných let. Kromě běžných výdajů, které slouží na zajištění chodu obce, jsou na rok 2016 rozpočtovány také kapitálové výdaje. Jejich celková výše činí 500 tis. Kč.

Tab. 40: Běžné a kapitálové výdaje obce v letech 2016-2018 – varianta A

Položka (v tis. Kč)	2016	2017	2018
Neinvestiční nákupy a související výdaje	8 020	8 260	8 508
Neinvestiční půjčené prostředky	18	18	18
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	150	150	150
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	579	579	579
Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům	3 219	3 219	3 219
Ostatní neinvestiční výdaje	9	9	9
Platy a podobné související výdaje	5 076	5 076	5 076
Celkem běžné výdaje	17 071	17 311	17 559
Celkem kapitálové výdaje	500	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.4 Provozní přebytek

Přebytek běžné části rozpočtu (rozdíl mezi běžnými příjmy a výdaji) dosahuje v období let 2016 – 2018 kladných hodnot a pohybuje se v rozmezí 5 471 tis. Kč až 6 795 tis. Kč. Přebytek se zvyšuje v důsledku růstu daňových příjmů. Kapitálový rozpočet je v roce 2016 deficitní, jelikož výdaje převyšují příjmy. Tento schodek bude uhrazen z běžných příjmů obce.

Tab. 41: Běžný a kapitálový rozpočet obce v letech 2016-2018 – varianta A

Položka v tis. Kč	2016	2017	2018
Daňové příjmy	19 295	20 216	21 085
Nedaňové příjmy	1 841	1 826	1 863
Přijaté neinvestiční transfery	1 406	1 406	1 406
Běžné příjmy	22 542	23 448	24 354
Běžné výdaje	17 071	17 311	17 559
Provozní přebytek	5 471	6 137	6 795
Kapitálové příjmy	0	1 500	0
Investiční dotace	0	0	0

Kapitálové příjmy celkem	0	1 500	0
Kapitálové výdaje	500	0	0
Přebytek kapitálového rozpočtu	-500	1 500	0

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.5 Ukazatel dluhové služby

Ukazatel dluhové služby v % nepřekračuje ani v jednom roce doporučenou hodnotu 30 %, pohybuje se v rozmezí 13,74 % až 5,83 %. Vývoj ukazatele dluhové služby v jednotlivých letech je zachycen v následující Tabulce č. 42. Z těchto výsledků vyplývá, že obec Horní Moštěnice bude schopna uhradit jak úroky, tak i splátky půjčených prostředků z příjmů v daném roce.

Tab. 42: Ukazatel dluhové služby v letech 2016-2018 – varianta A

Položka v tis. Kč	2016	2017	2018
Úroky	225	120	120
Uhr. splátky dluhopisů a půjč. prostředků	2 872	1 300	1 300
Dluhová služba	3 097	1 420	1 420
Příjem celkem	22 542	24 948	24 354
Dluhová základna	22 542	24 948	24 354
Ukazatel dluhové služby	13,74 %	5,69 %	5,83 %

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.6 Volné finanční prostředky

Volné finanční prostředky představují hodnoty finančních prostředků, které obci zůstanou k dispozici na financování investičních akcí po splnění svých závazků. Jelikož tato základní varianta rozpočtového výhledu nepočítá s investičními akcemi, hodnota těchto prostředků znázorňuje výši finančních prostředků, kterou obec může využít na financování investičních aktivit a jednorázových akcí neinvestičního charakteru. Z následující Tabulky č. 43 je patrné, že obec Horní Moštěnice může ve sledovaném období investovat každoročně částku od 2 mil. Kč do cca 5,4 mil. Kč, aniž by uvažovala o cizích finančních zdrojích.

Tab. 43: Volné finanční prostředky v letech 2016-2018 – varianta A

Položka v tis. Kč	2016	2017	2018
Daňové příjmy	19 295	20 216	21 085
Nedaňové příjmy	1 841	1 826	1 863
Kapitálové příjmy	0	1 500	0
Přijaté neinvestiční transfery	1 406	1 406	1 406
Příjmy celkem	22 542	24 948	24 354
Běžné výdaje	17 071	17 311	17 559
Kapitálové výdaje	500	0	0

Výdaje celkem	17 571	17 311	17 559
Saldo příjmů a výdajů	4 971	7 637	6 795
Uhr. Splátky dluhopisů a půjč. prostředků	2 872	1 300	1 300
Volné finanční prostředky	2 099	6 337	5 495

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.7 Rozpočtový výhled varianta A

Přehled hospodaření obce Horní Moštěnice v letech 2016 – 2018 znázorňuje následující tabulka. Příjmy a výdaje jsou klasifikovány zvlášť do běžného a kapitálového rozpočtu a následně jsou sumarizovány.

Tab. 44: Přehled hospodaření obce v letech 2016-2018 – varianta A

Položka v tis. Kč	2016	2017	2018
Daňové příjmy	19 295	20 216	21 085
Nedaňové příjmy	1 841	1 826	1 863
Přijaté neinvestiční transfery	1 406	1 406	1 406
Běžné příjmy celkem	22 542	23 448	24 354
Kapitálové příjmy	0	1 500	0
Přijaté investiční transfery	0	0	0
Kapitálové příjmy celkem	0	1 500	0
Příjmy celkem	22 542	24 948	24 354
Běžné výdaje	17 071	17 311	17 559
Kapitálové výdaje	500	0	0
Výdaje celkem	17 571	17 311	17 559
Saldo příjmů a výdajů	4 971	7 637	6 795
Změna stavu bankovního účtu	-1 899	-6 137	-5 295
Dl. Přijaté půjčené prostředky (DPPP)	0	0	0
Uhrazené splátky DPPP	-2 872	-1 300	-1 300
Řízení likvidity	-200	-200	-200
Financování	-4 971	-7 637	-6 795
PŘÍJMY VŠECHNY	22 542	24 948	24 354
VÝDAJE VŠECHNY	20 443	18 611	18 859
SALDO ÚPLNÉ	2 099	6 337	5 495
Provozní přebytek	5 471	6 137	6 795
PP - splátky DPPP	2 599	4 837	5 495
Dluhová služba	3 097	1 420	1 420
Dluhová základna	22 542	24 948	24 354
Ukazatel dluhové služby v %	13,74	5,69	5,83

Zdroj: vlastní zpracování

Níže uvedená Tabulka č. 45 znázorňuje rozpočtový výhled obce Horní Moštěnice na rok 2017 a 2018, také zobrazuje předpoklad výsledného hospodaření obce za rok 2016.

Tab. 45: Rozpočtový výhled obce Horní Moštěnice varianta A

Položka v tis. Kč	2016	RV 2017	RV 2018
DPH	8 056	8 455	8 820
DPPO	3 885	4 047	4 199
DPFO z kapitálových výnosů	418	428	437
DPFO ze SVČ	162	265	351
DPFO ze ZČ	4 018	4 265	4 522
Daň z nemovitých věcí	1 632	1 632	1 632
DPPO za obec	244	244	244
Poplatek za provoz systému komunálních odpadů	687	687	687
Poplatek za užívání veřejného prostranství	5	5	5
Poplatek ze vstupného	1	1	1
Poplatek ze psů	52	52	52
Správní poplatky	41	41	41
Odvody za odnětí půdy ze ZPF	40	40	40
Odvody z loterií a podobných her	44	44	44
Odvody z výherních hracích přístrojů	10	10	10
Daňové příjmy	19 295	20 216	21 085
Příjmy z vlastní činnosti	680	706	734
Příjmy z pronájmu majetku	511	526	553
Výnosy z finančního majetku	28	28	28
Ostatní nedaňové příjmy	484	484	484
Přijaté sankční platby	35	2	2
Přijaté splátky půjčených prostředků	103	80	62
Nedaňové příjmy	1 841	1 826	1 863
Příjmy z prodeje pozemků	0	1 500	0
Kapitálové příjmy	0	1 500	0
Neinvestiční transfery z všeobecné pokladní správy SR	51	51	51
Neinvestiční transfery ze SR v rámci dotačního vztahu	853	853	853
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze SR	430	430	430
Neinvestiční přijaté transfery od krajů	72	72	72
Přijaté transfery	1 406	1 406	1 406
Příjmy třída 1+2+3+4	22 542	24 948	24 354
Neinvestiční nákupy a související výdaje	8 020	8 260	8 508
Neinvestiční půjčené prostředky	18	18	18
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	150	150	150
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	579	579	579
Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům	3 219	3 219	3 219
Ostatní neinvestiční výdaje	9	9	9
Platy a podobné související výdaje	5 076	5 076	5 076
Běžné výdaje	17 071	17 311	17 559
Kapitálové výdaje	500	0	0
Výdaje třída 5+6	17 571	17 311	17 559
Saldo příjmů a výdajů	4 971	7 637	6 795
Změna stavu bankovního účtu	-1 899	-6 137	-5 295
Dl. Přijaté půjčené prostředky (DPPP)	0	0	0

Uhrazené splátky DPPP	-2 872	-1 300	-1 300
Řízení likvidity	-200	-200	-200
Financování	-4 971	-7 637	-6 795
PŘÍJMY VŠECHNY	22 542	24 948	24 354
VÝDAJE VŠECHNY	20 443	18 611	18 859
SALDO ÚPLNÉ	2 099	6 337	5 495
Provozní přebytek	5 471	6 137	6 795
PP - splátky DPPP	2 599	4 837	5 495
Dluhová služba	3 097	1 420	1 420
Dluhová základna	22 542	24 948	24 354
Ukazatel dluhové služby v %	13,74	5,69	5,83

Zdroj: vlastní zpracování

6.2 Varianta B – s investiční akcí

Varianta rozpočtového výhledu B je odvozena z varianty A, a je navržena jako alternativní. Tato varianta rozpočtového výhledu obsahuje zvažované investiční akce, které by se měly realizovat v letech 2016 – 2018. Realizace programových cílů přinese změny, jak v příjmech, tak i ve výdajích obce Horní Moštěnice.

Sestavený rozpočtový výhled obsahuje investiční akce, které budou financovány z provozního přebytku obce a investičních transferů v celkové výši 16 800 tis. Kč. Nejvyšší objem investic představuje rok 2017, a to 10 150 tis. Kč, přičemž se jedná o investiční akci na protipovodňová opatření, na které je možné získat relativně vysoké procento investičních transferů z operačního programu Životního prostředí (ve výhledu ve výši 80 % celkových nákladů na investice). V roce 2016 bude předložena žádost o dotaci. Dle výhledu bude projekt realizován v období let 2016 a 2017. Dotace bude poskytnuta ex post na konci roku 2017. Tato varianta počítá v roce 2016 s přijetím úvěru na předfinancování projektu na protipovodňová opatření ve výši 6 800 tis. Kč, splátka jistiny a úroku je dohromady 765 tis. Kč. Další plánované investiční akce v letech 2016 – 2018 budou financovány z rozpočtu obce Horní Moštěnice, respektive z provozního přebytku. Následující Tabulka č. 46 zobrazuje plánované investiční akce a způsob jejich financování.

Tab. 46: Přehled investičních akcí na období let 2016 - 2018

Název investice (v tis. Kč)	2016	2017	2018	Celkem	Spoluúčast obce	Dotace
Protipovodňová opatření	250	8 250		8 500	20 %	80 %
Rekonstrukce sociálního zařízení pavilonů ZŠ	400	400		800	100 %	
Revitalizace chodníků v ulici 9. května		500	4 000	4 500	100 %	

Oprava podlahy a stropů v tělocvičně ZŠ a MŠ			2 000	2 000	100 %	
Oprava místní komunikace v ulici Pod Vinohrady		1 000		1 000	100 %	
Investice celkem	650	10150	6000	16800		

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.1 Příjmy a výdaje

Varianta rozpočtového výhledu B je odvozena ze základní varianty A, proto jsem upravila rozpočtový výhled o příjmy a výdaje, které souvisejí s plánovanými investičními akcemi v letech 2016 – 2018. Investiční dotace z operačního programu Životního prostředí na realizaci investiční akce protipovodňová opatření řeky Moštěnky představuje příjem v roce 2017. V roce 2016 budou vynaloženy výdaje na rekonstrukci sociálního zařízení ZŠ a protipovodňové opatření v celkové výši 650 tis. Kč, v roce 2017 dosahují kapitálové výdaje celkové výše 10 150 tis. Kč a to zejména díky výdajům na protipovodňová opatření, rekonstrukci sociálního zařízení ZŠ, revitalizaci chodníků v ulici 9. května a opravu místní komunikace v ulici Pod Vinohrady.

Tab. 47: Příjmy a výdaje - investiční akce v letech 2016-2018 – varianta B

Položka v tis. Kč	2016	2017	2018
Investiční přijaté transfery z OP Životního prostředí	0	6 800	0
Celkem přijaté investiční transfery	0	6 800	0
Ostatní nákupy DNHM	500	0	0
Budovy, haly a stavby (silnice)	650	10 150	6 000
Celkem kapitálové výdaje	1 150	10 150	6 000

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.2 Dluhová služba

Dluhová služba poskytuje přehled o nové výpůjční aktivitě obce. Předfinancování investiční akce protipovodňová opatření je formou municipálního úvěru u Českomoravské záruční a rozvojové banky, který je poskytován na dobu deseti let s úrokovou sazbou 2,2 % ročně. Úvěr byl namodelován jako anuitní, splátka úroku a jistiny je roční. Následující Tabulka č. 48 znázorňuje splátky úroků a jistiny nově přijatého úvěru na danou investici.

Tab. 48: Dluhová služba - nově přijatý úvěr – varianta B

Položka v tis. Kč	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Úroky	150	136	122	108	94	79	64	48	33	16
Splátka jistiny	615	629	643	657	671	686	701	717	732	749
Celkem	765	765	765	765	765	765	765	765	765	765

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.3 Provozní přebytek

Uskutečnění investičních aktivit v období let 2016 – 2018 ovlivní zejména kapitálovou část rozpočtu. Výjimku tvoří pouze úroky z nově přijatého úvěru, které jsou součástí běžných výdajů. Provozní přebytek (rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji) je v celém sledovaném období rozpočtového výhledu kladný, a to v rozmezí 5 471 tis. Kč (2016) až 6 659 tis. Kč (2018). Kapitálový rozpočet je v letech 2016 - 2018 schodkový, neboť v těchto letech dojde k realizaci investičních akcí. Nejvyšší schodek je 6 000 tis. Kč v roce 2018. Naopak v roce 2016 kapitálový rozpočet dosahuje nejmenšího deficitu, v roce 2017 je tento schodek také nižší než v roce 2018, a to zejména z důvodu přijetí investiční dotace na protipovodňová opatření a také díky kapitálovým příjmům, které zahrnují příjmy z prodeje pozemků v celkové hodnotě 1 500 tis. Kč.

Tab. 49: Běžný a kapitálový rozpočet v letech 2016-2018 – varianta B

Položka v tis. Kč	2016	2017	2018
Daňové příjmy	19 295	20 216	21 085
Nedaňové příjmy	1 841	1 826	1 863
Přijaté neinvestiční transfery	1 406	1 406	1 406
Běžné příjmy	22 542	23 448	24 354
Běžné výdaje	17 071	17 461	17 695
Provozní přebytek	5 471	5 987	6 659
Kapitálové příjmy	0	1 500	0
Investiční dotace	0	6 800	0
Kapitálové příjmy celkem	0	8 300	0
Kapitálové výdaje	1 150	10 150	6 000
Přebytek kapitálového rozpočtu	-1 150	-1 850	-6 000

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.4 Ukazatel dluhové služby

Dluhová služba poskytuje užitečný přehled o výpůjční aktivitě obce Horní Moštěnice a o jeho schopnostech splácet dluh ze svých příjmů. Ukazatel dluhové služby v % nepřekračuje ani v jednom roce doporučenou hodnotu 30 %, pohybuje se v rozmezí 13,74 % až

6,88 %. Vývoj ukazatele dluhové služby v jednotlivých letech je zachycen v následující Tabulce 50. Z těchto výsledků vyplývá, že obec Horní Moštěnice bude schopna uhradit jak úroky, tak i splátky půjčených prostředků z příjmů v daném roce. Od roku 2017 dluhová služba zahrnuje navíc úrok a splátku nově přijatého úvěru ve výši 765 tis. Kč (jistina a úrok).

Tab. 50: Ukazatel dluhové služby v letech 2016-2018 – varianta B

Položka v tis. Kč	2016	2017	2018
Úroky	225	270	256
Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	2 872	1 915	1 929
Dluhová služba	3 097	2 185	2 185
Příjem celkem	22 542	31 748	24 354
Dluhová základna	22 542	31 748	24 354
Ukazatel dluhové služby	13,74 %	6,88 %	8,97 %

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.5 Volné finanční prostředky

Volné finanční prostředky má obec Horní Moštěnice k dispozici pouze v roce 2016 ve výši 1 449 tis. Kč a v roce 2017 dosahují úrovně 2 222 tis. Kč. Z důvodu realizace investičních akcí ve sledovaném období nemá obec v letech 2018 k dispozici volné finanční prostředky. Blíže znázorňuje následující Tabulka č. 51.

Tab. 51: Volné finanční prostředky v letech 2016-2018 – varianta B

Položka v tis. Kč	2016	2017	2018
Daňové příjmy	19 295	20 216	21 085
Nedaňové příjmy	1 841	1 826	1 863
Kapitálové příjmy	0	1 500	0
Přijaté neinvestiční transfery	1 406	1 406	1 406
Přijaté investiční transfery	0	6 800	0
Příjmy celkem	22 542	31 748	24 354
Běžné výdaje	17 071	17 461	17 695
Kapitálové výdaje	1 150	10 150	6 000
Výdaje celkem	18 221	27 611	23 695
Saldo příjmů a výdajů	4 321	4 137	659
Uhr. Splátky dluhopisů a půjč. prostředků	2 872	1 915	1 929
Volné finanční prostředky	1 449	2 222	0

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.6 Rozpočtový výhled varianta B

Přehled hospodaření obce Horní Moštěnice v letech 2016 – 2018 znázorňuje následující tabulka. Příjmy a výdaje jsou klasifikovány zvlášť do běžného a kapitálového rozpočtu a následně jsou sumarizovány.

Tab. 52: Přehled hospodaření obce v letech 2016 - 2018 – varianta B

Položka v tis. Kč	2016	2017	2018
Daňové příjmy	19 295	20 216	21 085
Nedaňové příjmy	1 841	1 826	1 863
Přijaté neinvestiční transfery	1 406	1 406	1 406
Běžné příjmy celkem	22 542	23 448	24 354
Kapitálové příjmy	0	1 500	0
Přijaté investiční transfery	0	6 800	0
Kapitálové příjmy celkem	0	8 300	0
Příjmy celkem	22 542	31 748	24 354
Běžné výdaje	17 071	17 461	17 695
Kapitálové výdaje	1 150	10 150	6 000
Výdaje celkem	18 221	27 611	23 695
Saldo příjmů a výdajů	4 321	4 137	659
Změna stavu bankovního účtu	-1 249	-8822	1470
Dl. Přijaté půjčené prostředky (DPPP)	0	6 800	0
Uhrazené splátky DPPP	-2 872	-1 915	-1 929
Řízení likvidity	-200	-200	-200
Financování	-4 321	-4137	-659
PŘÍJMY VŠECHNY	22 542	38 548	24 354
VÝDAJE VŠECHNY	21 093	29 526	25 624
SALDO ÚPLNÉ	1 449	9 022	-1 270
Provozní přebytek	5 471	5 987	6 659
PP - splátky DPPP	2 599	4 072	4 730
Dluhová služba	3 097	2 185	2 185
Dluhová základna	22 542	31 748	24 354
Ukazatel dluhové služby v %	13,74 %	6,88 %	8,97 %

Zdroj: vlastní zpracování

Rozpočtový výhled B na roky 2017 a 2018 je znázorněn v příložené Tabulce č. 53, která zobrazuje také předpokládané výsledné hospodaření obce Horní Moštěnice za rok 2016.

Tab. 53: Rozpočtový výhled obce Horní Moštěnice varianta B

Položka v tis. Kč	2016	RV 2017	RV 2018
DPH	8 056	8 455	8 820
DPPO	3 885	4 047	4 199
DPFO z kapitálových výnosů	418	428	437
DPFO ze SVČ	162	265	351
DPFO ze ZČ	4 018	4 265	4 522
Daň z nemovitých věcí	1 632	1 632	1 632
DPPO za obec	244	244	244
Poplatek za provoz systému komunálních odpadů	687	687	687
Poplatek za užívání veřejného prostranství	5	5	5
Poplatek ze vstupného	1	1	1
Poplatek ze psů	52	52	52
Správní poplatky	41	41	41

Odvody za odnětí půdy ze ZPF	40	40	40
Odvody z loterií a podobných her	44	44	44
Odvody z výherních hracích přístrojů	10	10	10
Daňové příjmy	19 295	20 216	21 085
Příjmy z vlastní činnosti	680	706	734
Příjmy z pronájmu majetku	511	526	553
Výnosy z finančního majetku	28	28	28
Ostatní nedaňové příjmy	484	484	484
Přijaté sankční platby	35	2	2
Přijaté splátky půjčených prostředků	103	80	62
Nedaňové příjmy	1 841	1 826	1 863
Příjmy z prodeje pozemků	0	1 500	0
Kapitálové příjmy	0	1 500	0
Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy SR	51	51	51
Neinvestiční přijaté transfery ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu	853	853	853
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze SR	430	430	430
Neinvestiční přijaté transfery od krajů	72	72	72
Investiční přijaté transfery	0	6800	0
Přijaté transfery	1 406	8 206	1 406
Příjmy třída 1+2+3+4	22 542	31 748	24 354
Neinvestiční nákupy a související výdaje	8020	8410	8644
Neinvestiční půjčené prostředky	18	18	18
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	150	150	150
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	579	579	579
Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům	3219	3219	3219
Ostatní neinvestiční výdaje	9	9	9
Platy a podobné související výdaje	5076	5076	5076
Celkem běžné výdaje	17 071	17 461	17 695
Celkem kapitálové výdaje	1 150	10 150	6 000
Výdaje třída 5+6	18 221	27 611	23 695
Saldo příjmů a výdajů	4 321	4 137	659
Změna stavu bankovního účtu	-1249	-8822	1470
Dl. Přijaté půjčené prostředky (DPPP)	0	6800	0
Uhrazené splátky DPPP	-2 872	-1 915	-1 929
Řízení likvidity	-200	-200	-200
Financování	-4 321	-4 137	-659
PŘÍJMY VŠECHNY	22 542	38 548	24 354
VÝDAJE VŠECHNY	21 093	29 526	25 624
SALDO ÚPLNÉ	1 449	9 022	-1 270
Provozní přebytek	5 471	5 987	6 659
PP - splátky DPPP	2 599	4 072	4 730
Dluhová služba	3 097	2 185	2 185
Dluhová základna	22 542	31 748	24 354
Ukazatel dluhové služby v %	13,74%	6,88%	8,97%

Zdroj: vlastní zpracování

6.3 Shrnutí a doporučení

Rozpočtový výhled obce Horní Moštěnice byl sestaven na základě provedené analýzy hospodaření uplynulých let 2011 - 2015 a současných priorit obce ve dvou variantách.

Základní varianta rozpočtového výhledu A byla sestavena bez zvažovaných investičních akcí. Důležitou část rozpočtu obce tvoří běžné příjmy a běžné výdaje. Tuto základní variantu může obec využít pro zvážení případných budoucích investic. Provozní přebytek obce Horní Moštěnice ve všech letech dosahuje kladných hodnot, jeho výše se pohybuje na úrovni od 5 471 tis. Kč do 6 795 tis. Kč. Kapitálový rozpočet vykazuje v roce 2016 deficit 500 tis. Kč, neboť výdaje převyšují příjmy. Tento schodek bude uhrazen z přebytku běžného rozpočtu, ale i přesto bude celkové saldo příjmů a výdajů dosahovat kladných hodnot. Ukazatel dluhové služby se pohybuje v rozmezí 13,74 % až 5,83 %. Volné finanční prostředky představují hodnoty finančních prostředků, které obec může využít na financování investičních aktivit a jednorázových akcí neinvestičního charakteru. Obec Horní Moštěnice může ve sledovaném období investovat každoročně částku od 2 mil. Kč do cca 5,4 mil. Kč, aniž by uvažovala o cizích finančních zdrojích.

Daňové příjmy tvoří stěžejní příjem rozpočtu obce Horní Moštěnice, od roku 2016 lze očekávat příznivější vývoj u daňových příjmů zejména z důvodu zavedení opatření, která by měla omezit daňové úniky. Jedná se především o kontrolní hlášení u daně z přidané hodnoty a elektronickou evidenci tržeb. Tyto příjmy se budou pohybovat nad průměrem předchozích let, a to v rozmezí od 19 295 tis. Kč do 21 085 tis. Kč. Nedaňové příjmy se na celkových příjmech nepodílí tak zásadně, ale jejich výše by se měla pozvolna zvyšovat. Do rozpočtového výhledu byly zahrnuty pouze plánované kapitálové příjmy z prodeje dvou obecních pozemků v roce 2017.

Běžné výdaje zahrnují zejména výdaje na platy, odměny a pojistné, dále neinvestiční nákupy, neinvestiční transfery obyvatelstvu či neinvestiční transfery soukromoprávním a veřejnoprávním subjektům. Tyto výdaje, které slouží na zajištění chodu obce, budou mít v letech 2016 – 2018 mírně rostoucí charakter. Kromě běžných výdajů, jsou na rok 2016 rozpočtovány také kapitálové výdaje a jejich celková výše činí 500 tis. Kč.

Rozpočtový výhled dosahuje v každém roce kladných hodnot. Přebytek obce Horní Moštěnice je určen zejména k úhradě splátek dlouhodobých přijatých půjčených prostředků, zbylé finanční prostředky mohou být uloženy například na bankovní účet.

Alternativní varianta rozpočtového výhledu B zahrnuje zvažované investiční akce. Obec Horní Moštěnice plánuje realizovat několik investičních akcí v letech 2016 - 2018 a jejich celkový objem činí přibližně 16 800 tis. Kč. Z tohoto důvodu je navrženo částečné financování investiční akce Protipovodňová opatření řeky Moštěnky formou investiční dotace z operačního programu Životního prostředí (ve výhledu ve výši 80 % celkových nákladů na investice). Z důvodu předfinancování tohoto projektu by musela obec Horní Moštěnice přijmout municipální úvěr u Českomoravské záruční a rozvojové banky odhadem ve výši 6 800 tis. Kč, který by byl poskytnut na dobu deseti let s úrokovou sazbou 2,2 % ročně. Úvěr byl namodelován jako anuitní, splátka úroku a jistiny je roční. Další plánované investiční akce v letech 2016 – 2018 budou financovány z rozpočtu obce Horní Moštěnice, respektive z provozního přebytku.

Provozní přebytek (rozdíl běžných příjmů a běžných výdajů) je 5 471 tis. Kč v roce 2016, 5 987 tis. Kč v roce 2017 a 6 659 tis. Kč v roce 2018. Saldo příjmů a výdajů kapitálového rozpočtu dosahuje ve všech letech záporných hodnot, neboť v těchto letech dojde k realizaci investičních akcí. Nejvyšší schodek je 6 000 tis. Kč v roce 2018. Naopak v roce 2016 kapitálový rozpočet dosahuje nejmenšího deficitu, v roce 2017 je tento schodek také nižší než v roce 2018, a to díky investiční dotaci a kapitálovým příjmům z prodeje pozemků. Schodek kapitálového rozpočtu bude kryt z přebytku běžného rozpočtu. Ukazatel dluhové služby se pohybuje v rozmezí 13,74 % až 6,88 %. Od roku 2017 dluhová služba zahrnuje navíc úrok a splátku nově přijatého úvěru ve výši 765 tis. Kč (jistina a úrok).

Varianta rozpočtového výhledu B pracuje s očekávanou mírou podpory, realita však může být zcela odlišná. Při zvažování překlenout období mezi nutností hradit investice a přijetí dotace lze konstatovat, že každý finanční ústav poskytuje tyto úvěry především na základě zhodnocení bonity klienta a ke každému žadateli přistupuje více méně individuálně. Připravený rozpočtový výhled může obec Horní Moštěnice využít jako podklad při žádosti o tento úvěr.

6.4 Porovnání stávajícího způsobu sestavování rozpočtového výhledu a návrhu rozpočtového výhledu

Jak jsem zjistila, tak rozpočtový výhled obce Horní Moštěnice není dostatečně kvalitně zpracován. I přestože je výhled sestaven v souladu se zákonem na dobu 5 let, mezi jeho nedostatky patří nedostatečná aktualizace, a téměř neměnný objem příjmů a výdajů. Příjmy i výdaje jsou sestavovány téměř ve stejné výši. Příjmy jsou v každém roce rozpočtovány ve výši

19 500 tis. Kč, výdaje jsou v roce 2016 až 2018 rozpočtovány v celkovém objemu 14 690 tis. Kč a v následujících letech 2019 a 2020 jsou výdaje ve výši 13 270 tis. Kč. Rozpočtový výhled nepočítá s prognózou Ministerstva financí na rok 2016, kdy by mělo dojít k navýšení daňových příjmů. Tyto výnosy by měly růst v souvislosti se zavedením kontrolního hlášení k dani z přidané hodnoty a dalších opatření v souvislosti s bojem proti daňovým únikům. Dle provedených srovnání lze říci, že obec Horní Moštěnice při schvalování rozpočtu na následující rozpočtové období vychází ze sestaveného rozpočtového výhledu, ale během každého rozpočtového období dojde k velkému množství úprav a rozpočtových opatření, že se konečný rozpočet po úpravách liší od rozpočtového výhledu vztahující se na dané rozpočtové období.

I přes skutečnost, že obec Horní Moštěnice sestavuje rozpočtový výhled, není tento pomocný nástroj finančního řízení využíván příliš účinně. Proto se může jevit sestavení rozpočtového výhledu obce jako pouze formální a vyžadovaná záležitost, jelikož jeho pevná závaznost není nijak definována.

Navrhovaný rozpočtový výhled je podložen analýzou hospodaření obce Horní Moštěnice v letech 2011 až 2015. Na základě výsledků byly odhadnuty příjmy a výdaje na období let 2016, 2017 a 2018. Odhad příjmů a výdajů je podložen makroekonomickou predikcí Ministerstva financí a státním rozpočtem. Výhled je zpracován na roky 2017 a 2018, tedy v minimální zákonem požadované délce, a v roce 2018 jej bude nutné prodloužit. Navrhovaný rozpočtový výhled je sestaven ve dvou variantách, kdy varianta A je namodelována jako základní, varianta B obsahuje zvažované investiční akce. Tento pomocný finanční nástroj poskytuje ucelený přehled o budoucím hospodaření obce, jak v souhrnném, tak i v detailním členění příjmů a výdajů obce. Rozpočtový výhled by měl zahrnovat analýzu běžného a kapitálového rozpočtu a tím by měl lépe zhodnocovat finanční činnosti obce. Díky tomu by měla obec lépe plánovat salda příjmů a výdajů, a díky vzniklým přebytkům financovat případné investiční akce obce.

6.4.1 Možnosti zlepšení postupu při sestavování rozpočtového výhledu

Díky provedené analýze hospodaření a navrhnutého rozpočtového výhledu jsem stanovila možnosti, jak zlepšit postup při sestavování rozpočtového výhledu obce Horní Moštěnice.

- ✓ **Analýza hospodaření**

- Předpokladem kvalitního řízení financí obce je znalost finančního zdraví obce, tedy jeho finanční kondice. Obec může získat souhrnný pohled na finanční zdraví pouze v případě, má-li ucelené informace v časové řadě a v souvislostech. Aby byl rozpočtový výhled smysluplně a kvalitně zpracován, doporučují analyzovat minulé hospodaření alespoň za čtyři předcházející roky. Z této analýzy lze vysledovat určité závislosti a následně i správně určit možný vývoj pro následující období. V rámci analýzy hospodaření je nezbytné se zaměřit na strukturu příjmů a výdajů, na jejich vývoj a identifikaci významných odchylek jednotlivých položek. Díky tomu lze jednoduše stanovit, které příjmy a výdaje obce mají pravidelný či nahodilý charakter.
  - Riziko: Analýza hospodaření nebude provedena nebo bude provedena pouze na úrovni základních parametrů.
- ✓ **Aktualizace rozpočtového výhledu**
- Rozpočtový výhled obce lze považovat za plánovací dokument, jenž je někdy nutno upravit v závislosti na vývoji hospodaření obce. Hospodaření obce se vyvíjí, to tedy znamená, že může dojít ke změnám plánovaných záměrů a programových cílů obce. Proto je nezbytné rozpočtový výhled aktualizovat. Nejlepším okamžikem je období schvalování rozpočtu na příslušný rok, kdy lze rozpočtový výhled posunout o rok dopředu a také ho podle situace upravit a aktualizovat.
  - Riziko: Nedodržením této zásady lze rozpočtový výhled považovat za neefektivní, jelikož dojde ke zkreslení dat.
- ✓ **Prognóza sdílených daní**
- Největší část příjmů obce tvoří daňové příjmy, ty je velmi těžké předvídat vzhledem k častým změnám v daňových zákonech. Aby byl rozpočtový výhled co nejpřesnější, je vhodné vycházet z prognózy sdílených daní, ale také sledovat změny v zákoně o DPH a dani z příjmu. Ve výši daňových příjmů se také odráží stav naší ekonomiky. Stávající rozpočtový výhled obce není podložen žádnými ekonomickými predikcemi.
  - Riziko: Nedostatek potřebných odborných znalostí zastupitelů obce.
- ✓ **Struktura rozpočtového výhledu**

- Rozpočtový výhled by měl v podstatě zahrnovat souhrnné ukazatele, mezi které se řadí celkové příjmy, výdaje, pohledávky a závazky. Dále by měl obsahovat souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, dále informace týkající se zejména dlouhodobých závazků a pohledávek, finančních zdrojů a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. Rozpočtový výhled se prioritně sestavuje z běžných příjmů a výdajů obce. Je vhodné analyzované příjmy a výdaje rozdělit na běžné a kapitálové. Běžné dále rozčlenit na pravidelně se opakující a nahodilé. V případě dlouhodobých závazků je nezbytné uvést jejich dopady na hospodaření obce po celou dobu trvání závazku.
- Riziko: Nedodržení navrhované struktury rozpočtového výhledu.
- ✓ **Délka období rozpočtového výhledu**
  - Aby byl rozpočtový výhled sestaven co nejpřesněji, doporučuji využít spodní hranici, kterou stanovuje zákon tj. období dvou let následující po roce, na který se sestavuje roční rozpočet obce. Čím kratší je období, tím menší je nejistota a riziko vzniku většího množství změn a událostí, které mohou mít vliv na finanční řízení obce. Důvodem je zejména neustále se měnící ekonomické a politické prostředí, které obcím znemožňuje dlouhodobější plánování.
  - Riziko: Nedodržením této zásady může docházet k většímu počtu změn a událostí, které ovlivní budoucí finanční řízení obce.
- ✓ **Sestavení a vyhodnocování kapitálového rozpočtu**
  - Plánování kapitálových příjmů a výdajů obce, by mělo zajistit přesnější sestavení rozpočtového výhledu. Důsledné zvažování reálnosti zapojování plánovaných kapitálových příjmů a s tím spojené plánování kapitálových výdajů by mělo zajistit, aby nedocházelo k případnému zadlužování obce.
  - Riziko: Absence plánování kapitálového rozpočtu může mít za následek případné zadlužení obce.
- ✓ **Provozní přebytek**
  - Provozní přebytek obce nám říká, že obec je schopna pokrýt běžné výdaje běžnými příjmy, tzn., že nedochází k tvorbě deficitu. Přebytek může být navíc využit pro financování investičních akcí obce. Proto doporučuji, aby byla věnována velká pozornost zejména přebytku běžné části rozpočtu obce.

- Riziko: Nižší podíl daňových a nedaňových příjmů obce a současný růst běžných výdajů obce.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce je návrh rozpočtového výhledu obce Horní Moštěnice na roky 2017 a 2018. Práce je rozčleněna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je věnována obecné charakteristice finančního hospodaření obce a rozpočtovému výhledu, vychází ze studia příslušných zákonů, odborné literatury a odborných časopisů. V této souvislosti jsem se v první kapitole zaměřila na rozpočet obce a jeho funkci, zásady a metody sestavení rozpočtu, rozpočtovou skladbu. Dále zdůrazňuje úlohu finanční analýzy, která slouží zejména pro kvalitnější finanční rozhodování na úrovni obce. Finanční analýzu lze považovat za účinný nástroj kontroly, neboť poskytuje zpětnou vazbu o tom, zda obec hospodáří s veřejnými prostředky hospodárně, účelně a efektivně. Druhá kapitola se zabývá rozpočtovým výhledem a metodikou pro jeho sestavení. Práce zdůrazňuje také význam rozpočtového výhledu ve finančním plánování obce, současně dokládá i negativní faktory, které působí na jeho kvalitu.

Navazující praktická část v úvodu představuje obec Horní Moštěnici a popisuje významné investice v uplynulých letech. Práce se dále věnuje analýze hospodaření obce v letech 2011 - 2015, obsahuje i návrh rozpočtového výhledu obce na roky 2017 a 2018. V rámci této práce byla provedena podrobnější analýza příjmů a výdajů v jednotlivých letech. Na základě těchto výsledků lze konstatovat, že daňové příjmy představují stěžejní příjem obce. Dále byla provedena finanční analýza obce a analýza schváleného rozpočtu na rok 2016. Obec měla po celé sledované období podobnou skladbu příjmů. Co do objemu nejvýznamnější roli v hospodaření obce hrají příjmy daňové, které v analyzovaném období rostly. Daňové a nedaňové příjmy tvoří stabilní příjem rozpočtu obce Horní Moštěnice. U kapitálových příjmů se potvrdilo to, že jsou nahodilého charakteru a odvíjí se od aktuálních priorit obce. Průměrný podíl těchto příjmů na celkových příjmech obce se pohyboval kolem 3 %. Na celkovém objemu příjmů obce se významně podílely také přijaté transfery, nezanedbatelnou položku tvoří investiční transfery ze státního rozpočtu, které jsou důležité pro rozvoj obce, jejich maxima dosáhla obec v roce 2011. Výdajovou část provozního rozpočtu nejvíce zatěžovaly výdaje spojené s neinvestičními nákupy, dále pak platy a související výdaje. Kapitálové výdaje odrážejí záměry obce, jejich průměrný podíl se pohyboval mezi 40 %. Ukazatel provozního přebytku odhalil, že obec v letech 2011 – 2013 byla schopna uhradit ze svých běžných příjmů běžné výdaje. Výjimkou bylo hospodaření v roce 2014, kdy běžná část rozpočtu vykázala deficit ve výši 1 116 tis. Kč.

Cílem této práce bylo navrhnout rozpočtový výhled obce Horní Moštěnice, který bude vycházet z analýzy hospodaření uplynulých let a z priorit obce. Navrhovaný rozpočtový výhled byl sestaven ve dvou variantách s ohledem na to, zda budou realizovány plánované investiční akce či ne. Varianta rozpočtového výhledu A je namodelována jako základní, tedy bez zvažovaných investičních akcí, naopak varianta B je navrhována jako alternativní a obsahuje plánované investiční akce. Obec Horní Moštěnice zvažuje realizaci několika investičních akcí v letech 2016 - 2018, jejich celkový objem činí přibližně 16 800 tis. Kč.

V závěru práce jsem navrhla několik možností, jak zlepšit postup při sestavování rozpočtového výhledu. Dle mého názoru by měl být rozpočtový výhled každoročně aktualizován a jeho platnost by měla být prodloužena o další jeden rok, aby byl zobrazen aktuální stav a vývoj hospodaření. Jelikož díky tomuto má obec možnost operativně reagovat a svými rozhodnutími upravovat hospodaření obce. Kvalitně zpracovaný rozpočtový výhled znamená velkou časovou úsporu při tvorbě návrhu rozpočtu na další rok, jelikož se víceméně vychází z údajů obsažených v rozpočtovém výhledu.

Věřím, že mnou namodelovaný rozpočtový výhled poslouží obci Horní Moštěnice jako efektivní nástroj finančního řízení a zejména jako kvalitní základ pro sestavení ročního rozpočtu v následujících letech.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BOTKOVÁ, Květoslava, 2014. Strategické finanční plánování: stabilita obecních rozpočtů a strategický finanční management. In: *Obec a finance* [online]. [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6647303>
- ČESKO, 2000a. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *sbírka zákonů České republiky*. Částka 38, s. 1737 – 1764. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=128/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- ČESKO, 2000b. Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 73, s. 3557-3567. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=250/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT, 2011. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. Nakladatelství: ANAG. ISBN 978-80-7263-638-9
- ČEŠKOVÁ, Magdalena, Jan KINŠT a Jiří PAROUBEK, 2006. *Rozpočtová skladba v roce 2006 a praktické příklady: publikace pro pracovníky orgánů státní správy, obcí, krajů a jejich organizačních složek*. Olomouc: ANAG. ISBN 978-7263-356-2.
- Financování obcí a měst: Co je to rozpočet a k čemu nám slouží? *Pro města a obce*. Praha: City PH Publishing, s.r.o., 2015, č. 7. ISSM 2336-5838
- Finanční analýza obce: V obcích platí jiné principy hodnocení finančního zdraví než ve firmách. *Pro města a obce*. Praha: City PH Publishing, s.r.o., 2015, č. 11. ISSM 2336-5838
- HARMENÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAAYTOVÁ, 2010. *Veřejné finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN: 978-80-7357-497-0.
- HEJDUKOVÁ, Pavlína, 2015. *Veřejné finance: teorie a praxe*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-298-4.
- HRABALOVÁ, Simona, 2004. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 802-10-3356-8.
- HRABALOVÁ, Simona, 2005. Víceleté rozpočtování a možnosti jeho využití na úrovni municipalit. In: *Obec a finance* [online]. [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6193125>

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-910-4.

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava, Pavel MATES a René WOKOUN, 2004. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 80-86473-80-5.

LAJTKEPOVÁ, Eva, 2013. *Veřejné finance v České republice: teorie a praxe*. Brno: Akademické nakladatelství CERM. ISBN 978-80-7204-861-8.

LEE, Robert D, Ronald Wayne JOHNSON a Philip G JOYCE. 2004. *Public budgeting systems*. Boston, Mass.: Jones and Bartlett Publishers. ISBN 0-7637-3129-3.

LORENC, Jiří a Jana KAŠPÁRKOVÁ, 2012. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2012 pro územní samosprávné celky*. Polešovice: M LORDY. ISBN 978-80-260-2148-3.

MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL, 2015. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-247-5561-8.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Fiskální výhled ČR – listopad 2015* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013a [cit. 2016-03-11]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/fiskalni-vyhled/2015/fiskalni-vyhled-cr-listopad-2015-23190>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Monitoring hospodaření obcí – SIMU rok 2011* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013b [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2010/monitoring-hospodareni-obci-simu-2011-13782>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Schéma rozdělení rozpočtového určení daní (RUD) v roce 2016* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, ©2016 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/prijmy-kraju-a-obci/zakladni-informace/2016/schema-rozdeleni-rozpocetoveho-urceni-dan-23647>

NAHODIL František, 2014. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-536-4.

OPLETALOVÁ, Alena a Ivo SVOBODA, 2010. *Veřejná správa a finance: vybrané kapitoly*. Ostrava: Key Publishing. ISBN 978-80-87071-33-5.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-342-4.

- PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-614-1.
- PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2012. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-936-4
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ, 2009. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2789-9.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5608-0.
- OBEC VELKÝ TÝNEC. *Rozpočtový výhled obce Velký Týnec na rok 2014-2018: Ekonomika obce: Velký Týnec*. Velký Týnec [online]. Jihlava: WEBHOUSE, s.r.o. 2013 [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: <http://www.velkytynec.cz/rozpocetovy-vyhled-obce-velky-tynec-na-rok-2014-2018/d-5939/query=rozpocetovy+vuhled&p1=65>
- ROSEN, Harvey S a Ted GAYER, 2010. *Public finance*. New York: McGraw-Hill Higher Education. ISBN 978-0-07-351135-1.
- VEŘEJNÁ DATABÁZE ČSÚ [online databáze]. Praha: Český statistický úřad [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_null_null_#katalog=30845

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

A	Aktiva.
CZ	Cizí zdroje.
ČSÚ	Český statistický úřad.
DFM	Dlouhodobý finanční majetek.
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek.
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek.
DPFO	Daň z příjmu fyzických osob.
DPFO SVČ	Daň z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti.
DPFO ZČ	Daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti.
DPH	Daň z přidané hodnoty.
DPPO	Daň z příjmu právnických osob.
DPPP	Dlouhodobě přijaté půjčené prostředky.
DSO	Dobrovolné svazky obcí.
EU	Evropská unie.
HDP	Hrubý domácí produkt.
KFM	Krátkodobý finanční majetek.
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky.
OP	Operační program.
PP	Provozní přebytek.
SR	Státní rozpočet.
VH	Výsledek hospodaření.
ZO	Zastupitelstvo obce.
ZPF	Zemědělský půdní fond.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Rozpočtová soustava ČR	14
Obr. 2: Znak Horní Moštěnice	38
Obr. 3: Vývoj příjmů a výdajů obce Horní Moštěnice za roky 2011-2014	44
Obr. 4: Struktura příjmů obce Horní Moštěnice za roky 2011-2014	45
Obr. 5: Struktura výdajů obce Horní Moštěnice za roky 2011-2014	45
Obr. 6: Vývoj příjmů obce v letech 2011-2014	46
Obr. 7: Vývoj sdílených daní v letech 2011-2014	47
Obr. 8: Plnění příjmů obce v letech 2011-2014	52
Obr. 9: Plnění výdajů obce v letech 2011-2014	56
Obr. 10: Vývoj stálých a oběžných aktiv obce v letech 2011-2014	58
Obr. 11: Vývoj vlastního a cizího kapitálu obce v letech 2011-2014	59

SEZNAM TABULEK

Tab. 1: Druhové třídění rozpočtové skladby	24
Tab. 2: Odvětvové třídění rozpočtové skladby	25
Tab. 3: Vývoj hospodaření obce v letech 2011-2014 v tis. Kč	43
Tab. 4: Daňové příjmy obce v letech 2011-2014	48
Tab. 5: Nedaňové příjmy obce v letech 2011-2014	49
Tab. 6: Kapitálové příjmy obce v letech 2011-2014	50
Tab. 7: Přijaté transfery obce v letech 2011-2014	51
Tab. 8: Plnění příjmů obce v letech 2011-2014	51
Tab. 9: Vývoj běžných výdajů obce v letech 2011-2014	53
Tab. 10: Vývoj kapitálových výdajů obce v letech 2011-2014	53
Tab. 11: Odvětvové třídění obce v letech 2011-2014	55
Tab. 12: Plnění výdajů obce v letech 2011-2014	55
Tab. 13: Analýza aktiv obce v letech 2011-2014	57
Tab. 14: Analýza pasiv obce v letech 2011-2014	58

Tab. 15: Vývoj ukazatel dluhové služby v letech 2011-2014	60
Tab. 16: Vývoj ukazatelů likvidity v letech 2011-2014	61
Tab. 17: Vývoj monitorujících ukazatelů v letech 2011-2014	62
Tab. 18: Provozní přebytek obce v letech 2011-2014	62
Tab. 19: Kapitálový rozpočet obce v letech 2011-2014	63
Tab. 20: Plnění rozpočtu obce v roce 2015	63
Tab. 21: Hospodaření obce v roce 2015	63
Tab. 22: Příjmy obce v roce 2015	64
Tab. 23: Daňové příjmy obce v roce 2015	65
Tab. 24: Nedaňové příjmy obce v roce 2015	66
Tab. 25: Kapitálové příjmy obce v roce 2015	66
Tab. 26: Přijaté transfery obce v roce 2015	66
Tab. 27: Výdaje obce v roce 2015	67
Tab. 28: Běžné výdaje obce v roce 2015	67
Tab. 29: Kapitálové výdaje obce v roce 2015	68

Tab. 30: Schválený rozpočet obce v letech 2011-2016	71
Tab. 31: Původní rozpočtový výhled obce Horní Moštěnice	72
Tab. 32: Rozpis plánovaných investičních akcí v letech 2016-2018	74
Tab. 33: Předpokládané nahodilé příjmy obce v letech 2016-2018 – varinta A	76
Tab. 34: Předpokládané nahodilé výdaje obce v letech 2016-2018 – varianta A	76
Tab. 35: Podíl obce Horní Moštěnice na celostátním inkasu daní pro obce	78
Tab. 36: Daňové příjmy obce v letech 2016-2018 – varianta A.....	78
Tab. 37: Nedaňové příjmy obce v letech 2016-2018 – varianta A.....	79
Tab. 38: Kapitálové příjmy obce v letech 2016-2018 – varitanta A.....	79
Tab. 39: Přijaté neinvestiční transfery obce v letech 2016-2018 – varianta A	79
Tab. 40: Běžné a kapitálové výdaje obce v letech 2016-2018 – varianta A.....	80
Tab. 41: Běžný a kapitálový rozpočet obce v letech 2016-2018 – varianta A	80
Tab. 42: Ukazatel dluhové služby v letech 2016-2018 – varianta A.....	81
Tab. 43: Volné finanční prostředky v letech 2016-2018 – varianta A	81

Tab. 44: Přehled hospodaření obce v letech 2016-2018 – varianta A	82
Tab. 45: Rozpočtový výhled obce Horní Moštěnice varianta A	83
Tab. 46: Přehled investičních akcí na období let 2016-2018 – varianta B	84
Tab. 47: Příjmy a výdaje - investiční akce v letech 2016-2018 – varianta B	85
Tab. 48: Dluhová služba - nově přijatý úvěr – varianta B.....	86
Tab. 49: Běžný a kapitálový rozpočet v letech 2016-2018 – varianta B	86
Tab. 50: Ukazatel dluhové služby v letech 2016-2018 – varianta B	87
Tab. 51: Volné finanční prostředky v letech 2016-2018 – varianta B.....	87
Tab. 52: Přehled hospodaření obce v letech 2016 - 2018 – varianta B	88
Tab. 53: Rozpočtový výhled obce Horní Moštěnice varianta B	88

SEZNAM PŘÍLOH

PI: Nová struktura rozpočtového výhledu obce Horní Moštěnice

PII: Schéma rozpočtového určení daní v roce 2016

**PŘÍLOHA P I: NOVÁ STRUKTURA ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU
OBCE HORNÍ MOŠTĚNICE**

Položka	Rozpočet 201x	RV 201x + 1	RV 201x + 2
Daňové příjmy			
Nedaňové příjmy			
Přijaté neinvestiční transfery			
Běžné příjmy celkem			
Kapitálové příjmy			
Přijaté investiční transfery			
Kapitálové příjmy celkem			
Příjmy celkem			
Běžné výdaje			
Kapitálové výdaje			
Výdaje celkem			
Saldo příjmů a výdajů			
Změna stavu bankovního účtu			
Dl. Přijaté půjčené prostředky (DPPP)			
Uhrazené splátky DPPP			
Řízení likvidity			
Financování			
PŘÍJMY VŠECHNY			
VÝDAJE VŠECHNY			
SALDO ÚPLNÉ			
Provozní přebytek (PP)			
PP - splátky DPPP			
Dluhová služba			
Dluhová základna			
Ukazatel dluhové služby v %			

Zdroj: vlastní zpracování dle AQE advisors, a.s. (Obec Velký Týnec, 2013)

